ਹਾੜ (ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੬)
ਜੂਨ 2024

2/- ਰੁਪਏ
RNI No. 88/57, Vol. 68, Issue 6, June 2024

ਮਾਸਿਕ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਜੂਨ 1984 ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਮੌਕੇ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਮਾਨ ਕਰਦਾ
ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਾਡਲ

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਨਾਈ ਜੂਨ 1984 ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ 40ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਯਾਦ ਸਮੇਂ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ, ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ 96ਵੇਂ ਕਰੋੜੀ, ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ।

 ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ

ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਸਥਾਪਤ ੧੯੨੯

ਹਾੜ	:	ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੬
ਅੰਕ 06	:	ਜਿਲਦ 68
ਜੂਨ	:	2024

ਸੰਪਾਦਕ	:	ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ
ਐਸੋਸੀਏਟ ਸੰਪਾਦਕ	:	ਡਾ. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਗਾ
ਤਸਵੀਰਾਂ	:	ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ

ਚੰਦਾ

ਦੇਸ਼		ਵਿਦੇਸ਼
ਸਾਲਾਨਾ 20/-	:	ਸਾਲਾਨਾ 500/-
ਲਾਈਫ 200/-	:	(ਹਵਾਈ ਡਾਕ)

Website : www.sgpc.net
E-mail : gurdwaragazette@gmail.com
info@sgpc.net
Phone : 0183-255 3956-60, Ext. 254

ਸੂਚਨਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਜਿਲਦ ਨੰਬਰ ਦੀ ਲੜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ ੨੦੨੦ ਵਿਚ ਜਿਲਦ ਨੰਬਰ ੯੨ ਛਪ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਆਰ.ਐਨ.ਆਈ. ਵਿਭਾਗ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਪਰਚੇ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ੧੯੫੭ ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਆਰ.ਐਨ.ਆਈ. ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਜੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ ੫੨੪ ਮਿਤੀ ੫-੯-੨੦੨੦ ਰਾਹੀਂ ਸਤੰਬਰ ੨੦੨੦ ਦੇ ਅੰਕ ਤੋਂ ਜਿਲਦ ਨੰਬਰ ੯੨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ੬੪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਂਦਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਕ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨੰ: ਲ. ਸ. ਵ. (ਲਾਇਬ)-68/10258 ਮਿਤੀ 20-6-67 ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਪੀ 2/-ਰੁਪਏ

ਤਤਕਰਾ

ਪਾਠਕ ਧਿਆਨ ਦੇਣ

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਪਾਠਕ ਲਈ ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਭਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਏਧਰ-ਓਧਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਰੁਚੀ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿਓ ਜੀ। ਪਰੰਤੂ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਾਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦੀ ਵਿਚ ਦੇ ਕੇ ਬੇਅਦਬੀ ਨਾ ਕਰੋ ਜੀ। -ਸੰਪਾਦਕ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ

ਮਹੀਨਾ ਹਾੜ

* ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	੨-੦੦ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
* ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ	੨-੦੦ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
* ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ	੩-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	੪-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ	੪-੩੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਪਹਿਲੀ ਅਰਦਾਸ	੫-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ	੬-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
* ਦੂਸਰੀ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ	੬-੧੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ

* ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋ ਦਰੁ, ਰਹਰਾਸਿ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

* ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ	੧੦-੩੦ ਵਜੇ ਰਾਤ
* ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	੧੦-੪੫ ਵਜੇ ਰਾਤ
* ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ	੧੧-੦੦ ਵਜੇ ਰਾਤ

* ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਤਕ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
* ਰਾਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਕ ਘੰਟਾ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਫਾਈ ਆਦਿ ਉਪਰੰਤ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।
* ਇਸ਼ਨਾਨ ਸਮੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਰਸ-ਭਿੰਨੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਵਿਛਾਈਆਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਜਾ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਦੀ ਦੇਗ ਵਰਤਦੀ ਹੈ।
* ਫਿਰ ਤਿੰਨ-ਪਹਿਰੇ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
* ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਛੱਤ ਅਤੇ ਗੁੰਬਦ ਵਿਚ ਹਰ ਵਕਤ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਕ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠਕ/ਲੇਖਕ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਲਈ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ।

ਸਕੱਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ-੧੪੩੦੦੬

ਫੋਨ : ੦੦੯੧-੧੮੩-੨੫੫੩੯੫੭,੫੮,੫੯

16 ਜੂਨ ਤੋਂ 15 ਜੁਲਾਈ ਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ

੧੭ ਜੂਨ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਕਾਰ-ਸੇਵਾ ਆਰੰਭ ਹੋਈ। (੧੭-੬-੧੯੨੩)

੧੮ ਜੂਨ (ੳ) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਚੋਣ ਹੋਈ। (੧੮-੬-੧੯੨੬)

(ਅ) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। (੧੮-੬-੧੯੬੮)

੧੯ ਜੂਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫੇਰੂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ। (੧੯-੬-੧੯੩੧)

੨੨ ਜੂਨ (ੳ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ। (ਹਾੜ ਵਦੀ ੧)

(ਅ) ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ। (੯ ਹਾੜ)

(ੲ) ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। (੨੨-੬-੧੯੪੬)

੨੪ ਜੂਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ। (੧੧ ਹਾੜ)

੨੬ ਜੂਨ ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ। (ਹਾੜ ਵਦੀ ੫)

੨੮ ਜੂਨ ਬਰਸੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ। (੧੫ ਹਾੜ, ੧੮੩੯)

੮ ਜੁਲਾਈ (ੳ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ। (੨੫ ਹਾੜ)

(ਅ) ਮੋਗੇ ਦੇ ਸ. ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਿੱਲ' ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। (੮-੭-੧੯੨੫)

੯ ਜੁਲਾਈ (ੳ) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਿਆ। (੯-੭-੧੯੨੫)

(ਅ) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆ। (੯-੭-੧੯੭੫)

੧੨ ਜੁਲਾਈ (ੳ) 'ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਪਸ ਲਈ। (੧੨-੭-੧੯੫੫)

(ਅ) ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਲਈ ਲੋਕ ਰਾਏ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। (੧੨-੭-੧੯੬੧)

੧੫ ਜੁਲਾਈ (ੳ) 'ਖ਼ਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ' ਦਾ ਇਕ ਵਫਦ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸ ਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। (੧੫-੭-੧੯੩੪)

(ਅ) ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ੧੦ ਫੀਸਦੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਇਸਰਾਈਲ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਸਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਮੁਲਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। (੧੫-੭-੧੯੪੫)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ:

ਆਸਾੜੁ ਤਪੰਦਾ ਤਿਸੁ ਲਗੈ...

ਆਸਾੜੁ ਤਪੰਦਾ ਤਿਸੁ ਲਗੈ ਹਰਿ ਨਾਹੁ ਨ ਜਿੰਨਾ ਪਾਸਿ॥
ਜਗਜੀਵਨ ਪੁਰਖੁ ਤਿਆਗਿ ਕੈ ਮਾਣਸ ਸੰਦੀ ਆਸ॥
ਦੁਯੈ ਭਾਇ ਵਿਗੁਚੀਐ ਗਲਿ ਪਈਸੁ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸ॥
ਜੇਹਾ ਬੀਜੈ ਸੋ ਲੁਣੈ ਮਥੈ ਜੋ ਲਿਖਿਆਸੁ॥
ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ ਪਛੁਤਾਣੀ ਉਠਿ ਚਲੀ ਗਈ ਨਿਰਾਸ॥
ਜਿਨ ਕੌ ਸਾਧੂ ਭੇਟੀਐ ਸੋ ਦਰਗਹ ਹੋਇ ਖਲਾਸੁ॥
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਆਪਣੀ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਹੋਇ ਪਿਆਸ॥
ਪ੍ਰਭ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਕੋ ਨਹੀ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ॥
ਆਸਾੜੁ ਸੁਹੰਦਾ ਤਿਸੁ ਲਗੈ ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਹਰਿ ਚਰਣ ਨਿਵਾਸ॥੫॥

(ਪੰਨਾ ੧੩੪)

ਹਾੜ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਉਸ ਜੀਵ ਨੂੰ ਤਪਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਉਹ ਬੰਦੇ ਹਾੜ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਾਂਗ ਤਪਦੇ-ਕਲਪਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ ਨਹੀਂ ਵੱਸਦਾ, ਜਿਹੜੇ ਜਗਤ ਦੇ ਸਹਾਰਾ ਪਰਮਾਤਮਾ (ਦਾ ਆਸਰਾ) ਛੱਡ ਕੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

(ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਆਸਰੇ ਰਿਹਾਂ ਖ਼ੁਆਰ ਹੀ ਹੋਈਦਾ ਹੈ, (ਜੋ ਭੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਹਾਰਾ ਤੱਕਦਾ ਹੈ) ਉਸ ਦੇ ਗਲ ਵਿਚ ਜਮ ਦੀ ਫਾਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ (ਉਸ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਦਾ ਸਹਿਮ ਵਿਚ ਬੀਤਦਾ ਹੈ)। (ਕੁਦਰਤਿ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੀ ਐਸਾ ਹੈ ਕਿ) ਮਨੁੱਖ ਜੇਹਾ ਬੀਜ ਬੀਜਦਾ ਹੈ, (ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ) ਜਿਹੜਾ ਲੇਖ ਉਸ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਫਲ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਜਗਜੀਵਨ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰਨ ਵਾਲੀ ਜੀਵ-ਇਸਤਰੀ ਦੀ) ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਛੁਤਾਵਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਜਗਤ ਤੋਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਦਿਲ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮਿਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਸੁਰਖ਼ਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (ਆਦਰ-ਮਾਣ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ)।

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! (ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ) ਨਾਨਕ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਕਰ, (ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ) ਤੇਰੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਂਘ ਬਣੀ ਰਹੇ, (ਕਿਉਂਕਿ) ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੈਥੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਸਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਬਣਿਆ ਰਹੇ, ਉਸ ਨੂੰ (ਤਪਦਾ) ਹਾੜ (ਭੀ) ਸੁਹਾਵਣਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ (ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਕਲੇਸ਼ ਭੀ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ)॥੫॥

ਸੰਪਾਦਕੀ...

ਗਰੀਬਾ ਉਪਰਿ ਜਿ ਖਿੰਜੈ ਦਾੜੀ

ਹਰ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਕ ਕਨੂੰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਰਨਾ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਸਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ 'ਨਿਆਂ' ਨੂੰ ਪੁੰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ 'ਅਨਿਆਂ' ਨੂੰ ਪਾਪ। ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ 'ਨਿਆਂ' ਦਾ ਅਤਿ ਉੱਤਮ ਦਰਜਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਪਾਵਨ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ- 'ਗਰੀਬਾ ਉਪਰਿ ਜਿ ਖਿੰਜੈ ਦਾੜੀ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਿ ਸਾ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਸਾੜੀ॥ ਪੂਰਾ ਨਿਆਉ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰੁ॥ ਅਪੁਨੇ ਦਾਸ ਕਉ ਰਾਖਨਹਾਰੁ॥' ਕਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਖੁਦ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦੇਣੀ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਜੱਗ ਜਾਹਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣੇ ਲੱਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਤੇ ਇਨਸਾਫ ਪਸੰਦ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਖਦਾਈ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਆਚਰਣਹੀਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਧ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ੩੦ ਤੋਂ ੩੫-੩੫ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਜ਼ੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਪ੍ਰਤਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਭਾਵ ਪੂਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਪੈਰੋਲ ਆਦਿਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਕੌਮੀ ਮਸਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਅਜੇ ਤਕ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਧੀਕੀਆਂ 'ਤੇ ਉੱਤਰ ਆਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੁਝ-ਕੁ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਐੱਨ.ਐਸ.ਏ. ਜਿਹੀਆਂ ਸੰਗੀਨ ਧਾਰਵਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੀ ਇਹ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਆਚਰਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਨਾ-ਵਾਕਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈ ਗੁਰ-ਉਪਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੇ ਮਦਦਗਾਰ,

ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ ਸਰਬ-ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਭਲੇ ਹਿੱਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖ-ਪਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

'ਜੂਨ ੧੯੮੪' ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਫ਼ਾਜਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਸਥਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਤੋਪਾਂ, ਟੈਂਕਾਂ ਦੇ ਗੋਲੇ ਦਾਗੇ ਗਏ। ਜਿੱਥੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਉੱਥੇ ਇੱਥੇ ਬੇਅੰਤ ਨਿਰਦੋਸ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਆਏ ਆਮ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਆਈ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਬੱਚੇ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਕਰੂਰ ਕਾਰੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਏ। ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਇੰਨੀ ਬੇਹਿਰਮੀ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਕਿ ਦੋ-ਦੋ, ਚਾਰ-ਚਾਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਤਾਂ ਕੀ ਪਾਣੀ ਤਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਸੇ ਮਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜਿਸਮ ਦੇ ਪਸੀਨੇ ਤਕ ਪਿਆਉਣੇ ਪਏ। ਇਸੇ ਕਹਿਰ ਦਾ ਰੋਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਤਲ ਉਪਰੰਤ ਫਿਰ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਉਹ ਤਾਂਡਵ ਮਚਾਏ ਗਏ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਖ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਪਤ ਲੁੱਟੀ ਗਈ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾਂ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਲੁੱਟਿਆ। ਪਗੜੀ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਹਜੂਮ ਪਿੱਛੇ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਨਾ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਟਾਇਰ ਪਾ-ਪਾ ਕੇ ਅੱਗਾਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਪੁਲਿਸ ਕਾਤਲ ਹਜੂਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੂਕ ਬਣਕੇ ਤਮਾਸਾ ਦੇਖਦੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਾਲਮਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਰਚਾ, ਕੋਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਕਾ-ਦੁਕਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਧਰਵਾਸ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਸ ਸੰਤਾਪ ਨੂੰ ਹੰਢਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅੱਜ ਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਲ ਝਾਤ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਆਸ ਵਿਚ ਹਨ ਪਰ ਕਈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕੂਚ ਵੀ ਕਰ ਗਏ। ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਦੇ ਕਹਿਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਹੰਢਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਰਦਨਾਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਲਜਾ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਦਰਦਨਾਕ ਸਾਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤਕ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਕਲੰਕ ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਾਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

*-ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ**

ਜਦੋਂ ਜ਼ੋਰ, ਜ਼ਬਰ, ਈਰਖਾ ਤੇ ਸੁਆਰਥ ਦੀਆਂ ਅਸੁਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਸ਼ੂ-ਬਿਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿਦਕ, ਸੰਤੋਖ, ਸਮਾਨਤਾ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਸਦਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਪੁੰਜ, ਬਾਣੀ ਦੇ ਬੋਹਿਥ ਪੰਚਮ ਸਤਿਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਅਕਹਿ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ 'ਦਲਿ ਭੰਜਨ ਗੁਰ ਸੂਰਮਾ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਪਹਿਨੀਆਂ। ਜੋਤ ਵੀ ਉਹੀ ਸੀ ਤੇ ਜੁਗਤੀ ਵੀ ਉਹੀ ਸੀ, ਫਰਕ ਕੇਵਲ ਸਰੂਪ ਦਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਜਾਬਤਾ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਂਦਾ :

ਪੰਜਿ ਪਿਆਲੇ ਪੰਜਿ ਪੀਰ ਛਠਮੁ ਪੀਰੁ ਗੁਰੁ ਭਾਰੀ।
ਅਰਜਨੁ ਕਾਇਆ ਪਲਟਿ ਕੈ ਮੂਰਤਿ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਵਾਰੀ।
ਚਲੀ ਪੀੜੀ ਸੋਢੀਆ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਵਣਿ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ।
ਪੁਛਨਿ ਸਿਖ ਅਰਦਾਸਿ ਕਰਿ ਛਿਆ ਮਹਲਾਂ ਤਕਿ ਦਰਸੁ ਨਿਹਾਰੀ।
ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬੋਲੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਣਹੁ ਸੰਸਾਰੀ।
ਕਲਜੁਗੁ ਪੀੜੀ ਸੋਢੀਆਂ ਨਿਹਚਲ ਨੀਂਵ ਉਸਾਰਿ ਖਲਾਰੀ।
ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਧਰੇ ਅਵਤਾਰੀ॥ (ਵਾਰ ੧:੪੮)

ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਤੇ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਤਾਏ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਤੇ ਤਾਈ ਕਰਮੋਂ ਨੇ ਈਰਖਾ ਵੱਸ ਹੋ ਕੇ ਬਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਪਰੰਤੂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ।

ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੂਜਨੀਕ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਦੀ ਪੈਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਘੋੜੇ ਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਲਿਆਏ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿਚ ਬੀਰ ਰਸ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਾਧਨ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਣਖ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਤੇ ਮਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੇ ਸਫਲ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭੇਦ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੇ ਦੋਖੀਆਂ- ਚੰਦੂ ਅਤੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਕੰਨ ਭਰੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ

**੮੯੭, ਫੇਜ਼ ੧੦, ਮੁਹਾਲੀ -੧੬੦੦੬੨*

ਵਿਚ ਕੈਦ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਂ ਦੇ ਸਮਝਾਉਣ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੂੰ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ੫੨ ਰਾਜੇ ਵੀ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨੇ ਪਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ 'ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਾਤਾ' ਅਖਵਾਏ।

ਜਹਾਂਗੀਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤਖਤ ਉੱਪਰ ਬੈਠਣ ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲਿਆ। ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚੌਧਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਾਰ ਯੁੱਧ ਹੋਏ। ਹਰ ਵਾਰੀ ਜਿੱਤ 'ਦਲਿ ਭੰਜਨ ਗੁਰੁ ਸੂਰਮੇ' ਦੀ ਹੀ ਹੋਈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇੱਕ ਇੰਚ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਦੀ ਹੱਦ ਕੇਵਲ ਦਇਆ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਹਿੱਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਸੀ, ਮੁਲਕੀ ਹਵਸ, ਆਪਾ ਚਿਤਾਰਨ ਜਾਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਵਾਈ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜਿੱਥੇ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਅਰਥਾਤ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ ਉੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਮੀਰੀ ਅਰਥਾਤ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੰਗੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੌਰੇ ਕੀਤੇ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਾਨਕਮਤਾ ਸਾਹਿਬ (ਉਤਰਾਖੰਡ) ਆਦਿ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤਕ ਪੁੱਜ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸਾਰ ਲਈ ਤੇ ਸਤਿਨਾਮੁ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੰਗੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਧਾਇਆ, ਉੱਥੇ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰ ਤੇ ਅਸਥਾਨ ਵੀ ਬਣਵਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹਾ ਲੋਹਗੜ੍ਹ, ਕੌਲਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਬਿਬੇਕਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ, ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਮਹਿਰਾਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਾਤਾ, ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਗੁਰਭਾਰੀ ਕਹਿ ਕੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਜਾਲਮਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਸ਼ਸਤਰ-ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕਿ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

*-ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ**

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਭਾਈ ਮਾਈ ਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਮਧਰੀ ਬਾਈ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ੧੬੪੪ਈ. ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਅਲੀਪੁਰ (ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਮਾਈ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਸਪੁੱਤਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨਾਲ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਬੀਬੀ ਸੀਤੋ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾ ਦੀ ਕੁੱਖ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਉਦੈ ਸਿੰਘ, ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ, ਅਨਕ ਸਿੰਘ, ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕਿਲ੍ਹਾ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਸਮੇਂ ਨਾਗਣੀ ਬਰਛੇ ਨਾਲ ਹਾਥੀ ਦਾ ਸਿਰ ਵਿੰਨਿਆ ਸੀ।

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਤੇਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਪਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਆਪ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ 'ਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵੀ ਗਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪ ਅਨੇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਿਆਈ ਕਾਲ ਤੱਕ ਆਪ ਜੀ ਯੁੱਧ ਕਲਾ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖਣ, ਕਥਾ ਕਰਨ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੀਨਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਨੇਕ-ਮਿੱਠ ਬੋਲੜੇ ਸੁਭਾਅ, ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਭਾਵਨਾ ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਠਤਾ ਆਦਿ ਗੁਣਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰ-ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਖੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ। ਆਪ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਭੰਗਾਣੀ, ਨਦੌਣ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਸਮੇਂ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਲੜੇ। ਆਪ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ-ਵਿਦਵਤਾ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਦੀਵਾਨ' ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਸਮੇਂ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਂ ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਸਮੇਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਕੇ ਭੇਜਿਆ। ਆਪ ਨੇ ਗੁਰ-ਅਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੁਚਾਰੂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਤਰਬੱਧ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਦੋਂ ਅਨੰਦਪਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਛੱਡਿਆ ਤਾਂ ਆਪ ਗੁਰੂ ਮਹਿਲਾਂ ਸਮੇਤ ਪਹਿਲਾ ਦਿੱਲੀ ਉਪਰੰਤ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ (ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ) ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੁੜ ਸੰਪਾਦਨਾ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਨੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਆਪ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣਾ ਮੁਕਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਉਪਰੰਤ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ-

**ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ। ਮੋ: ੯੭੨੮੯੭੦੨੯੦*

ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਖੁਰਾ-ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣ ਦਾ ਤਹੱਈਆ ਕੀਤਾ। ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀਵਾਲੀ-ਵੈਸਾਖੀ ਇਕੱਠਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੰਗਲ, ਬੇਲਿਆਂ, ਪਹਾੜਾਂ 'ਚ ਪਨਾਹ ਲਈ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਮੁਖੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਲੀਕਣ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸੂਬੇ ਕੋਲੋਂ ਦੀਵਾਲੀ ਮੌਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਕੱਠ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ। ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਨੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰ (ਟੈਕਸ) ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ-ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆ ਨੂੰ ਭਾਂਪਦਿਆ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾ ਆਉਣ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਦੀਵਾਲੀ ਉਪਰੰਤ ਜਦੋਂ ਕਰ ਮੰਗਿਆ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਲਾਹੌਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਦੇ ਅਨੇਕ ਲਾਲਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਪਰ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਡੋਲ ਰਹੇ। ਅੰਤ ਜ਼ਲਾਦਾਂ ਨੇ ੨੫ ਹਾੜ ੧੭੩੩ਈ. ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾ ਦਾ ਬੰਦ-ਬੰਦ ਕੱਟ ਕੇ ਨਖ਼ਾਸ ਚੌਂਕ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸਿਦਕਵਾਨ ਗੁਰਸਿੱਖ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਪ ਨੇ ਕਥਾ ਵਾਰਤਾ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਅੰਦਰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਵਾਇਆ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੇ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅੰਦਰ ਜੋਸ਼-ਜ਼ਜਬਾ ਭਰਿਆ ਉਥੇ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ।

■

ਬੰਨ੍ਹ ਸੰਗਲਾਂ ਦੇ ਗਾਨੇ, ਹੱਥੀਂ ਮੌਤ ਖਰੀਦੀ ਦੀ।
ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਗੁੜ੍ਹਤੀ, ਚਾੜ੍ਹੀ ਪਾਣ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ।
ਸੁੱਤੇ ਲੋਕ ਜਗਾ ਦਿੱਤੇ, ਹੇਠ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਦੱਬੇ।
ਖੂਨ ਡੋਲ੍ਹ ਕੇ ਧੋਣ ਲੱਗੇ, ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਧੱਬੇ।
ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ, ਕਰ ਹਾਰ ਗਿਆ ਬਦੀਆਂ।
ਏਹ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਗੀਆਂ ਲੱਖ ਖੁਨ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ।
ਅੰਗ-ਅੰਗ ਕਟਵਾਏ. ਖੜ ਖੜ ਵਿਚ ਨਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ।
ਪੰਥ ਖਾਲਸਾ ਪਲਿਆ ਹੈ, ਛਾਵੇਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਖ਼ਬਰਨਾਮਾ

ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ- ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਪੱਤਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਬਣੇ ਗਲਿਆਰੇ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਸਫਾਈ ਵੱਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਸਥਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਇਥੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤਰਸਯੋਗ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ ਗੇਟ ਤੋਂ ਬਜ਼ਾਰ ਕਹੀਆਂ ਵਾਲਾ ਦਾ ਰਸਤਾ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਸੀਵਰੇਜ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਗੰਦਗੀ ਕਾਰਨ ਜਿਥੇ ਬਦਬੂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਜਾਮ ਲੱਗਣ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਰਸਤਿਆਂ 'ਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਵਉਣ ਅਤੇ ਸੜਕ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਰਸਤਿਆਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬਣੇ ਗਲਿਆਰੇ ਦੀ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਥੇ ਗਲਿਆਰੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸਫਾਈ ਦਾ ਵੀ ਮਾੜਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਇਥੇ ਨਸ਼ਈ ਲੋਕ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿੱਖ ਕੇ ਸਬੰਧਤ ਮਹਿਕਮੇ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਗਲਿਆਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।੩ ਮਈ

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਜੀ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਚੈੱਕ ਭੇਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਜੀ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ੧ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਚੈੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਚੈੱਕ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ ਨੇ ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਜੀ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਜੀ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ੧ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਈ ਘਨੱਈਆ ਜੀ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੂਆ, ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟੰਡਨ, ਸ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਬੱਗਾ, ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਸ. ਡੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।੩ ਮਈ

ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕਰਨਾ ਨਿੰਦਣਯੋਗ -ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨਰਾਇਣਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਤਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੈਕਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਅਦਬ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਮਰਯਾਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਰਿਆਣਾ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਉਲੰਘਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਵੀਡੀਓ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਰਮੀਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਤਮਸਤਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤਕ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਜਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ

ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ।੪ ਮਈ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੰਡਾਲਾ 'ਚ ਹੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੰਡਾਲਾ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਬੀਰ ਸਿੰਘ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਜਿਸ ਪਿੱਛੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੰਗਤ ਅੰਦਰ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਅਤੇ ਰੋਹ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਤੰਤਰ ਰਾਹੀਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਘਟਨਾ ਪਿੱਛੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਰ ਕਰੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅੰਦਰ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਇਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਲਈ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਲਕਾ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰ ਖਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਾਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਬਜ਼ੀਦਪੁਰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੁਮਾਇੰਦੀਆਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਪਿੰਡ ਬੰਡਾਲਾ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੀ ਹੈ ਜੋ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ ੪ ਮਈ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਅੰਗ ਫਾੜੇ ਅਤੇ ਅੰਗ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਖੰਡਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।੫ ਮਈ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਆਈ.ਏ. ਸ. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਆਈ.ਏ. ਸ. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਨਿਭਾਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਜਿਥੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਣਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਦਲੀਵਾਲ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋੜਾਸਿੰਘਾ, ਸ. ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸ. ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

੬ ਮਈ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ 450 ਸਾਲਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਲੀਕੇ ਜਾਣਗੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮ- ਭਾਈ ਮਹਿਤਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ/ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ੪੫੦ ਸਾਲਾ ਗੁਰਤਾਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ੪੫੦ ਸਾਲਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ, ਕਾਰਸੇਵਾ, ਉਦਾਸੀ ਤੇ ਨਿਰਮਲੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ, ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ, ਟਕਸਾਲਾਂ, ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਮਨਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਦੀਰਘ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ

ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਜੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਪੁੱਜੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸੁਚੱਜੇ ਤੇ ਕੀਮਤੀ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਗਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੀ ਉਲੀਕੇ ਜਾਣਗੇ। ਭਾਈ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸੰਨ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਬਾਸਰਕੇ ਗਿੱਲਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੱਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਵੀ ਹੋਰ ਸਮਾਗਮ ਉਲੀਕੇ ਜਾਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਜਲਦ ਹੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮ ਪੰਥਕ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਵਸਦੀ ਸੰਗਤ ਲਈ ਯਾਦਗਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਲਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੱਖੋਕੇ, ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂੰਵਾਲਾ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲਾਈਪੁਰ, ਸ. ਮੰਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਪੜਖੇੜੀ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੰਡਾਲਾ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰਾਂਵਾਲਾ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਸੁਖਵਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਮਹਿਤਾ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਸੰਪ੍ਰਦਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ, ਤਰਨਾ ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਤੇ ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਭੂਰੀਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਟਾਹਲਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਸਰਹਾਲੀ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨਿਰਮਲ ਪੰਚਾਇਤੀ ਅਖਾੜਾ ਹਰਿਦੁਆਰ, ਬਾਬਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ, ਬਾਬਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਮੁੰਡਾਪਿੰਡ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਗੁਰਾ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ, ਲੰਗਰ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੬ ਮਈ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਲਈ ਐਪਲ ਅਧਾਰਿਤ ਐਪ ਕੀਤੀ ਜਾਰੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਹੁੰਦਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਹੁਣ ਐਪਲ ਦੇ ਫੋਨ, ਲੈਪਟਾਪ, ਆਈ-ਪੈਡ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਆਡੀਓ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਣ ਸਕਣਗੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਅੱਜ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਪਲ ਆਈਓਐੱਸ ਅਧਾਰਿਤ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਐਪ ਦਾ ਨਾਮ 'ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ' ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਪਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਐਪ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਆਸਥਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਦੀ ਇਸ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਦੀ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਐਪ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮੋਬਾਈਲ ਆਦਿ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਪਲ ਦੇ ਫੋਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਅੱਜ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਇਸ ਗੁਰਬਾਣੀ ਐਪ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਂਡ੍ਰੋਇਡ ਫੋਨ ਵਰਤਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਐਪ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਆਡੀਓ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਸਰਵਣ ਕਰਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵਡ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੯ ਮਈ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਐਲਾਨਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਤਹਿਤ ੩ ਲੱਖ ੪੦ ਹਜ਼ਾਰ ੯੦੦ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਜੀਫਾ ਮੈਰਿਟ ਵਿਚ ਆਏ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਮਵਾਰ ੫੧੦੦, ੪੧੦੦ ਅਤੇ ੩੧੦੦ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਨਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅੱਜ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੈਰਿਟ 'ਚ ਆਏ ੨੦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਜੀਫਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਗੁਰਬਾਣੀ, ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾ ਕੇ ਲੱਖਾ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਜੀਫਾ ਰਾਸ਼ੀ ਹਰ ਸਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਆਮ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਕੋਰਸ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜੁਆਨੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾਖ਼ਲਾ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ ੨੨ 'ਤੇ)

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਘਨਈਆ ਜੀ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਈ ਚੇਅਰਮੈਨ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਚੈੱਕ ਭੇਟ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੂਆ, ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟੰਡਨ, ਸ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਬੱਗਾ, ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਸ. ਡੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। (3 ਮਈ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ 450 ਸਾਲਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ, ਕਾਰਸੇਵਾ, ਉਦਾਸੀ ਤੇ ਨਿਰਮਲੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ, ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ, ਟਕਸਾਲਾਂ, ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ। (6 ਮਈ)

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਲਈ ਐਪਲ ਅਧਾਰਿਤ ਐਪ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵਡ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ। (9 ਮਈ)

ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨਾਲ ਹਨ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਬਿਆਸੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵਡ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਜੋਗੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। (9 ਮਈ)

ਸਰਹਿੰਦ ਫ਼ਤਹਿ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਚੱਪੜਚਿੜੀ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਸਜਾਏ ਗਏ ਫ਼ਤਹਿ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਸਾਣਾ, ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਲਾਂਡਰਾ, ਸ. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਖੇੜਾ, ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਵਾਲ, ਬਾਬਾ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ ਤਰਨਾ ਦਲ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ। (12 ਮਈ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਘਾਟ ਉਜੈਨ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਖੇ ਨਵੀਂ ਬਣਾਈ ਸਰਾਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਭੂਰੀ ਵਾਲੇ, ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ (20 ਮਈ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਸਾਕਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਤਰਨਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ। (23 ਮਈ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਭਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ ਤੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਪ੍ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ। (23 ਮਈ)

ਜੂਨ 1984 ਦੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਸਮੇਂ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। (26 ਮਈ)

ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ ਤੇ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਐਮਪੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦੇਲ, ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। (29 ਮਈ)

ਪੰਥ ਰਤਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਅਡਵਾਂਸਡ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਇਨ ਸਿੱਖਇਜਮ, ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ) ਵਿਖੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਬੈਚੁਲਰ ਆਫ਼ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਟੱਡੀਜ਼ (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ) ਕੋਰਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 28 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਮਰਦੀਪ ਕੌਰ, ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। (29 ਮਈ)

ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਲਈ 100 ਕੁਇੰਟਲ ਕਣਕ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਸਾਣਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ ਨਾਲ ਹਨ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ। (29 ਮਈ)

ਬਾਬਾ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੰਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਲਈ 103 ਕੁਇੰਟਲ ਕਣਕ ਤੇ 1 ਲੱਖ 11 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਭੇਟ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਰਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਨਾਲ ਹਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1 ਜੂਨ)

ਜੂਨ 1984 ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ 40ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਯਾਦ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਹਿਬਾਨ। (3 ਜੂਨ)

ਜੂਨ 1984 ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਸਮੇਂ ਅਰਦਾਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। (4 ਜੂਨ)

ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੰਡਾਲਾ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲਾਈਪੁਰ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਸੁਖਵਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ। (5 ਜੂਨ)

(ਪੰਨਾ ੧੮ ਦਾ ਬਾਕੀ)

ਇਸ ਮੌਕੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਬਿਆਸੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵਡ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਜੋਗੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।੯ ਮਈ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਤਰ ਦੇ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਤੇ ਕਵੀ ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਤਰ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਉੱਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਪਾਤਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਕਾਰਜ ਕਰਕੇ ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅਕੈਡਮੀ ਅਵਾਰਡ ਵਰਗੇ ਸਿਖਰਲੇ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਪਾਤਰ ਨੇ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਹੇਠ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਪੁਸਤਕ 'ਤੇਰੇ ਦਰ 'ਤੇ ਵਗਦੀ ਕਾਵਿ-ਨਦੀ - ੫੨ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ' ਸੰਪਾਦਤ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਲੇਖਕ ਦਾ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਖੇਤਰ ਲਈ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਦੁੱਖਦਾਈ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਸ. ਪਾਤਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ।੧੧ ਮਈ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਰਹਿੰਦ ਫ਼ਤਹਿ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਚੱਪੜਚਿੜੀ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਫ਼ਤਹਿ ਮਾਰਚ

ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਭਰਵੀਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ

ਚੱਪੜਚਿੜੀ/ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ- ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਹਿੰਦ ਫ਼ਤਹਿ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਤਹਿ ਏ ਜੰਗ ਸਾਹਿਬ ਚੱਪੜਚਿੜੀ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਫ਼ਤਹਿ ਮਾਰਚ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਰਦਾਸ ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤਾ। ਫ਼ਤਹਿ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਭਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ, ਬੈਂਡ ਤੇ ਗੱਤਕਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਖਾਲਸਾਈ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਨਾਲ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਆਰੰਭਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸ਼ਾਨਾਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਥਾਪੜਾ ਲੈ ਕੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨ ਤੁਰੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਇਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਲਮ ਹਕੂਮਤ 'ਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਹਿੰਦ ਫਤਹਿ ਕਰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਅਹਿਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਕੌਮ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੇ ਯਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਮਤ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ਤਹਿ ਮਾਰਚ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਠੰਡੇ ਮਿੱਠੇ ਜਲ ਦੀਆਂ ਛਬੀਲਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਸਾਣਾ, ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਲਾਂਡਰਾ, ਸ. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਖੇੜਾ, ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਵਾਲ, ਬਾਬਾ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ ਤਰਨਾ ਦਲ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ, ਮੈਨੇਜਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਅੰਬ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ ਤਰਨਾ ਦਲ, ਸਕੱਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ, ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ, ਸ. ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੧੨ ਮਈ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਦੀ 450 ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਆਰੰਭ

ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪ

ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ੪੫੦ ਸਾਲਾ ਗੁਰਤਾਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ੪੫੦ ਸਾਲਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅੱਜ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਅਰੰਭਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਜਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ/ਨਗਰਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਆਰੰਭੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਸ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਛੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ੧੧੩ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ੨੨ ਟੀਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ੨੨ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਥੇ ਸਵੇਰੇ-ਸ਼ਾਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਨਿਤਨੇਮ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਥਾ ਵੀਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੰਥਿਆ, ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਲਾਸਾਂ ਵੀ ਲਗਾਉਣਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਨਿਤਨੇਮ ਦੀ ਸੰਥਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰ-ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਲਾਸ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਰਹਿਰਾਸ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਉਪਰੰਤ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਲਜਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਤੇ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਮਰਯਾਦਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਾ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਐਨੋਕੋਟ, ਭਾਈ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੧੫ ਮਈ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਪਲਵਲ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੋਏ ਦਰਦਨਾਕ ਬਸ ਹਾਦਸੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਪਲਵਲ ਨਜਦੀਕ ਹੋਏ ਦਰਦਨਾਕ ਬੱਸ ਹਾਦਸੇ 'ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖਦ ਹਾਦਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਗਏ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਜਾਨ ਗਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੀ ੭ ਮੈਂਬਰ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਬਸ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਛੜੀਆਂ ਆਤਮਾਂਵਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣ।੧੯ ਮਈ

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨਮਿਤ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਸਾਣਾ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ ਨੇ ਵੀ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।੧੯ ਮਈ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਘਾਟ ਉਜੈਨ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਖੇ ਨਵੀਂ ਬਣਾਈ ਸਰਾਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਘਾਟ ਉਜੈਨ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਾਰਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰਸੇਵਾ ਭੂਰੀ ਵਾਲੇ, ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਜੈਨ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਘਾਟ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਉਜੈਨ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਰਾਗੀ ਤੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਜਥੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਜਰਾਤ,

ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ, ਰਾਜਿਸਥਾਨ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕਰਨਗੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਘਾਟ ਉਜੈਨ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਤਾਗੱਦੀ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਦੀ ੪੫੦ ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਗਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੂਰਾ, ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਓਗਰਾ ਸਮੇਤ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜਰ ਸਨ।੨੦ ਮਈ

ਜੂਨ 84 ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ 40ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਯਾਦ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨਾਈ ਜਾਵੇਗੀ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਕਿਹਾ: ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਸਿੱਖ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਗੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਦੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ ੪੦ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਯਾਦ ਮੌਕੇ ੧ ਜੂਨ ਤੋਂ ੬ ਜੂਨ ਤੱਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਪਤਾਹ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਪਹਿਰਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਜਾਉਣ ਅਤੇ ਬੀਬੀਆਂ ਕਾਲੇ ਦੁਪੱਟੇ ਲੈਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੂਨ ੧੯੮੪ 'ਚ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ੩੭ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੋਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਫ਼ੌਜੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੱਖ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਮਿੱਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਦੇ ਫ਼ੌਜੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਵਨ ਗੁਰਧਾਮਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਉਣ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਪੁੱਜੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਟੈਂਕਾਂ, ਤੋਪਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਮਾਰੂ ਇਸ ਕਰੂਰ ਕਾਰੇ ਦੀ ਚੀਸ ਸਿੱਖ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਦਾ ਉਠਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉੱਤੇ ਕਾਲਾ ਧੱਬਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਿਨੌਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਤਾਂ ਕੀ ਮੰਗਣੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸਿੱਖ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਤੀਜੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ ੪੦ਵੀਂ ਯਾਦ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਜਜ਼ਬੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਪਤਾਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ੪ ਜੂਨ ਤੋਂ ੬ ਜੂਨ ਤੀਕ ਕਾਲੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਤੇ ਕਾਲੇ ਦੁਪੱਟੇ ਲੈ ਕੇ ਕੌਮੀ ਰੋਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ ਇਸ ੪੦ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਯਾਦ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅੰਦਰ ਵੀ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਕੌਮ 'ਤੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।੨੨ ਮਈ

ਈਰਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡਾ. ਰਾਇਸੀ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਬਦੁੱਲਾਹੀਅਨ ਦੇ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ

-ਈਰਾਨ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਹੋਜਾਤੋਲੇਸਲਾਮ ਸਈਅਦ ਅਲੀ ਖਮੇਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ੋਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਕੇ ਕੀਤਾ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡਾ. ਸਈਅਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਰਾਇਸੀ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਹੁਸੈਨ ਅਮੀਰ ਅਬਦੁੱਲਾਹੀਅਨ ਦੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਦੁਖਦਾਈ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਈਰਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡਾ. ਰਾਇਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਬਦੁੱਲਾਹੀਅਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਈਰਾਨ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਹੋਜਾਤੋਲੇਸਲਾਮ ਸਈਅਦ ਅਲੀ ਖਮੇਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ੋਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਕੇ ਈਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ੋਕਮਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅੱਗੇ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੋਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਈਰਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਨਾਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੁੜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਥੇ ਵੱਸਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਈਰਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡਾ. ਰਾਇਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਮੌਤ ਹੋਣਾ ਬੇਹੱਦ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਈਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਹੋਜਾਤੋਲੇਸਲਾਮ ਸਈਅਦ ਅਲੀ ਖਮੇਨੀ, ਸ਼ੋਕਮਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਈਰਾਨ ਦੇ ੧੦੦ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਈਰਾਨ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਈਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।੨੨ ਮਈ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਸਾਕਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਮਾਗਮ

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਇਕਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕਰੇ ਟਾਕਰਾ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਮਹੰਤਾਂ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਸਮੇਂ

੧੯੬੪ ਨੂੰ ਵਾਪਰੇ ਸਾਕੇ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਿਸਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਤਰਨਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਵਾਲੇ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰੇ ਸਾਕੇ 'ਚ ਨਿਹੰਗ ਜਥੇਬੰਦੀ ਮਿਸਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਤਰਨਾ ਦਲ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਾਕੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਹੰਢਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਹੰਗ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਕੌਮ ਦੀ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹਨ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਇਕਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਾਕਾ ਅਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਕਾਲਾ ਧੱਬਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਕੂਮਤਾਂ ਸਦਾ ਹੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ੧੯੮੪ ਵਿਚ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ੪੦ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਯਾਦ ਵਿਚ ੧ ਜੂਨ ਤੋਂ ੬ ਜੂਨ ਤੱਕ ਹਰ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਜਾਪ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਜਲੀ ਅਰਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਪੰਥਕ ਮਰਯਾਦਾ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੌਮ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲੈਣ ਲਈ ਇਹ ਸੇਵਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਮਿਸਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਤਰਨਾ ਦਲ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੰਥਕ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਬਿਆਸੀ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਥਾ-ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਕੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ।

ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਬਾਦ, ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੨੩ ਮਈ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਭਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਜਾਰੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀ (ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ) ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਭਲ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਸਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਤਰਨਾ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਛਪਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਭਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੌਵੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਪ੍ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੨੩ ਮਈ

ਜੂਨ 1984 ਦੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਸਮੇਂ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ

ਜੂਨ 1984 ਦਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ- ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਜੂਨ ੧੯੮੪ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ੌਜੀ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਜੋ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਸਨ, ਦੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨਜ਼ਦੀਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਖੇ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਹਫ਼ਤੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਦੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤਾਂ ੬ ਜੂਨ ਤੱਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਗੋਲੀ ਵੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੁਕਸਾਨੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਮਾਡਲ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸੱਚਖੰਡ

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਸਿੱਖ ਕੌਮ 'ਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਹਿਰਦਾ ਪੀੜਾ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਜੋ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਕਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ੪੦ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਅੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰੂਰਕਾਰੇ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਦੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਹਫ਼ਤੇ ਦੌਰਾਨ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅੰਦਰ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਕੇ ਤਤਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਘਿਨੌਣੇ ਕਾਰੇ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾਕੋਹਨਾ, ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸੰਗਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਜੂਨ 1984 ਦੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨੀ ਕਰਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਲਗਾਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ

ਜੂਨ ੧੯੮੪ 'ਚ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ੌਜੀ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਵਾਪਰੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਬਰ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ੧੯੮੪ ਦੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ੬ ਜੂਨ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਦੇਖ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦਾ ਮੰਤਵ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸਕਰ ਨੌਜੁਆਨੀ ਨੂੰ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਵੇਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ।੨੯ ਜੂਨ

ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਚ ਮਾਰਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ 'ਤੇ ਬੀਬੀ ਜਲਨਿਧ ਕੌਰ ਨੂੰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਵਧਾਈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀ ਜਲਨਿਧ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਲੰਬੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਕਨਵੋਕੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਮਾਰਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੁਲਾਰੇ ਵਜੋਂ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਬੀ ਜਲਨਿਧ ਕੌਰ ਨੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੀਐਚਡੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਕਨਵੋਕੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਲਈ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਬੱਚੇ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀ ਵੱਲੋਂ ਕਨਵੋਕੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੀਬੀ ਜਲਨਿਧ ਕੌਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਰ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।੨੭ ਮਈ

ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਹਾਜੀਰਤਨ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਵੱਡੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਣਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬੱਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਸ. ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ, ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਸ. ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨਮਿਤ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।੨੭ ਮਈ

ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਚਾਰ ਧਾਮ ਯਾਤਰਾ ਕਾਰਡ ਬਨਾਉਣ 'ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਚਾਰ ਧਾਮ ਯਾਤਰਾ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਹਰ ਸਾਲ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਟ੍ਰਸਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਵਿਖੇ ਚਾਰ ਧਾਮ ਯਾਤਰਾ ਤਹਿਤ ਕਾਰਡ ਬਣਾ ਕੇ ਅਗੇ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਰ ਧਾਮ ਯਾਤਰਾ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਦੇ ਅਸਥਾਨਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਨਾਲ ਰਲਗਡ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਉਤਰਾਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਹੁਤ ਜਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਚਾਰ ਧਾਮ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।੨੯ ਮਈ

ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਫੈਸਲਾ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦੁੱਖਦਾਈ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਚਰਣਹੀਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਾਹੀਮ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਕਈ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਬੀਆਈ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦੀ ਅੱਗੇ ਠੋਸ ਪੈਰਵਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਟੁੱਟੇ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ ਸੰਸਥਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਪੰਥ-ਦੋਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਵਿਰੁੱਧ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੈ।੨੯ ਮਈ

ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਨਤਮਸਤਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮਾਡਲ

ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨਾਲ ਉਤਰਾਖੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਿਆਨ ਗੋਦੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਮਤਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਹੇਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਚਾਰ ਧਾਮ ਯਾਤਰਾ ਤਹਿਤ ਰਜਿਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ਼ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਪੋਰਟਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦਿਆਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ ਵੱਡੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੀ ਉਸ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਆਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਲੇ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਐਮਪੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦੇਲ, ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੨੯ ਮਈ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕੋਰਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿਖਲਾਈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਥ ਰਤਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਅਡਵਾਂਸਡ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਇਨ ਸਿੱਖਇਜਮ, ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ) ਵਿਖੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਬੈਚੁਲਰ ਆਫ਼ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਟੱਡੀਜ਼ (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ) ਕੋਰਸ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਥੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ੨੮ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਲਈ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਲਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਕੋਰਸ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਲਈ ਸੁਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਦਬ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ, ਗੁਰ-ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅੰਤਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਤੀਸਰੇ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਦੀ ੨੮ ਦਿਨਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਸਥਿਤ ਇਕੱਤਰਤਾ ਹਾਲ ਵਿਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਭ ਇਛਾਵਾਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਤਨ ਮਨ ਨਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹਦੇ

ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਤੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆ ਦੇ ਉਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਆਸ ਨਾਲ ਇਹ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਸਫ਼ਲਤਾ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਤਜ਼ਰਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਗੁਰ-ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ, ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਮਰਦੀਪ ਕੌਰ, ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸਰਦਾਰ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੨੯ ਮਈ

ਲੰਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਲਾਡਵਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ 100 ਕੁਇੰਟਲ ਕਣਕ ਭੇਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੰਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਲਾਡਵਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ੧੦੦ ਕੁਇੰਟਲ ਕਣਕ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ। ਕਣਕ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਸਾਣਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਵਿਖੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਗਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਲਾਡਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਣਕ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਾਡਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਥੇਦਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਨੀਆਮਾਜਰਾ ਸਾਬਕਾ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਹਿਯੋਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮਸਾਣਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ੩੦ ਮਈ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਢਿੱਲਵਾਂ 'ਚ ਹੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਨਿੰਦਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਕਸਬਾ ਸਮਰਾਲਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਿੰਡ ਢਿੱਲਵਾਂ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਪਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਢਿੱਲਵਾਂ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰ ਸੰਜੀਦਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਿਆ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬੇਹੱਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ

ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤੀ ਸੁਣਵਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅੰਦਰ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਇਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਲਈ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ ਮੰਡੇਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਗਹਿਰੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਰਮੀ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਲੋੜ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਣ ਚੱਲਦੇ ਨਾ ਰਹਿਣ।੩੦ ਮਈ

ਬਾਬਾ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੰਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਲਈ 103 ਕੁਇੰਟਲ ਕਣਕ ਤੇ 1 ਲੱਖ 11 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਭੇਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੰਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਲਈ ਬਾਬਾ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿਰਮਲ ਕੁਟੀਆਂ ਜੌਹਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ੧੦੩ ਕੁਇੰਟਲ ਕਣਕ, ੧ ਲੱਖ ੧੧ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ੬੦੦੦ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਲੰਗਰ ਲਈ ਸੇਵਾ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਜੇ ਬਾਬਾ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਰਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਖੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਪੁੱਜਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਵਿਖੇ ਲੱਖਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਲੰਗਰਾਂ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਡਭਾਗਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਸਦਕਾ ਉਹ ਹਰ ਸਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਬਾ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਡਾ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਆਰ ਪੀ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਤਿਆਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।੧ ਜੂਨ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ - ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭੇਜੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ

ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੀਲੀਭੀਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਖੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਜਬਰ-ਜ਼ਨਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖ਼ਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂਪੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਉੱਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿਤਯਾਨਾਥ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਘਿਨੌਣੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਉਹ ਖੁਦ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤਾਂ ਜੋ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂਪੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿਤਯਾਨਾਥ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੀਲੀਭੀਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਘਿਨੌਣੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਯੂਪੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀਲੀਭੀਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂਪੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਕਾਂਸ਼ੀਪੁਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵੱਲੋਂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।੧ ਜੂਨ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਿਆਈ ਦਿਵਸ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ 450ਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਬੰਧੀ 13 ਤੋਂ 18 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਣਗੇ ਸਮਾਗਮ- ਭਾਈ ਮਹਿਤਾ

ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਕੀਤੀ ਤਿਆਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ੪੫੦ ਸਾਲਾ ਗੁਰਿਆਈ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ੪੫੦ ਸਾਲਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਬੰਧੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਅੱਜ ਇਥੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਹੋਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ

ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਗਠਤ ਕੀਤੀ ਇਸ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਨ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਬਾਸਰਕੇ ਗਿੱਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਦਕਿ ਇਥੋਂ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਈ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤਹਿਤ ੧੩ ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਰਾਗ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ੧੪ ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੀ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਈ ਮਹਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਬੰਧੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮ ੧੫ ਤੋਂ ੧੮ ਸਤੰਬਰ ਤੀਕ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ੧੫ ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਸਹਿਜਪਾਠ ਸੇਵਾ ਸੰਸਥਾ ਰਾਹੀਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਹਿਜਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ। ੧੬ ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਆਰੰਭ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਰਤਨ, ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਵਾਰਾਂ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਲੈਕਚਰ ਆਦਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਗਮ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਗੱਤਕਾ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਣਗੇ।

੧੭ ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਪੈਦਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਢਾਡੀ, ਕਵੀਸ਼ਰ ਅਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਭਾਈ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ੧੮ ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਗੁਰ-ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੋਵੀਨਰ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਚੇ ਛਪਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਕ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਨ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੰਡਾਲਾ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਲਾਈਪੁਰ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਸੁਖਵਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।੫ ਜੂਨ

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਨਾਈ ਜੂਨ 1984 ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ 40ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਯਾਦ

ਕੌਮੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਹੱਥ ਅੱਡਣ ਦੀ ਥਾਂ ਖਾਲਸਈ ਹਲੇਮੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਈ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ– ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ– ਜੂਨ ੧੯੮੪ 'ਚ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ (ਘੱਲੂਘਾਰੇ) ਦੀ ੪੦ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਯਾਦ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਕੇ ਮਨਾਈ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਮਗਰੋਂ ਰਾਗੀ ਜਥੇ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸ਼ੁਬੇਗ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਠਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੌਮੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਇਸ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਅੱਗੇ ਤੁਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ ੧੯੮੪ ਦੀ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ੪੦ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾ ਦੇਣਾ ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਵਤੀਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਵਾਰ–ਵਾਰ ਹੱਥ ਅੱਡਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅੱਜ ਖਾਲਸਈ ਹਲੇਮੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਈ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਮੋਹਰੀ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਮਗਰੋਂ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਤੱਕ ਆਖ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਨਿਗਾਹਾਂ ਰੱਖਣ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰੜੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਮਗਰੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਤਾਂ ਮਿਲਿਆ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ, ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਬਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੁਚਲਣ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਹੰਕਾਰੀ ਤੇ ਜਾਬਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ੧ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਨੂੰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਵਾੜ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਉਣ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਸਿੰਘ–ਸਿੰਘਣੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਦਾ ਇਹ ਹਮਲਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਤੀਜਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਦਰਦ ਅਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਿੱਖ ਅਵਚੇਤਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕਦੇ ਵੀ

ਮਨਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।

ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਅਤੇ ਬੈਰਕਾਂ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਬਗਾਵਤ ਸਦਕਾ ਹੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ 'ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਵੁੱਡਰੋਜ਼' ਤਹਿਤ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਗੁਪਤ ਯੋਜਨਾ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਕਟਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਰਬ-ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕੌਮੀ ਏਜੰਡਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਨਮ ਅਤੇ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਗੁਆਚ ਰਹੀਆਂ ਸਿੱਖ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਨ, ਸਿਹਤ, ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਰਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਟੁੱਟੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨਰੋਈ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮੂਹਿਕ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਨਾਮੱਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸੇਧ ਵਿੱਚ ਉੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਲਵਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਨਿਹੰਗ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ, ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ੯੬ਵੇਂ ਕਰੋੜੀ, ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੂਹ, ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲਾ, ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਵਿਛੋਆ, ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹਪੁਰ, ਬਾਬਾ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਸੋਵਾਲ, ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ, ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਬਾਬਾ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ, ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਕੇ, ਸ. ਅਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਢੋਟ, ਸ. ਕੰਵਰਚੜ੍ਹਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਭਾਈ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਗਵਾਨ, ਮਾਤਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸ. ਈਮਾਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਸ. ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਡ, ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੋਪਾਲਾ, ਸ. ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਸ. ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇੜਾ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਜੂਨ 1984 ਦਾ ਘੱਲੂਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ -ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਦੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ 'ਤੇ ੧੯੮੪ ਦੇ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ

ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੁਲਮ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਲਮ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜੁਲਮ ਦਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੌਮ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਤਾਂ ਕੀ ਮੰਗਣੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕੌਮੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਚੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੂਨ ੧੯੮੪ ਦੇ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੌਮ ਅੰਦਰ ਰੋਸ ਹੈ। ੬ ਜੂਨ

■

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ

ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਰਕਟ ਸ਼ਾਰਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਅਗਨ-ਭੇਟ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁੱਖਦਾਈ, ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਤੇ ਹਿਰਦੇਵੇਧਕ ਹਨ। ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਅਦਬ-ਸਤਿਕਾਰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰੇ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਆਸਨ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧੂਫ਼, ਲਾਈਟਾਂ, ਪੱਖੇ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਸਜਾਵਟੀ ਲੜੀਆਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਜਗਾਈਆਂ ਜਾਣ, ਜਦ ਤੀਕ ਕੋਈ ਨਿਗਰਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਬੰਦ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਧੂਫ਼/ਅਗਰਬੱਤੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਮੇਨ-ਸਵਿੱਚ ਆਦਿ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਆਸਨ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਫਿਟਿੰਗ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਹਰ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਜੰਤਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਟੀਮਾਂ ਹਰੇਕ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਪੁੱਜ ਕੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਜੋ ਕਮੇਟੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਬ-ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਕਾਰਵਾਈ ਜਨਰਲ ਸਮਾਗਮ (ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ)

੧੬ ਚੇਤ ਸੰਮਤ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਪ੫੬

੨੯ ਮਾਰਚ ੨੦੨੪

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੪"

(ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫)

ਆਮਦਨ ਸਪੋਟਰਸ ਫੰਡ	੩੦੬੦੦੦੦੦
੧,ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ	੧੮੦੦੦੦੦
੨, ਕੱਬਡੀ ਟੀਮ ਦਾ ਖਰਚ	੭੧੦੦੦੦੦
੩, ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦਾ ਖਰਚ	੧੬੧੦੦੦੦੦
੪, ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ	੫੬੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
ਕੁੱਲ ਬਜਟ	੩੦੬੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੪"

(ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫)

੨ ੧੦

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	"ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ "ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੬ ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੇ ੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੧੦੦੦੦੦
੨	"ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਸਪੋਰਟਸ ਵਿੰਗ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਲਈ) ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਹਾਇਤਾ:- "ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੩੬ ਸੀ: ਨੰ: ੩੪ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੧੦੫੦੦੦੦੦
੩	"ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ:- "ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ 'ਅ' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੧੪ ਸੀ: ਨੰ: ਨੰ: ੧੪ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੨੦੦੦੦੦੦੦

	ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	੩੦੬੦੦੦੦੦
	ਭਾਗ ਖਰਚ	
	ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ	
੧	ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ	
	(ਸਪੋਰਟਸ ਬ੍ਰਾਂਚ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਟਾਫ ਲਈ) ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ ਨੂੰ	੯੧੦੦੦੦
੨	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਸਪੋਟਰਸ ਬ੍ਰਾਂਚ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ	੨੦੦੦੦੦
੩	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦
੪	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੪੦੦੦੦
੫	ਫੁੱਟਕਲ (ਮੁਰੰਮਤਾਂ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਡਾਕ ਖਰਚ ਆਦਿ)	੪੦੦੦੦੦
੬	ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ।	੨੦੦੦੦੦
੭	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਸਪੋਰਟਸ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਸਮੇਤ ਖਿਡਾਰੀਆਂ	
੮	ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਕੂਲ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਦਿ।	
੧੧	ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ	
	ਨਾਮਨਾ ਖੱਟਣ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਨਾਮ	
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	੧੮੦੦੦੦੦
	ਖਰਚ ਕਬੱਡੀ ਟੀਮ	
੧	ਤਨਖਾਹ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ	੬੦੦੦੦੦੦
੨	ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਖੇਡਨ ਵਾਲੇ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ	੧੦੦੦੦੦੦
੩	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ	੧੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਖਰਚ ਕਬੱਡੀ ਟੀਮ	੭੧੦੦੦੦੦
	ਖਰਚ ਹਾਕੀ ਟੀਮ	
	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਸਪੋਰਟਸ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਹਾਕੀ ਟੀਮ	੫੦੦੦੦੦੦
੪	ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਖਰਚ।	੭੪੦੦੦੦੦
੫	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ, ਕੋਚ ਅਤੇ ਗਾਇਡ ਆਦਿ।	੧੪੦੦੦੦੦
੬	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ	੮੦੦੦੦੦
੭	ਗਰਾਉਡਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸਭਾਲ	੧੦੦੦੦੦੦
੮	ਸਪੋਰਟਸ ਕਿੱਟਾਂ, ਵਰਦੀਆਂ, ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਾਮਾਨ (ਹਾਕੀ)	੫੦੦੦੦੦
੯	ਜੋੜ ਖਰਚ ਹਾਕੀ ਟੀਮ	੧੬੧੦੦੦੦੦
	(੬) ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ	
ੳ	ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ (ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ)	੫੬੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ	੫੬੦੦੦੦੦
	ਕੁਲ ਜੋੜ (ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ, ਕੱਬਡੀ ਟੀਮ, ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਪੂਜੀਗਤ ਖਰਚ)	੩੦੬੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੫"

(ਗੋਲਡਨ ਆਫ਼ਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	੫੫੦੦੦੦੦੦
ਸਹਾਇਤਾ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਤੋਂ	੦
ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੦
ਕੁਲ ਆਮਦਨ	੫੫੦੦੦੦੦੦
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚੇ	੬੪੭੫੦੦੦੦
ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੧੦੫੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੧੦੮੦੦੦੦੦
ਕੁਲ ਬਜਟ	੬੫੮੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੫"

(ਗੋਲਡਨ ਆਫ਼ਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਨੰ :	**ਨਾਮ ਖਾਤਾ**	**"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"**
੧	੨	੧੦
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਕਾਗਜ਼	੪੨੦੦੦੦੦੦
੨	ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ/ਪਲੈਨਿੰਗ	੧੦੦੦੦
੩	ਪਲੇਟ ਮੇਕਿੰਗ	੨੦੦੦੦੦੦
੪	ਛਪਾਈ	੭੦੦੦੦੦੦
੫	ਦਫਤਰੀਆਨਾ (ਜਿਲਦਬੰਦੀ) ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦੦
੬	ਕੰਪੋਜਿੰਗ/ਸਕੈਨਿੰਗ	੩੦੦੦੦੦
੭	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੬੦੦੦੦
੮	ਫੁਟਕਲ (ਵਿੱਕਰੀ ਰੱਦੀ ਆਦਿ)	੬੩੦੦੦੦
	ਜੋੜ	੫੫੦੦੦੦੦੦

੯ "ਸਹਾਇਤਾ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਤੋਂ (ਡਿਜੀਟਲ ਪਿੰਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ):-

"ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ 'ੳ-੧' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੪ ਸੀ. ਨੰ: ੬ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"

੧੦ "ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ:-

"ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ ""ਅ"" ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੪ ਸੀ. ਨੰ: ੧੭ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"

	ਕੁਲ ਜੋੜ	**੫੫੦੦੦੦੦੦**

ਭਾਗ ਖਰਚ

	ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ	
੧	ਤਨਖਾਹ ਦਫਤਰੀ ਸਟਾਫ	੨੩੦੦੦੦੦੦
੨	ਤਨਖਾਹ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਟਾਫ	
੩	ਕਾਗਜ਼	੨੮੦੦੦੦੦੦
੪	ਛਪਾਈ	੧੮੦੦੦੦
੫	ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ (ਫਿਲਮਾਂ)	੧੦੦੦੦
੬	ਪਲੇਟਾਂ	੧੭੦੦੦੦੦
੭	ਦਫ਼ਤਰੀਆਨਾ	੧੫੭੦੦੦੦
੮	ਤੇਲ-ਸ਼ਿਆਹੀ	੭੨੦੦੦੦
੯	ਕੈਮੀਕਲ	੫੦੦੦੦੦
੧੦	ਬਿੱਲ, ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਸਮਾਨ	੧੮੦੦੦੦੦
੧੧	ਬਿੱਲ ਟੈਲੀਫੋਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ	੨੫੦੦੦
੧੨	ਫੁਟਕਲ	੬੦੦੦੦
੧੩	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੫੦੦੦
੧੪	ਡਾਕ-ਖਰਚ	੧੦੦੦
੧੫	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੬	ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਸਰਵਿਸ ਖਰਚ	੨੪੦੦੦
੧੭	ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦
੧੮	ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਆਦਿ	੬੭੦੦੦੦
੧੯	ਮਰੰਮਤਾਂ ਸਮਾਨ	
੨੦	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫ਼ਤਰ	
੨੧	ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ	
੨੨	ਬੋਨਸ	
੨੩	ਜਨਰੇਟਰ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
੨੫	ਈ.ਐੱਸ.ਆਈ. (ਦਫ਼ਤਰੀ ਹਿੱਸਾ)	੬੦੦੦੦
੨੬	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੫੦੦੦੦
੨੭	ਤਨਖਾਹ ਗਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁਟੀਆਂ (ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਟਾਫ)	੫੦੦੦੦੦੦
੨੮	ਤਨਖਾਹ ਗਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁਟੀਆਂ (ਦਫਤਰੀ ਸਟਾਫ)	੫੯੦੦੦੦

੨੯	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੫੦੦੦੦
੩੦	ਬਿਲਡਿੰਗ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਕਿਰਾਇਆ	੫੦੦੦
੩੧	ਏ.ਡੀ. ਚਾਰਜਿਜ	੭੦੦੦੦
੩੨	ਬੀਮਾਂ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੩੭੦੦੦੦
੩੩	ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ.	੧੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ	**੬੪੭੫੦੦੦੦**
੩੪	**ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ**	
	ੳ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੫੦੦੦੦
	ਅ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	
	ੲ ਨਵਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ	
	ਸ ਘਸਾਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੧੦੦੦੦੦੦
	ਹ ਸੀ ਸੀ ਟੀ ਵੀ ਕੈਮਰੇ	
	ਜੋੜ	੧੦੫੦੦੦੦
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੬੫੮੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੫" (ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ) ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਤਨਖਾਹ ਗਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਛੁਟੀਆਂ (ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਟਾਫ)	੪੦੦੦੦੦	ਦੋ ਰਿਟਾਇਰ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਚੂਇਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਕਰਕੇ।
੨	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੧੬੦੦੦	ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੫" (ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ)

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਸੀ: ਨੰ	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਕਾਗਜ਼	੨੭੭੨੯੯੩੦	ਜਿਆਦਾ ਛਪਾਈ ਹੋਣ ਕਾਰਨ।
੨	ਪਲੇਟਾਂ	੧੨੭੪੫੫	ਰੇਟ ਵਧਣ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਆਰਡਰ ਆਉਣ ਕਰਕੇ
੩	ਕੈਮੀਕਲ	੫੦੬੯੬	ਜਿਆਦਾ ਛਪਾਈ ਹੋਣ ਕਾਰਨ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੫"

(ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

੧	ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ	੧੧੪੦੦੦੦੦
੨	ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੩੦੦੦੦੦੦

੩	ਕਰਜਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ	੦
	ਕੁਲ ਆਮਦਨ	੧੪੪੦੦੦੦੦
੧	ਰੁਟੀਨ ਖਰਚੇ	੧੧੦੨੦੦੦੦
੨	ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੩੩੮੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ	੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਕੁਲ ਬਜਟ	੧੪੪੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੫"

(ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ		**"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"**
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਕਾਗਜ਼	੫੦੦੦੦੦੦
੨	ਛਪਾਈ	੩੨੦੦੦੦੦
੩	ਦਫਤਰੀਆਣਾ (ਜਿਲਦਬੰਦੀ) ਆਦਿ	੩੦੮੦੦੦੦
੪	ਫੁਟਕਲ (ਵਿੱਕਰੀ ਰੱਦੀ ਆਦਿ)	੭੦੦੦੦
੫	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾ	੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ :-	**੧੧੪੦੦੦੦੦**
੬	"ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ "ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ-'ਅ' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੪ ਸੀ: ਨੰ: ੨੦ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।" "ਸਹਾਇਤਾ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ) ਤੋਂ "ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਭਾਗ-'ੳ-੧' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੪ ਸੀ: ਨੰ: ੯ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੩੦੦੦੦੦੦
੭	ਕਰਜਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ	
	ਕੁਲ ਜੋੜ :-	**੧੪੪੦੦੦੦੦**
ਭਾਗ ਖਰਚ		
ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ		
੧	ਤਨਖਾਹ ਦਫਤਰੀ ਸਟਾਫ	੨੦੦੦੦੦੦
੨	ਤਨਖਾਹ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਟਾਫ	੨੯੦੦੦੦੦
੩	ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਫੰਡ (ਦਫਤਰੀ ਸਟਾਫ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੧੮੦੦੦੦
੪	ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਫੰਡ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਟਾਫ	੫੦੦੦੦੦
੫	ਕਾਗਜ਼	੩੬੦੦੦੦੦
੬	ਛਪਾਈ	੩੫੦੦੦੦

੭	ਦਫ਼ਤਰੀਆਨਾ	੯੦੦੦੦੦
੮	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫ਼ਤਰ	
੯	ਕਿਰਾਇਆ	੫੦੦੦
੧੦	ਬਿਜਲੀ	੧੧੦੦੦੦
੧੧	ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੬੦੦੦੦
੧੨	ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੧੩	ਖਰਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇਂ ਆਦਿ	੨੦੦੦
੧੪	ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੦੦੦
੧੫	ਫੁਟਕਲ	੪੫੦੦੦
੧੬	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੫੦੦੦
੧੭	ਟੈਲੀਫੋਨ	
੧੯	ਏ.ਡੀ. ਖਰਚੇ	੨੫੦੦੦
੨੦	ਈ.ਐੱਸ.ਆਈ.	੨੦੦੦੦
੨੧	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੧੭੦੦੦
੨੨	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੧੦੦੦੦
੨੩	ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੧੫੦੦੦੦
੨੫	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੨੦੦੦੦
	ਜੋੜ	**੧੧੦੨੦੦੦੦**
	ਕਰਜਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ	
	ਜੋੜ	**੦**
੨੭	**ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ**	
	ੳ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੮੦੦੦੦
	ਅ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੩੦੦੦੦੦੦
	ੲ ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ	੧੦੦੦੦੦
	ਸ ਘਸਾਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੨੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ	**੩੩੮੦੦੦੦**
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	**੧੪੪੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੫" (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ)

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਤਨਖਾਹ ਦਫਤਰੀ ਸਟਾਫ	੨੦੦੦੦੦	ਤਨਖਾਹਾਂ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ।
੨	ਕਾਗਜ਼	੫੦੦੦੦੦	ਕਾਗਜ ਦੇ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਅਤੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਫਾਰਮ ਛਪਣ ਕਰਕੇ।
੩	ਛਪਾਈ	੧੦੦੦੦੦	ਛਪਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ।

੪	ਦਫ਼ਤਰੀਆਨਾ	੪੫੦੦੦੦	ਬਾਈਡਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ।
੫	ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦	ਜਿਆਦਾ ਡਿਊਟੀਆ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ
੬	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੪੦੦੦	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਖ਼੍ਰੀਦਣ ਕਰਕੇ।
੭	ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੨੦੦੦੦	ਬੀਮੇ ਦੇ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੮	ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ	੨੦੦੦੦	ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ ਕੈਮਰੇ ਖ਼੍ਰੀਦ ਕਰਨ ਕਾਰਕੇ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੫" (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ)

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਕਾਗਜ	੮੦੮੦੩੫	ਕਾਗਜ ਦੇ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਅਤੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਫਾਰਮ ਛਪਣ ਕਰਕੇ।
੨	ਛਪਾਈ	੨੦੪੬੩੭	ਛਪਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ।
੩	ਦਫਤਰੀਆਨਾ	੨੬੦੩੩੪	ਬਾਈਡਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ।
੪	ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ	੫੯੩੪੯	ਛਪਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ।
੫	ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੨੫੩੬੦	ਪੇਪਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੈਕ ਖ਼੍ਰੀਦ ਕਰਨ ਕਰਕੇ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੫"

(ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ	੧੩੦੦੦੦੦੦
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚੇ	੮੧੨੫੦੦੦
ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੩੭੫੦੦੦
ਬੱਚਤ	੪੫੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	-
ਕੁੱਲ ਬਜਟ	੧੩੦੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੫"

(ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ		"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਕਾਗਜ	੩੨੦੦੦੦੦
੨	ਛਪਾਈ	੧੫੦੦੦੦੦

੩	ਦਫ਼ਤਰੀਆਨਾ (ਜਿਲਦਬੰਦੀ) ਆਦਿ	੧੩੫੦੦੦੦
੪	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੬੯੦੦੦੦੦
੫	ਫੁਟਕਲ (ਵਿੱਕਰੀ ਰੱਦੀ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ :-	**੧੩੦੦੦੦੦੦**

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ	੪੦੦੦੦੦੦
੨	ਗਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੪੦੦੦੦੦
੩	ਕਾਗਜ਼	੨੮੦੦੦੦੦
੪	ਛਪਾਈ	੧੦੦੦੦੦
੫	ਦਫ਼ਤਰੀਆਨਾ	੨੫੦੦੦੦
੬	ਬਿਜਲੀ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੫੦੦੦੦
੭	ਮੁਰੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਆਦਿ	੧੨੦੦੦੦
੮	ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੯	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੦੦੦੦
੧੦	ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੦੦੦
੧੧	ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਦਫ਼ਤਰ	
੧੨	ਫੁਟਕਲ	੨੦੦੦੦
੧੩	ਵਰਦੀਆਂ	੨੦੦੦੦
੧੪	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੫੦੦੦
੧੫	ਬੀਮਾਂ ਸਟਾਫ	੨੦੦੦੦੦
੧੬	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੪੦੦੦
੧੭	ਪ੍ਰਫੈਸ਼ਨਲ ਖਰਚ	੫੦੦੦
੧੮	ਕਰਜਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ	
	ਜੋੜ	**੮੧੨੫੦੦੦**
੧੯	**ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ**	
	ੳ ਨਵੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੫੦੦੦੦
	ਅ ਖ੍ਰੀਦ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਦਿ	੪੫੦੦੦
	ੲ ਸਮਾਨ ਦਫ਼ਤਰ	੨੦੦੦੦
	ਸ ਘਸਾਈ	੨੬੦੦੦੦
	ਹ ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ	
	ਜੋੜ	**੩੭੫੦੦੦**
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	**੮੫੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੫" (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ)

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਛਪਾਈ	੩੦੦੦੦	ਵੱਧ ਛਪਾਈ ਹੋਣ ਕਾਰਨ।
੨	ਬੀਮਾਂ ਸਟਾਫ	੩੦੦੦੦	ਬੀਮੇ ਦੇ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੫" (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ)

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਕਾਗਜ	੪੫੧੭੭੧	ਛਪਾਈ ਲਈ ਵੱਧ ਕਾਗਜ ਖ੍ਰੀਦ ਕਰਨ ਕਰਕੇ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੬"

ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਠੱਠਾ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ) ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਹਸਪਤਾਲ	੧੦੫੦੦੦੦੦
ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਠੱਠਾ ਤੋਂ	੪੪੫੦੦੦੦੦
ਜੋੜ ਆਮਦਨ	੫੫੦੦੦੦੦੦
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਹਸਪਤਾਲ	੫੪੫੪੦੦੦੦
ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੪੬੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
ਕੁੱਲ ਬਜਟ	**੫੫੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੬"

ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਠੱਠਾ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ) ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਨੰ :	**ਨਾਮ ਖਾਤਾ**	**"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"**
	ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧	ਆਮਦਨ ਟੈਸਟਾਂ (ਐਕਸਰੇ, ਈ.ਸੀ.ਜੀ., ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ, ਓ.ਪੀ.ਡੀ, ਇਨਡੋਰ ,ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਆਦਿ)	੮੫੦੦੦੦੦
੨	ਠੇਕਾ ਸਕੂਟਰ/ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ	੦
੩	ਕਿਰਾਇਆ ਐਬੂਲੈਂਸ	੯੦੦੦੦
੪	ਠੇਕਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ/ਕੰਨਟੀਨ	੧੬੪੦੦੦੦
੫	ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾਂ/ਦੁਕਾਨਾਂ	੨੨੦੦੦੦

੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਹਸਪਤਾਲ	੨੦੦੦੦
੭	ਸੁਦ ਬੈਂਕਾਂ	੩੦੦੦੦
੮	ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	
	ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਹਸਪਤਾਲ	੧੦੫੦੦੦੦੦
੯	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ, ਠੱਠਾ ਤੋਂ	੪੪੫੦੦੦੦੦
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	**੫੫੦੦੦੦੦੦**
ਭਾਗ ਖਰਚ		
੧੦	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਹਸਪਤਾਲ	੪੫੫੦੦੦੦੦
੧੧	ਖਰਚ ਲੈਬ (ਐਕਸੇਰ, ਈ.ਸੀ.ਜੀ., ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਆਦਿ)	੧੨੦੦੦੦੦
੧੨	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੧੦੦੦੦੦
੧੩	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਐਬੂਲੈਂਸ ਆਦਿ	੧੫੦੦੦੦
੧੪	ਜਨਰੇਟਰ ਅਤੇ ਤੇਲ ਆਦਿ	੮੦੦੦੦
੧੫	ਖਰਚ ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ (ਫ੍ਰੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੨੫੦੦੦੦
੧੬	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੮੦੦੦੦
੧੭	ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੧੦੦੦੦੦
੧੮	ਡਾਕ ਖਰਚ	੨੦੦੦
੧੯	ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੮੦੦੦
੨੦	ਬਾਇਓ ਮੈਡੀਕਲ ਵੇਸਟ	੧੭੦੦੦੦
੨੧	"ਗਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	
	"ਨੋਟ:- ਇਹ ਖਰਚ ਮੁਖ ਬਜਟ ਭਾਗ ""ੳ ੨"" ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੫੮ ਮੱਦ ੨੭ ਸੀ:ਨੰ ੧੨ ਤੇ ਵੇਖੋ।"	੪੬੦੦੦੦੦
੨੨	ਫੁਟਕਲ	੭੦੦੦੦
੨੩	ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ	੦
੨੪	ਖਰਚ ਕੈਂਪ ਆਦਿ	੭੦੦੦੦
੨੫	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ	੧੧੦੦੦੦
੨੬	ਬੀਮਾਂ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੯੦੦੦੦੦
੨੭	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੮੦੦੦੦
੨੮	ਮੁੱਕਦਮਾ ਕੇਸ ਅਦਾਲਤੀ	੩੦੦੦੦
੨੯	ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ	**੫੪੫੪੦੦੦੦**
੩੦	**ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ**	
	ੳ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੧੬੦੦੦੦
	ਅ ਸਮਾਨ ਬਿਜਲੀ	੦

ੲ ਨਵੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਆਦਿ	੨੫੦੦੦੦
ਸ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੫੦੦੦੦
ਜੋੜ	੪੬੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	**੫੫੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ॥

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਭਾਗ "ਅ" ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਭਾਗ ਆਮਦਨ		**ਬਜਟ ਸਾਲ**
ਨੰ :	**ਨਾਮ ਖਾਤਾ**	**੨੦੨੪-੨੫**
੧	ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਨੋਟ:-ਇਸ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੨੨ ਤੇ ਸੀ:ਨੰ:੧ ਤੋਂ ੧੧ ਤੱਕ ਮਦ ਨੰ: ੨੯ ਤੇ ਵੇਖੋ। ਇਸ ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਕਮ ਉਥੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।	੧੧੪੭੫੦੦੦੦
੨	ੳ "ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੫ (ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ ਰਕਮ ੧੦੮੭੦੨੪੪੫੧/ਰੁਪਏ ਵਸੂਲਣਯੋਗ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੫ ਦੇ ਬਜਟ ਲਈ ੮੮੫੨੫੦੦੦੦/-ਰੁਪਏ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਜੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਸੂਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਜਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। "ਨੋਟ:-ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਦੀ ਰਕਮ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੩੨ ਸੀ:ਨੰ: ੨੦ ਮੱਦ ਨੰ: ੨੯ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"	੮੮੫੨੫੦੦੦੦
	ਅ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਨੋਟ:- ਦਫ਼ਾ-੮੫ ਦੇ ਅੱਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਫੰਡ	੦
	ਆਮਦਨ ਜੋੜ :-	੧੦੦੦੦੦੦੦੦੦
	ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੧੦੦੦੦੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ॥

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਭਾਗ "ਅ" ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੫

ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਸਮੂੰਹ ਮਿਸ਼ਨ, ਲਿਟਰੇਚਰ, ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ,

ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਖਰਚੇ ਆਦਿ

ਭਾਗ ਖਰਚ		**ਬਜਟ ਸਾਲ**
ਨੰ:	**ਨਾਮ ਖਾਤਾ**	**੨੦੨੪-੨੫**
੧	ਲਿਟਰੇਚਰ (ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ),ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦ)	੧੩੦੦੦੦੦੦
੨	ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੁੱਟਕਲ	੧੦੦੦੦੦

੩	ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਫੇ ਆਦਿ ਅਤੇ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਤੇ ਖੋਜ ਕੇਦਰ	੧੬000000
੪	ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ	੫੫00000
੫	ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੧੮000000
੬	ਵਜੀਫੇ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਟਰੱਸਟ	੨00000
੭	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	੬00000
੮	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੩0000000
੯	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੭000000
੧੦	ਉੱਚ-ਹਸਤੀਆਂ,ਪੰਥਕ-ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੧000000
੧੧	ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧000000
੧੨	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਛਪਾਈ	੧000000
੧੩	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੬੫000000
੧੪	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ	੯੫00000
੧੫	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੧੪000000
੧੬	ਤਨਖਾਹ ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੧੭000000
੧੭	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੨00000
੧੮	ਕਮਿਸ਼ਨ ਬੈਂਕਾ	੨0000
੧੯	ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ(ਤਨਖਾਹ ਫਿਲਮ ਉਪਰੇਟਰਾਂ,ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਆਦਿ)	੪000000
੨੦	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ)	੫੫00000
੨੧	ਮੁਕੱਦਮੇ	੬000000
੨੨	ਟੈਲੀਫੋਨ	੪00000
੨੩	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ/ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ	੨੫0000
੨੪	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ (ਆਉ ਭਗਤ)	੨00000
੨੫	ਵਰਦੀਆਂ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੨੫00000
੨੬	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੫00000
੨੭	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੯00000
੨੮	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੨00000
੨੯	ਬੀਮਾ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਕੈਸ਼	੮00000
੩੦	ਬੀਮਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੧੫000000
੩੧	ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਆਦਿ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੪੨000000
੩੨	ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੩0000000
੩੩	ਐਡਵਰਟਾਈਜਮੈਂਟ (ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ)	੩000000

੩੪	ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ	੧੨000000
੩੫	ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨000000
੩੬	ਭਾਈ ਨਗਾਈਆਂ ਜੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ (ਗੂਗੇ ਬੋਲਿਆ) ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੩੫00000
੩੭	ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੫000000
੩੮	ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ	੩੩00000
੩੯	ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੩੫00000
੪੦	ਸਬ-ਆਫਿਸ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	0
੪੧	ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ (ਬਾਦੀਆਂ, ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤੇ ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ)ਤਨਖਾਹਾਂ,ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੮000000
੪੨	ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ (ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ,ਆਲਮਗੀਰ) ਤਨਖਾਹਾਂ,ਵਜੀਫੇ ,ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੧੧000000
੪੩	ਜਥੇ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਆਫ ਐਡਵਾਂਸ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ, (ਤਨਖਾਹਾਂ,ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੧੨000000
੪੪	ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ(ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸਮੂੰਹ ਵਿਦਿਆਲੇ,ਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ)	੪000000
੪੫	ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਅਮਰੀਕਾ(ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੧000000
੪੬	ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਢਾਡੀ ਕਾਲਜ਼,ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ (ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸ/ਖਰਚ ਅਦਿ)	੩੭00000
	ਜੋੜ:-	**੩੮੦੩੭0000**

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ

੪੭	ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨੭੫00000
੪੮	ਸਫਰ ਖਰਚ " " "	੯000000
੪੯	ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ(ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ(ਲੜਕੀਆਂ), ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਅਕੈਡਮੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਕੈਂਪਸ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਦਿ)	੧੧੪੯੫0000
੫੦	ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ	੬0000
	ਜੋੜ:-	**੧੪੮੦੫੫000**

ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਰਿਆਣਾ (ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ)

੫੧	ਤਨਖਾਹ,ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼	੯੫00000
੫੨	ਫੁਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ	੫00000
੫੩	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ,ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ,ਖਰਚ ਗੱਡੀਆ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ,ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੨੫00000
੫੪	ਮੁਕੱਦਮੇ	੧00000
੫੫	ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	੫00000

੫੬	ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ,ਕਰਨਾਲ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਜੀਫੇ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ	੩੨੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੧੬੩੦੦੦੦੦
	ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ), ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ: ਬਾਬੂ, (ਊਨਾ)	
੫੭	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਰੋਸ਼ਨੀ,ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੩੨੦੦੦੦੦
੫੮	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ,ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ,ਖਰਚ ਗੱਡੀਆ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ,ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੨੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੩੪੦੦੦੦੦
	ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਰਾਜਿਸਥਾਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ)	
੫੯	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੨੫੦੦੦੦੦
੬੦	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ,ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ,ਖਰਚ ਗੱਡੀਆ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ,ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੭੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੩੨੦੦੦੦੦
	ਯੂ:ਪੀ: ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੜ,ਲਖਨਊ,ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ	
੬੧	ਤਨਖਾਹ,ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼	੨੬੦੦੦੦੦੦
੬੨	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ,ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ,ਖਰਚ ਗੱਡੀਆ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ,ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੭੦੦੦੦੦੦
੬੩	ਮੁਕੱਦਮੇ	੧੦੦੦੦੦
੬੪	ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ ਹਾਪੜ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰੇ	੧੦੦੦੦੦੦
੬੫	ਟੈਕਸਿਸ ਹਾਊਸ ਤੇ ਪਾਣੀ,ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਯੂ:ਪੀ:	੧੦੦੦੦੦੦
੬੬	ਫੁੱਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ	੪੦੦੦੦੦
੬੭	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਾਪੜ	੯੦੦੦੦੦
੬੮	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਮਗਹਰ ਗੋਰਖਪੁਰ (ਯੂ:ਪੀ:)	੧੧੦੦੦੦੦
੬੯	ਗੁਰ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ,ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ,ਬ੍ਰਿੰਦਾਬਨ,ਸਾਦੂਲਾਪੁਰ	੫੦੦੦੦੦
੭੦	ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ	੩੦੦੦੦੦੦
੭੧	ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ ਗਜਰੋਲਾ	੧੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੪੧੧੦੦੦੦੦
	ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ (ਨਾਗਪੁਰ) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ	
੭੨	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ,ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦੦
੭੩	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ,ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ,ਖਰਚ ਗੱਡੀਆ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ,ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੧੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੬੦੦੦੦੦
	ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ)ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ,ਉੜੀਸਾ, ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਗੁ:ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਊਟ ਆਬੂ	
੭੪	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼(ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੩੦੦੦੦੦੦
੭੫	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ,ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ,ਖਰਚ ਗੱਡੀਆ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਮਰੁੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ	੫੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੩੫੦੦੦੦੦

ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਵਿਦਿ:ਰਾਏਪੁਰ (ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ)

੭੬	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੩੫੦੦੦੦੦
੭੭	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ,ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ,ਖਰਚ ਗੱਡੀਆ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ,ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੫੦੦੦੦੦
੭੮	ਗੁ:ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ (ਤਨਖਾਹਾ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੬੦੦੦੦੦੦
	ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗੁ:ਸਾਹਿਬ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ	
੭੯	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼	੮੦੦੦੦੦੦
੮੦	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ,ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ,ਖਰਚ ਗੱਡੀਆ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ,ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੩੦੦੦੦੦
੮੧	ਲੰਗਰ (ਆਉ ਭਗਤ)ਅਤੇ ਫੁੱਟਕਲ ਦਫ਼ਤਰ	੧੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੮੪੦੦੦੦੦
	ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਉਤਰਾਖੰਡ ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਆਧਰਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	
੮੨	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼	੮੦੦੦੦੦੦
੮੩	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ,ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ,ਖਰਚ ਗੱਡੀਆ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ,ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੫੦੦੦੦੦
੮੪	ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਬਿਲ ਆਦਿ (ਆਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ)	੭੫੦੦੦
	ਜੋੜ:-	੮੫੭੫੦੦੦
੮੫	ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇਪਾਲ	੫੦੦੦੦੦
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ	੬੨੦੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ॥

ਸਹਾਇਤਾ

ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੫ ਦੇ ਅੰਕੜੇ (ਰੁਪਿਆਂ ਵਿਚ)

ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੫
੧	ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੫੦੦੦੦੦
੨	ਸਹਾਇਤਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਿਟਰੇਚਰ ਆਦਿ	੪੦੦੦੦੦੦
੩	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੩੦੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸਮੂੰਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ	੭੦੦੦੦੦੦
੫	ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	੭੦੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਸ਼ਤਰ ਵਿਦਿਆ (ਗਤਕਾ)	੫੦੦੦੦੦੦
੭	ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ/ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰ ਆਦਿ	੨੫੦੦੦੦੦੦
੮	ਸਹਾਇਤਾ ਸਿਕਲੀਗਰ ਤੇ ਵਣਜਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ	੬੦੦੦੦੦੦
੯	ਸਹਾਇਤਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਮਾਰਤਾਂ	੪੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਪੰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੯੯੦੦੦੦੦

੧੧	ਸਹਾ:੪੦੦ ਸਾਲਾ ਮੈਮੋ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਰਲਡ ਯੂਨੀ:ਫਤਹਿਗੜ ਸਾਹਿਬ	੦
੧੨	ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੀਫਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜ)	੨੫੦੦੦੦੦੦
੧੩	ਸਹਾਇਤਾ ਨਿਸ਼ਚੈ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਅਕੈਡਮੀ(੨੦੨੪-੨੫ ਤੋਂ)	੨੦੦੦੦੦੦੦
੧੪	ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ(ਲੜਕੀਆਂ) (੨੦੨੪-੨੫ ਤੋਂ)	੨੦੦੦੦੦੦੦
੧੫	ਸਹਾਇਤਾ ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾ (ਹਾਕੀ)(ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੨੦੦੦੦੦੦੦
੧੬	ਸਹਾਇਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕੰਨਿਆ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿ: ਸੰਨ ਸਾਹਿਬ ਛੇਹਰਟਾ ਰੋਡ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੬੦੦੦੦੦
੧੭	ਸਹਾਇਤਾ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈੱਟ ਪ੍ਰੈਸ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੦
੧੮	ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਭੇਟਾ	੦
੧੯	ਸਹਾਇਤਾ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦੦
੨੦	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁ: ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੩੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ	**੨੦੦੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ॥

ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ

ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫ ਦੇ ਅੰਕੜੇ (ਰੁਪਿਆਂ ਵਿਚ)

ਨੰ:	**ਨਾਮ ਖਾਤਾ**	**ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੫**
੧	ਲਿਟਰੇਚਰ ਛਪਾਈ,ਖ੍ਰੀਦ ਆਦਿ	੮੦੦੦੦੦੦
੨	ਜਮੀਨ/ਜਾਇਦਾਦ,ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇਦਰ ਵਿਦੇਸ਼	੮੭੬੦੦੦੦੦
੩	ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ	੧੦੦੦੦੦੦
੪	ਇਮਾਰਤ ਦਫਤਰ	੫੦੦੦੦੦
੫	ਨਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਰਜ਼ ਆਦਿ	੬੦੦੦੦੦
੬	ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੭੦੦੦੦੦੦
੭	ਇਮਾਰਤ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੮	ਸਮਾਨ ਸੰਮੂਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ,ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦੦੦
੯	ਕਿਤਾਬਾਂ ਖੋਜ ਕੇਦਰ	੧੦੦੦੦੦
੧੦	ਕਿਤਾਬਾਂ ਸੰਮੂਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ,ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੩੦੦੦੦੦
੧੧	ਇਮਾਰਤ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੧੦੦੦੦੦
੧੨	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੧੦੦੦੦੦
੧੩	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ (ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤੇ ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਛਾਪਾ)	੧੬੦੦੦੦੦
੧੪	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ ਜੁਬਲੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜਪੁਰ	੧੦੦੦੦੦
੧੫	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)	੧੦੦੦੦੦
੧੬	ਇਮਾਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨਿਵਾਸ (ਹਰਿਆਣਾ)	੦

੧੭	ਇਮਾਰਤ ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਢਾਡੀ ਕਾਲਜ਼,ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ	੫੦੦੦੦੦
੧੮	ਇਮਾਰਤ ਸੰਤ ਫ਼ਤਹਿ ਸਿੰਘ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ,ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ,(ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਨਗਰ)	੫੦੦੦੦੦੦
੧੯	ਇਮਾਰਤ ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ)	੧੫੦੦੦੦੦੦
੨੦	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ	੧੦੦੦੦੦
੨੧	ਇਮਾਰਤ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ, ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਜੋਯਾ ਤੇ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂਪੁਰ	੫੫੦੦੦੦੦
੨੨	ਇਮਾਰਤ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ(ਰਾਏਪੁਰ)	੧੦੦੦੦੦
੨੩	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ(ਰਾਏਪੁਰ)	੨੫੦੦੦੦੦
੨੪	ਇਮਾਰਤ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਉਤਰਾਖੰਡ (ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ)	੨੦੦੦੦੦੦
੨੫	ਇਮਾਰਤ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ,ਮਗਹਰ,ਗੋਰਖਪੁਰ,ਯੂ:ਪੀ:	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨੬	ਇਮਾਰਤ ਗੁ:ਸਾਹਿਬ,ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਾਪੜ,ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਫਲੈਟ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਗੁ:ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ,ਗੁ:ਯੱਕ ਬਗੜੀ ਗਜਰੋਲਾ	੨੫੦੦੦੦੦
੨੭	ਇਮਾਰਤ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਕਿਲ੍ਹਾਂ ਲੋਹਗੜ ਹਰਿ:	੦
੨੮	ਇਮਾਰਤ ਗੁ:ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨੯	ਇਮਾਰਤ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	੭੦੦੦੦੦
੩੦	ਇਮਾਰਤ ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ	੧੫੦੦੦੦੦
੩੧	ਇਮਾਰਤ ਭਾਈ ਨਗਾਈਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੨੫੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ (ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ)	**੧੮੦੦੦੦੦੦੦**
	ਜੋੜ ਕੁਲ ਖਰਚ	**੧੦੦੦੦੦੦੦੦੦**
	ਬੱਚਤ	**੦**
	ਕੁਲ ਜੋੜ	**੧੦੦੦੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ॥

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਲਿਟਰੇਚਰ (ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ),ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦ)	੭੫੪੩੦੦	ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਲਿਟਰੇਚਰ ਦੀ ਛਪਾਈ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੨	ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੪੮੩੮੪੪	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਕਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੩	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੧੦੪੫੫੮੯	ਵਿਸ਼ੇਸ ਅੰਕ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੪	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੧੩੪੫੩੬	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੫	ਤਨਖਾਹ ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੧੮੨੦੬੮	ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਗ੍ਰੇਡ ਮਿਲਣ ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ

੬ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ)	੧੮੨੫੫੮	ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੭ ਮੁਕੱਦਮੇ	੨੩੪੫੮੬	ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ
੮ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੬੭੪੪੯	ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਬਿੱਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੯ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੩੦੨੮	ਪ੍ਰਚਾਰਕ,ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੧੦ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੨੩੧੭੧੯	ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨਾਉਣ ਕਾਰਨ
੧੧ ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੭੭੭੬	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੧੨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੨੧੬੯੫੪	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੧੩ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲੇ (ਬਾਦੀਆਂ, ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤੇ ਕਾਲਾਮਾਲਾ ਸੰਗਰੂਰ) ਤਨਖਾਹਾਂ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ	੨੦੪੧੦੭	ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੧੪ ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਢਾਡੀ ਕਾਲਜ਼, ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ (ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸ/ਖਰਚ ਅਦਿ)	੭੦੩੨੩	ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੧੫ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੯੯੭੧੩੫	ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਗ੍ਰੇਡ ਮਿਲਣ ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੧੬ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਚੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਜੀਫੇ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ	੭੪੦੧੩	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੧੭ ਯੂ:ਪੀ: ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹਾਪੜ,ਲਖਨਊ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤਨਖਾਹ,ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ	੬੧੪੨੫	ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੧੮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਾਪੜ	੮੫੯੧੩	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੧੯ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ)ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ,ਉੜੀਸਾ, ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਗੁ:ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਊਂਟ ਆਬੂ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੧੧੭੨੨੪	ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੨੦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਉਤਰਾਖੰਡ ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਆਧਰਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼(ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼)	੩੯੨੬੬੫	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੨੧ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੧੮੭੧੪੩	ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਅਦਾਇਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੨੨ ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਪੰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ (੨੦੨੧-੨੨ ਤੋਂ)	੨੨੧੦੧੭	ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਅਦਾਇਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੨੩ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)(੨੦੨੧-੨੨ ਤੋਂ)	੩੬੬੩੫੦੦	ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੨੪ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੪੨੯੮੭੫੭	ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਕਾਰਨ
੨੫ ਸਮਾਨ ਸੰਮੂਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ,	੨੧੪੨੦੦	ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਖ੍ਰੀਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ

ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ
ਅਤੇ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਆਦਿ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ॥

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੧੦੦੦੦੦੦	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਕਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੨	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੧੦੦੦੦੦੦	ਵਿਸ਼ੇਸ ਅੰਕ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੩	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਉਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੧੦੦੦੦੦੦	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੪	ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੦੦੦੦੦	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੫	ਭਾਈ ਨਗਾਈਆਂ ਜੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ (ਗੂਗੇ ਬੋਲਿਆ) ਆਲਮਗੀਰ ਲੁਧਿਆਣਾ	੮੦੦੦੦੦	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੬	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ,ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ,ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਰਾਜਿਸਥਾਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ	੩੦੦੦੦੦	ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੭	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਾਪੜ	੨੦੦੦੦੦	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੮	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ (ਬਿੱਲ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ) ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ) ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ,ਉੜੀਸਾ, ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਗੁ:ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਊਂਟ ਆਬੂ	੭੦੦੦੦੦	ਗੁ:ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਊਂਟ ਆਬੂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਖਰਚਾ ਇਸ ਖਾਤੇ ਪਾਉਣ ਕਾਰਨ
੯	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ,ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ) ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ, ਉੜੀਸਾ, ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਗੁ:ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਊਂਟ ਆਬੂ	੨੦੦੦੦੦	ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੧੦	ਗੁ:ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ (ਤਨਖਾਹਾ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੨੦੦੦੦੦	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੧੧	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਖ਼ਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਉਤਰਾਖੰਡ ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਆਧਰਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	੧੫੦੦੦੦੦	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੧੨	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ,ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ, ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਉਤਰਾਖੰਡ ਕਾਸ਼ੀਪੁਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਆਧਰਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼	੧੦੦੦੦੦	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਘੱਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੧੩	ਸਹਾਇਤਾ ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾ	੧੦੦੦੦੦੦੦	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਘੱਟ

	(ਹਾਕੀ)(ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)		ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੧੪	ਸਮਾਨ ਦਫਤਰ	੨੦੦੦੦੦	ਸਮਾਨ ਵਧੇਰੇ ਖ਼੍ਰੀਦਣ ਕਾਰਨ
੧੫	ਇਮਾਰਤ ਗੁ: ਸਾਹਿਬ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ,ਮਗਹਰ, ਗੋਰਖਪੁਰ,ਯੂ:ਪੀ:	੪੦੦੦੦੦੦	ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੧੬	ਇਮਾਰਤ ਗੁ:ਸਾਹਿਬ,ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਹਾਪੜ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਫਲੈਟ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਗੁ:ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ,ਗੁ:ਯੱਕ ਬਗੜੀ ਗਜਰੋਲਾ	੪੦੦੦੦੦	ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ੧. ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"

ਕੁਲ ਆਮਦਨ	੪੫੫੦੦੦੦੦੦੦
ਸੂਦ ਜਾਇਦਾਦ ਗਲਿਆਰਾ ਸਕੀਮ ਬੈਕਾਂ ਵਿਚੋਂ	੦
ਜੋੜ ਆਮਦਨ	੪੫੫੦੦੦੦੦੦੦
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚੇ	੨੨੦੩੯੫੫੨੪੬
ਫੰਡਜ	੧੧੯੩੬੪੪੭੫੪
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਤ	੧੧੯੨੫੦੦੦੦੦
ਸਹਾਇਤਾ	੨੧੧੫੦੦੦੦੦
ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੬੬੫੦੦੦੦੦੦
ਸੂਦ ਜਾਇਦਾਦ ਗਲਿਆਰਾ ਸਕੀਮ ਬੈਕਾਂ ਵਿਚੋਂ	੦
ਬੱਚਤ	੨੯੬੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	-
ਕੁਲ ਬਜਟ	**੪੫੫੦੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

੧. ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ **"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"**

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ

ੳ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ	੧੩੯੦੦੦੦੦੦੦
ਅ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ	੧੯੫੦੦੦੦੦੦
ੲ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ	੪੬੫੦੦੦੦੦੦

	ਸ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਬਾਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ)	੩੭੫੦੦੦੦੦੦
	ਹ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਬਾਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ)	੫੮੦੦੦੦੦
	ਕ ਚੜਤ ਚੈਕ,ਡਰਾਫਟ,ਮਨੀਆਰਡਰ ਅਤੇ ਆਨ ਲਾਈਨ ਡੋਨੇਸ਼ਨ	੩੯੦੦੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੬੩੦੦੦੦੦੦੦
੩	ਵੱਟਕ ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੫੯੦੦੦੦੦੦
੪	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	
੫	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੫੯੦੦੦੦੦੦੦
੬	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ ਲੰਗਰ	੧੯੪੦੦੦੦੦੦
੭	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ	੧੧੦੦੦੦੦੦੦
੮	ਕਿਰਾਇਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਆਦਿ	੨੪੦੦੦੦੦੦
੯	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸਾਂ	੧੮੦੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੨੦੦੦੦੦੦੦
੧੧	ਠੇਕੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੨੪੦੦੦੦੦
੧੨	ਠੇਕਾ ਬਾਗ ਕੁਚੇਸਰ (ਯੂ. ਪੀ.)	੪੫੦੦੦੦
੧੩	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੭੦੦੦੦੦੦੦
੧੪	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੫੦੦੦੦੦
੧੫	ਆਮਦਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਹਾਲ	੧੦੦੦੦੦
੧੬	ਲੀਜ਼ ਡੀਡ	੭੦੦੦੦੦੦
੧੭	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੨੩੦੦੦੦੦
੧੮	ਸਹਾਇਤਾ ਸੇਵਾ ਸੋਨਾ ਤੇ ਨਕਾਸ਼ੀ	੦
੧੯	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ	
੨੦	ਚੰਦਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਿੱਪਲੀ ਸਾਹਿਬ	੪੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ :-	੪੫੫੦੦੦੦੦੦੦
	ਸੂਦ ਜਾਇਦਾਦ ਗਲਿਆਰਾ ਸਕੀਮ ਬੈਕਾਂ ਵਿਚੋਂ	
	ਵੱਡਾ ਜੋੜ :-	**੪੫੫੦੦੦੦੦੦੦**

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੯੦੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਖਰਚ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	

	ੳ ਖਰਚ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੨੮0000000
	ਅ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੫੭000000
	ੲ ਖਰਚ ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੩੫000000
	ਸ ਤਨਖਾਹ ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੪੩00000
੩	**ਖਰਚ ਲੰਗਰ**	
	ੳ ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੪੫0000000
	ਅ ਤਨਖਾਹ ਲੰਗਰ ਸਟਾਫ	੧੩੨000000
੪	ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੯000000
੬	ਵਿਸ਼ੇਸ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੩੫00000
੭	**ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ**	
	ੳ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਓ (ਕੱਪੜਾ)	੭000000
	ਅ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਓ (ਫੁੱਲੀਆਂ ਪਤਾਸੇ, ਮਖਾਣੇ, ਕ.ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਆਦਿ)	੪0000000
	ੲ ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਤੇ ਚਾਦਰਾਂ ਆਦਿ	੧੨000000
	ਸ ਫੁਟਕਲ	੫00000
੮	**ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ**	
	ੳ ਸਮਾਨ ਬਿਜਲੀ (ਬਲਬ,ਟਿਊਬਾਂ,ਸਵਿਚ ਅਤੇ ਤਾਰਾਂ ਆਦਿ)	੩000000
	ਅ ਬਿਲ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਆਦਿ	੧00000000
੯	ਖਰਚ ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਆਦਿ)	੨੫00000
੧੦	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧000000
੧੧	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੮0000
੧੨	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੩੫00000
੧੩	ਖਰਚ ਟੈਲੀਫੋਨ	੩੧0000
੧੪	ਡਾਕ ਖਰਚ	੩੫੨੪੬
੧੫	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧00000
੧੬	ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧000000
੧੭	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੯00000
੧੮	ਮੁਕਦਮੇਂ	੯000000
੧੯	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੯੭00000

੨੦	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੧੮000000
੨੧	ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ	੪0000000
੨੨	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੭000000
੨੩	ਖਰਚ ਨਿਵਾਸਾਂ (ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਆਦਿ)	੨0000000
੨੪	ਧਰਮ ਅਰਥ ਕਿਰਾਏ ਸਹਾਇਤਾ	੩00000
੨੫	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪0000000
੨੬	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੧੫0000
੨੭	ਖਰਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨਵੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਦਿ	੧੮0000
੨੮	ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਿਪਲੀ ਸਾਹਿਬ	੧੮00000
੨੯	**ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖਰਚ**	
	ੳ ਖਰਚ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ (ਡੀਜਲ, ਖਾਦ, ਦਵਾਈਆਂ, ਕਟਾਈ, ਵਢਾਈ ਆਦਿ)	੭000000
	ਅ ਤਨਖਾਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੧੨00000
	ੲ ਮੁਰੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੩00000
	ਸ ਖਰਚ ਬਾਗ ਕੁਚੇਸਰ	੩00000
੩੦	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	
੩੧	ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਰੋਜ਼ੀਨੇ	
੩੨	ਬੂਟਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	
੩੩	ਖਰਚ ਬਾਹਰਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ)	੫੨00000
੩੪	ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਜਾਇਬ ਘਰ	੨00000
੩੫	ਖਰਚ ਸੇਵਾ ਸੋਨਾ ਤੇ ਨਕਾਸ਼ੀ	੬00000
	ਜੋੜ ਰੋਟੀਨ ਖਰਚ:-	**੨੨੦੩੮੫੫੨੪੬**
੩੬	**ਫੰਡਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ**	
	ੳ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੫੦੧੯੨੨੩੭੭
	ਅ ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੩੩੪੬੧੪੯੧੮
	ੲ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੬੭੩੦੭੪੫੯
	ਸ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੭000000
	ਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੩000000
	ਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੮੪00000
	ਖ ਗਰੈਚੁਅਟੀ ਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ	੧੧0000000

	ਗ ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ	੮੪੦੦੦੦੦
	ਘ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੫੦੦੦੦੦੦
	ਙ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੩੦੦੦੦੦੦
	ਚ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੫੦੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਫੰਡਜ:-	**੧੧੮੩੬੪੪੭੫੪**
੩੭	ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ	
	ੳ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੫੦੦੦੦੦੦੦
	ਅ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੮੦੦੦੦੦੦੦
	ੲ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	੮੦੦੦੦੦੦੦
	ਸ ਸਹਾਇਤਾ ਸਪੋਟਸ ਵਿੰਗ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)	
	ਹ ਸਹਾਇਤਾ ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ	੧੫੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾ	**੨੧੧੫੦੦੦੦੦**
੩੮	**ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ**	
	ੳ ਸਮਾਨ ਨਿਵਾਸਾਂ	੦
	ਅ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ ਤੇ ਕੰਪਊਟਰ	੧੦੦੦੦੦੦੦
	ੲ ਖਰੀਦ ਜਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ	੨੦੦੦੦੦੦੦੦
	ਸ ਨਵੀ ਜਮੀਨ ਮੰਡਿਆਲਾ ਕਲਾਂ (ਕਰਜਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	
	ਹ ਨਵੇਂ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਤੇ ਬੋਰ	੧੫੦੦੦੦੦
	ਕ ਨਵੇਂ ਕੁਆਟਰ ਸਟਾਫ	੦
	ਖ ਵਿਸਥਾਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ	੧੯੦੦੦੦੦੦੦
	ਗ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਘਾਟ ਉਜੈਨ	੦
	ਘ ਇਮਾਰਤ ਸਾਰਾਗੜੀ ਨਿਵਾਸ	
	ਙ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਗ ਕੁਚੇਸਰ ਯੂ. ਪੀ	
	ਚ ਵਿਸਥਾਰ ਇਮਾਰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ	੯੦੦੦੦੦੦੦
	ਛ ਖਰੀਦ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੧੮੦੦੦੦੦੦
	ਜ ਨਵਾਂ ਜਨਰੇਟਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ	੦
	ਝ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੧੫੦੦੦੦੦
	ਞ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ	੦
	ਟ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਨਿਵਾਸ	੦

ਠ ਰਿਜਰਵ ਫ਼ੰਡ	੮੦੦੦੦੦੦
ਡ ਤਰੱਕੀ ਗੁ: ਇਮਾਰਤਾਂ	੭੪੦੦੦੦੦੦
ਢ ਬਿਜਲੀ ਗਰਿਡ ੬੬ ਕੇ.ਵੀ.	
ਜੋੜ	**੬੬੫੦੦੦੦੦੦**
੪੦ ਸੂਦ ਜਾਇਦਾਦ ਗਲਿਆਰਾ ਸਕੀਮ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ	
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	**੪੨੬੪੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੧੧੫੮੦੪੬	ਸਟਾਫ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੨	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲੰਗਰ	੧੭੮੫੭੩੪	ਸਟਾਫ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੩	ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ	੩੩੩੧੪੦੫	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੪	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੧੩੩੧੧੧	ਮਹਿੰਗਾਈ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੫	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੭੫੩੬੦	ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਆਡਿਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੬	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੪੩੦੫੦	ਕੈਟਾਗਿਰੀ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੭	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੧੫੬੧੨੧	ਸਟਾਫ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੮	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਟਰੈਕਟਰ	੭੪੪੫੫੭	ਡੀਜ਼ਲ ਤੇ ਬੀਮੇ ਆਦਿ ਦਾ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੯	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੨੨੭੮੦੩	ਮਹਿੰਗਾਈ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੧੦	ਖਰਚ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ (ਡੀਜਲ, ਖਾਦ, ਦਵਾਈਆਂ, ਕਟਾਈ, ਵਢਾਈ ਆਦਿ)	੪੩੫੧੨੨	ਮਹਿੰਗਾਈ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੧੧	ਖਰਚ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੪੧੩੮੫	ਫਾਰਮ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਅਤੇ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਟਰੈਕਟਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਟਾਈਰ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸ ਆਦਿ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੧੨	ਖਰਚ ਬਾਗ ਕੁਚੇਸਰ	੭੩੯੮੦	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੧੩	ਇਮਾਰਤ ਗੁ: ਨਾਨਕ ਘਾਟ ਉਜੈਨ	੩੯੯੧੨	ਮਾਮੂਲੀ ਵਾਧਾ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਖਰਚ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੦੦੦੦੦੦੦	ਸੰਗਤ ਦੀ ਆਮਦ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੨	ਖਰਚ ਪਿੰਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦	ਸੰਗਤ ਦੀ ਆਮਦ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੩	ਖਰਚ ਲੰਗਰ	੮੦੦੦੦੦੦੦	ਸੰਗਤ ਦੀ ਆਮਦ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੪	ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਓ (ਫੁੱਲੀਆਂ ਪਤਾਸੇ, ਮਖਾਣੇ, ਕ: ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਦਿ)	੫੦੦੦੦੦੦	ਸੰਗਤ ਦੀ ਆਮਦ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੫	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦੦	ਗੁ: ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਕੂਟਰ,

			ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਪਰਚੀਆਂ ਦੇ ਵੱਧ ਖਰਚੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੬	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੧੫੦੦੦੦	ਕੈਟਾਗਿਰੀ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੭	ਖਰਚ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ (ਡੀਜਲ, ਖਾਦ, ਦਵਾਈਆਂ, ਕਟਾਈ, ਵਢਾਈ ਆਦਿ)	੧੦੦੦੦੦੦	ਖਾਦਾਂ, ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਆਦਿ ਦੇ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੮	ਖਰਚ ਬਾਗ ਕੁਚੇਸਰ	੩੦੦੦੦੦	ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਲਗਾਉਣ ਕਰਕੇ
੯	ਨਵੇਂ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਤੇ ਬੋਰ	੫੦੦੦੦੦	ਨਵੇਂ ਬੋਰ ਕਰਵਾਉਣ ਕਰਕੇ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ੨. ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ।

"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"

ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ	੭੯੦੦੦੦੦੦੦
ਆਮਦਨ (ਮੁਆਵਜਾ ਜਮੀਨ)	-
ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਆਮਦਨ	੭੯੦੦੦੦੦੦੦
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚੇ	੪੬੦੧੫੯੦੦੪
ਫੰਡਜ	੨੧੭੭੪੦੯੯੬
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਤ	੧੧੨੧੦੦੦੦੦
ਸਹਾਇਤਾ	੨੦੧੦੦੦੦੦
ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੭੨੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੨੦੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	-
ਕੁੱਲ ਬਜਟ	੭੯੦੦੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

੨.ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ। ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ		**"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"**
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੩੭੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਬੱਸ	੦
੩	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੦੧੦੦੦੦੦੦
੪	ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੨੪੦੦੦੦੦੦
੫	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੬੩੦੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੬੩੦੦੦੦੦੦

੭	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੨੦੪੧੦੦੦੦
੮	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੨੩੦੦੦੦੦੦
੯	ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੧੩੫੦੦੦੦੦
੧੦	ਕਿਰਾਇਆ ਆਰਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਥੜ੍ਹੇ ਆਦਿ	੫੯੦੦੦੦੦੦
੧੧	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੩੬੦੦੦੦੦੦
੧੨	**ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਬਾਗ ਆਦਿ**	੦
	ੳ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੧੩੦੦੦੦੦
	ਅ ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੫੪੦੦੦੦੦
	ੲ ਠੇਕਾ ਬਾਗ	੬੦੦੦੦
੧੩	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੪	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੨੦੦੦੦
੧੫	ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਭੇਟਾ	੨੫੦੦੦੦
੧੬	ਫੁਟਕਲ	੬੦੦੦੦
	ਜੋੜ :-	**੭੯੦੦੦੦੦੦੦**
	ਆਮਦਨ (ਮੁਆਵਜਾ ਜਮੀਨ)	
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ :-	**੭੯੦੦੦੦੦੦੦**

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੮੦੦੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੪੦੦੦੦੦੦੦
੩	ਪਿੰਨੀ (ਸੁੱਕਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੯੫੦੦੦੦੦
੪	ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੪੬੦੦੦੦੦੦
੫	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੯੦੦੦੦੦੦੦
੬	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦੦੦
੭	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੧੨੦੦੦੦੦੦
੮	ਵਿਸ਼ੇਸ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੬੫੦੦੦੦
੯	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੩੪੦੦੦੦੦੦
੧੦	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੨੧੦੦੦੦੦
੧੧	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਡੀਜਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੬੯੦੦੦੦੦

੧੨	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੪00000
੧੩	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੨000
੧੪	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੬00000
੧੫	ਟੈਲੀਫੂਨ	੩00000
੧੬	ਡਾਕ ਖਰਚ	੨੫00੪
੧੭	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੫0000
੧੮	**ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ**	0
	ੳ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ (ਕੱਪੜਾ)	੧੫00000
	ਅ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ, ਮਖਾਣੇ, ਫੁੱਲੀਆਂ ਪਤਾਸੇ ਆਦਿ	੪੫00000
	ੲ ਜਿਊਟ,ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ ਤੇ ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੨000000
	ਸ ਫੁਟਕਲ	੪੩00000
੧੯	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੭00000
੨0	ਬੀਮਾਂ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੩000000
੨੧	ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੨00000
੨੨	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੨000000
੨੩	**ਮੁਰੰਮਤਾਂ**	0
	ੳ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗ ਰੋਗਨ ਆਦਿ	੭000000
	ਅ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੪00000
	ੲ ਮੁਰੰਮਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੩00000
੨੪	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੧੨000
੨੫	ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਖਰਚ	੫੫000
੨੬	ਖਰਚ ਭਾਈ ਘਨਈਆ ਜੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੪00000
੨੭	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੩੫00000
੨੮	ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	0
੨੯	ਖਰਚ ਸੂਚਨਾ ਦਫਤਰ	੧00000
੩0	ਖਰਚ ਅਜਾਇਬ ਘਰ	੨੫000
੩੧	ਪਾਰਕਾਂ ਫੁਆਰੇ, ਫੁੱਲ ਬੂਟੇ ਆਦਿ	੭0000
੩੨	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ ਖਰਚ	੧੪00000
੩੩	ਬਾਗ ਖਰਚ	੬0000

ਜੋੜ ਰੋਟੀਨ ਖਰਚ:-	**੪੬੦੧੫੯੦੦੪**
੩੪ ਫੰਡਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ	
ੳ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੯੩੦੯੦੪੯੮
ਅ ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੬੨੦੬੦੩੩੨
ੲ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੩੧੦੩੦੧੬੬
ਸ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੩੧੦੦੦੦੦
ਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੨੫੦੦੦੦੦
ਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੧੫੫੦੦੦੦
ਖ ਗਰੈਚੁਅਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਸ਼ੋ:ਕਮੇਟੀ	੧੮੫੦੦੦੦੦
ਗ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ	੧੫੫੦੦੦੦
ਘ ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੫੦੦੦੦੦
ਙ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੯੩੦੦੦੦
ਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੯੩੦੦੦੦
ਜੋੜ ਫੰਡਜ :-	**੨੧੭੭੪੦੯੯੬**
੩੫ ਸਹਾਇਤਾ	
ੳ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੧੫੦੦੦੦੦੦
ਅ ਸਹਾਇਤਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	
ੲ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ	
ਸ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	
ਹ ਸਹਾਇਤਾ ਸਪੋਟਸ ਵਿੰਗ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)	੫੦੦੦੦੦੦
ਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰਾਂ	੧੦੦੦੦੦
ਖ ਸਹਾਇਤਾ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ	੦
ਗ ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾਂ	
ਜੋੜ	**੨੦੧੦੦੦੦੦**
੩੬ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	
ੳ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੩੦੦੦੦੦੦
ਅ ਨਵਾਂ ਜਨਰੇਟਰ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ, ਲਿਫਟਾਂ	੦
ੲ ਨਵੇਂ ਬੋਰ, ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ	੧੫੦੦੦੦੦
ਸ ਖਰੀਦ ਜਾਇਦਾਦ	੦

ਹ ਖਰੀਦ ਨਵੀਂਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੦
ਕ ਇਮਾਰਤ ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨਿਵਾਸ	੧੫੦੦੦੦੦
ਖ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਯਾਤਰੀ ਨਿਵਾਸ	੨੦੦੦੦੦੦੦
ਗ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਯਾਤਰੀ ਨਿਵਾਸ	੨੦੦੦੦੦੦
ਘ ਇਮਾਰਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ ਯਾਤਰੀ ਨਿਵਾਸ	੧੫੦੦੦੦੦
ਙ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ.ਕੈਮਰੇ	੫੦੦੦੦੦
ਚ ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	੨੪੦੦੦੦੦
ਛ ਸੋਲਰ ਸਿਸਟਮ	੩੦੦੦੦੦੦੦
ਜ ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ	੯੬੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੭੨੦੦੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	**੭੭੦੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥
ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ।
ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੧੦੨੩੦੦੯੧	ਇਸ ਖਾਤੇ ਵੱਧ ਹੋਈ ਆਮਦਨ ਕਰਕੇ ਖਰਚ ਵੱਧ ਹੋਇਆ ਹੈ।
੨	ਖਰਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੪੧੩੭੬੯੨	ਭੇਟਾ ਵਧਣ ਕਰਕੇ
੩	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੪੯੧੧੧੦੪	ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਰੇਟ ਆਦਿ ਵਧਣ ਕਰਕੇ
੪	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੯੪੯੭੨	ਤੇਲ ਦੇ ਰੇਟ ਵਧਣ ਕਰਕੇ
੫	ਜਿਊਟ ਮੈਟਿੰਗ, ਪਾਇਦਾਨ ਅਤੇ ਗਲੀਚੇ	੪੯੫੭੪੧	ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਟਾਟ ਪਾਇਦਾਨ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਕਰਕੇ
੬	ਫੁੱਟਕਲ	੭੩੦੯੨੪	ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜਾ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਕਰਕੇ
੭	ਮੁਕੱਦਮੇ	੧੯੦੬੦੦	ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਕਰਕੇ
੮	ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੪੨੭੩੨	ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਘਟ ਹੋਣ ਅਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਾਉਣ ਕਰਕੇ
੯	ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਖਰਚ	੧੯੧੪	ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਰੇਟ ਵਧਣ ਕਰਕੇ
੧੦	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ	੬੨੦੧੫੭	ਪਿਛਲਾ ਬਕਾਇਆ ਦੇਣ ਕਰਕੇ
੧੧	ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾਂ ਭਾਈ ਨੰਦਲਾਲ ਸਕੂਲ	੧੨੫੧੬੨੩	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੧੨	ਸਹਾਇਤਾ	੧੨੦੦੦	ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ
੧੩	ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੭੦੩੭੦	ਨੋਟ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਖਰੀਦਣ ਕਰਕੇ
੧੪	ਇਮਾਰਤ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਿਵਾਸ	੨੯੭੩੬੫੮	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ।

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦੦੦	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਰੇਟ ਵਧਣ ਕਾਰਨ
੨	ਪਿੰਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ	੫੦੦੦੦੦	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਰੇਟ ਵਧਣ ਕਾਰਨ
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੫੦੦੦੦੦੦	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਭੇਟਾ ਵਧਣ ਕਰਕੇ
੪	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੫੦੦੦੦	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੫	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ	੧੩੬੩੭੭੦੮੩	ਪਿਛਲਾ ਬਕਾਇਆ ਦੇਣ ਕਰਕੇ
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ	੩੪੧੯੫੭	ਹੜ੍ਹਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਚਾਰਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ
੭	ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੧੫੦੦੦੦੦	ਕੋਲਡ ਸਟੋਰ, ਸਟੀਮ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾਉਣ ਕਰਕੇ
੮	ਨਵੀਂ ਲਿਫਟ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ	੨੦੦੦੦੦੦	ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਲਿਫਟ ਲਗਾਉਣ ਕਰਕੇ
੯	ਨਵੇਂ ਬੋਰ	੪੦੦੦੦੦	ਬੱਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੧੦	ਖਰੀਦ ਨਵੀਂਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	੫੮੫੧੯੬੦	ਬੱਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੧੧	ਇਮਾਰਤ ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨਿਵਾਸ	੮੦੦੦੦੦	ਬੱਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੧੨	ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੦੦੦੦	ਪਿਛਲਾ ਬਕਾਇਆ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ੩. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ)

"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"

ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ	੬੦੦੦੦੦੦੦੦
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚੇ	੨੮੬੧੫੯੬੦੬
ਫੰਡਜ	੧੪੩੭੯੦੩੯੪
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਤ	੧੭੦੦੫੦੦੦੦
ਸਹਾਇਤਾ	੩੫੧੦੦੦੦੦
ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੧੦੨੯੫੦੦੦੦
ਕਰਜ਼ਾ	-
ਬੱਚਤ	੩੨੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	-
ਕੁੱਲ ਬਜਟ	**੬੦੦੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

੩. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ		"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੩੪੫੦੦੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੯੦੦੦੦੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੪੧੦੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੩੩੦੦੦੦੦੦
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੨੧੦੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੨੧੦੦੦੦੦
੭	ੳ ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾਂ ਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ	੬੨੦੦੦੦੦
੮	ਅ ਕਿਰਾਇਆ ਆਰਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਥੜੇ ਆਦਿ	੨੧੦੦੦੦੦੦
੯	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੫੭੦੦੦੦੦
੧੦	ਠੇਕੇ ਜਮੀਨਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੧੧	ਸੂਦ ਬੈਕਾਂ	੨੪੫੦੦੦੦੦
੧੨	ਕਮੀਸ਼ਨ ਗੁਰਮਿਤ ਲਿਟਰੇਚਰ	੭੦੦੦੦
੧੩	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੩੧੫੦੦੦
੧੪	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੧੨੦੦੦
੧੫	ਫੁਟਕਲ	੧੦੦੦੦੦
੧੬	ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੩੦੦੦
੧੭	ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ	
	ਜੋੜ :-	**੬੦੦੦੦੦੦੦੦**
ਭਾਗ ਖਰਚ		
ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ		
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੦੫੦੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੪੬੦੦੦੦੦੦
੩	ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੩੦੩੦੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੪੬੦੦੦੦੦੦
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ (ਟੈਂਟ ਸਿਟੀ ਵਾਸਤੇ)	੨੬੦੦੦੦੦੦

੬	ਵਿਸ਼ੇਸ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੪੨੦੦੦੦
੭	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੬੦੦੦੦੦੦
੮	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੧੧੦੦੦੦੦
੯	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਡੀਜਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੨੭੫੦੦੦੦
੧੦	ਸਫਰ ਖਰਚ	
	ੳ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੩੦੦੦੦੦
	ਅ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੦੦੦੦
੧੧	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੫੨੫੦੦੦
੧੨	ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੦੦੦੦੦
੧੩	ਡਾਕ ਖਰਚ	੮੬੦੬
੧੪	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੫੦੦੦੦
੧੫	**ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬ**	
	ੳ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ (ਕੱਪੜਾ)	੫੦੦੦੦੦
	ਅ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ, ਮਖਾਣੇ, ਫੁੱਲੀਆਂ ਪਤਾਸੇ ਆਦਿ	੧੬੦੦੦੦੦
	ੲ ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਇਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੧੩੦੦੦੦੦
	ਸ ਫੁਟਕਲ	੮੦੦੦੦੦
੧੬	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ	੭੫੦੦੦੦
੧੭	ਮੁੱਕਦਮੇਂ	੧੨੦੦੦੦
੧੮	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੭੫੦੦੦੦
੧੯	**ਮੁਰੰਮਤਾਂ**	
	ੳ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੬੫੦੦੦੦
	ਅ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਰੰਗ ਰੋਗਨ	੬੦੦੦੦੦
੨੦	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੬੫੦੦੦੦
੨੧	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੧੧੦੦੦
੨੨	ਬੀਮਾਂ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੨੫੦੦੦੦੦
੨੩	ਕਮੀਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੨੫੦੦੦
੨੪	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੨੫੦੦੦੦
੨੫	ਪੰਥ ਰਤਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੪੦੦੦੦
੨੬	ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਤੇ ਨੇਜਾਵਾਜੀ ਅਕੈਡਮੀ	੪੫੦੦੦੦

੨੭	ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੩੦੦੦੦੦
੨੮	ਗਰੀਨ ਹਾਊਸ ਤੇ ਨਰਸਰੀਆਂ	੧੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ:-	**੨੮੬੧੫੯੬੦੬**
੨੯	**ਫੰਡਜ਼**	
	ੳ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੬੨੫੦੫੧੯੭
	ਅ ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੪੧੬੭੦੧੩੧
	ੲ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੨੦੮੩੫੦੬੬
	ਸ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੧੦੦੦੦੦
	ਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	੧੬੬੦੦੦੦
	ਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੦੫੦੦੦੦
	ਖ ਗਰੈਚੁਅਟੀ ਤੇ ਤਨ:ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੧੦੦੦੦੦੦੦
	ਗ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜਤਾਂ	੧੦੫੦੦੦੦
	ਘ ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੬੬੦੦੦੦
	ਙ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੬੩੦੦੦੦
	ਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੬੩੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਫੰਡਜ :-	**੧੪੩੭੯੦੩੯੪**
੩੦	**ਸਹਾਇਤਾ**	
	ੳ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੩੨੫੦੦੦੦੦
	ਅ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਹਿਗੜ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ.ਕਮੇਟੀ)	
	ੲ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	
	ਸ ਸਹਾਇਤਾ ਸਪੋਟਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੬੦੦੦੦੦
	ਹ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁ.ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਛੰਨਾ, ਅਮਲੁਹ (ਬਿਲਡਿੰਗ ਮਟੀਰੀਅਲ)	੦
	ਕ ਸਹਾਇਤਾ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ	
	ਜੋੜ	**੩੫੧੦੦੦੦੦**
੩੧	**ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ**	
	ੳ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੫੭੦੦੦੦੦
	ਅ ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ	੧੫੦੦੦੦੦
	ੲ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਮਿਊਜੀਅਮ	੫੫੦੦੦੦੦
	ਸ ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ	੪੦੦੦੦੦੦

ਹ ਨਵਾਂ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮ (ਬਿਜਲੀ)	੨੦੦੦੦੦
ਕ ਨਵੇਂ ਬੋਰ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ	੬੦੦੦੦੦
ਖ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ.ਕੈਮਰੇ	੪੫੦੦੦੦
ਗ ਰੀਜਰਵ ਫੰਡ	੪੦੦੦੦੦੦੦
ਘ ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	੪੫੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	**੧੦੨੯੫੦੦੦੦**
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	**੫੬੯੦੦੦੦੦੦**

੩੨ ੳ "ਕਰਜ਼ਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਇੰ.ਕਾਲਜ਼"ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ"

ਅ ਕਰਜ਼ਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਪੋਲੀ ਟੈਕਨੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੦
ੲ ਕਰਜ਼ਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੦
ਜੋੜ	੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	**੫੬੯੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ। ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਿਟਰੇਚਰ	੧੫੧੯	ਲਿਟਰੇਚਰ ਵੱਧ ਵਿਕਣ ਕਾਰਨ
੨	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੬੬੦੦੦	ਸਾਲ ੨੦੨੧-੨੨ ਦਾ ਪ੍ਰੀ-ਆਡਿਟ ਦਾ ਬਿੱਲ ਆਉਣ ਕਰਕੇ
੩	ਦਸਵੰਧ	੧੫੦੦੦	ਫੰਡ ਵੱਧ ਦਿੱਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ। ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੨੫੦੦੦੦	ਕਾਰ ਪਾਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸਾਇਕਲ ਸਟੈਂਡ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
੨	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ, ਮਖਾਣੇ, ਫੁੱਲੀਆਂ ਪਤਾਸੇ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦੦	ਸੰਗਤ ਦੀ ਆਮਦ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੩	ਕਮੀਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੫੦੦੦	ਵੱਧ ਲਿਟਰੇਚਰ ਵਿਕਣ ਕਾਰਨ
੪	ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਤੇ ਨੇਜਾਵਾਜੀ ਅਕੈਡਮੀ	੧੦੦੦੦੦	ਘੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਦ ਖੁਰਾਕ ਵੱਧ ਦੇਣ ਕਾਰਨ
੫	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁ.ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਛੰਨਾ, ਅਮਲੋਹ (ਬਿੱਲਡਿਗ ਮਟੀਰੀਅਲ)	੬੦੦੦੦੦	ਗੁ.ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਗੁ.ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ	੧੨੭੫੩੫੯	ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ
੭	ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੧੨੦੦੦੦੦	ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਨਵੇਂ ਗੱਦੇ, ਏ.ਸੀ. ਅਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਖ੍ਰੀਦ ਕਰਨ ਕਰਕੇ
੮	ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ	੧੦੦੦੦੦੦	ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਬਜਟ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ੪.ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ,ਪਟਿਆਲਾ

"ਬਜਟ ਸਾਲ “੨੦੨੪-੨੦੨੫"

ਕੁਲ ਆਮਦਨ	੩੨੮੦੦੦੦੦੦
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚੇ	੨੩੩੦੫੭੯੧੪
ਫੰਡਜ	੮੪੯੨੨੦੮੬
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਤ	੧੦੧੨੦੦੦੦
ਸਹਾਇਤਾ	੫੫੬੦੦੦੦
ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੪੫੬੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
ਕੁਲ ਬਜਟ	**੩੨੮੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

੪.ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ,ਪਟਿਆਲਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਨੰ :	**ਨਾਮ ਖਾਤਾ**	**"ਬਜਟ ਸਾਲ “੨੦੨੪-੨੦੨੫"**
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	
	ੳ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ	੧੬੦੦੦੦੦੦੦
	ਅ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤੇਗਸਰ ਧਬਲਾਨ	੧੫੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੭੨੦੦੦੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੩੨੨੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੨੭੦੦੦੦੦੦
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੧੩੦੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੨੭੦੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੯੦੦੦੦੦੦
੮	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੮੦੦੦੦੦੦
੯	ਠੇਕਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ	੮੫੦੦੦੦
੧੦	ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤੇਗਸਰ ਧਬਲਾਨ	੯੦੦੦੦੦
੧੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੮੦੦੦੦੦
੧੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ (ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਐਫ ਡੀ ਆਰ)	

੧੩	ਕਮੀਸ਼ਨ ਗੁਰਮਿਤ ਲਿਟਰੇਚਰ	੯੦੦੦੦
੧੪	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਭੇਟਾ	੨੬੦੦੦੦
੧੫	ਫੁਟਕਲ	੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ :-	**੩੨੮੦੦੦੦੦੦**

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੦੧੦੦੦੦੦੦
੨	ਤਨਖਾਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤੇਗਸਰ ਧਬਲਾਨ	੬੦੦੦੦
੩	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੩੪੦੦੦੦੦੦
੪	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੨੧੦੦੦੦੦੦
੫	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੫੪੦੦੦੦੦੦
੬	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੯੦੦੦੦੦
੭	ਵਿਸ਼ੇਸ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ ਆਦਿ	੧੫੦੦੦੦
੮	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੩੦੦੦੦੦੦
੯	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਅਦਿ)	੮੬੦੦੦੦
੧੦	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੧੩੫੦੦੦੦
੧੧	**ਸਫਰ ਖਰਚ**	
	ੳ ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੧੭੦੦੦੦
	ਅ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੦੦੦੦
੧੨	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੬੦੦੦੦੦
੧੩	ਟੈਲੀਫੋਨ	੪੫੦੦੦
੧੪	ਡਾਕ ਖਰਚ	੨੯੧੪
੧੫	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੬	**ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ**	
	ੳ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ (ਕੱਪੜਾ)	੬੦੦੦੦੦
	ਅ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ, ਮਖਾਣੇ, ਫੁੱਲੀਆਂ ਪਤਾਸੇ ਆਦਿ	੧੦੦੦੦੦
	ੲ ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਆਦਿ	੬੦੦੦੦੦
	ਸ ਫੁਟਕਲ	੫੦੦੦੦੦
੧੭	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੬੦੦੦੦੦
੧੮	ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੭੦੦੦੦

੧੯	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੭੫੦੦੦੦
੨੦	**ਮੁਰੰਮਤਾਂ**	
	ੳ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ (ਰੰਗ-ਰੋਗਨ ਆਦਿ)	੨੫੦੦੦੦
	ਅ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੩੩੦੦੦੦
੨੧	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੩੫੦੦੦੦
੨੨	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੨੦੦੦੦
੨੩	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੨੫੦੦੦੦
੨੪	ਲਾਇਬਰੇਰੀ	੭੦੦੦੦
੨੫	ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੨੮੦੦੦੦
੨੬	ਮਾਮਲਾ ਜਮੀਨ	੧੦੦੦੦
੨੭	ਰੱਖ ਰਖਾਅ / ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਬਾਗ	੩੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਰੋਟੀਨ ਖਰਚ:-	**੨੩੩੦੫੭੯੧੪**
੨੮	ਫੰਡਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ	
	ੳ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੩੪੭੮੧੦੪੩
	ਅ ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੩੧੮੭੩੬੨
	ੲ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੧੫੯੩੬੮੧
	ਸ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ:ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੧੬੦੦੦੦
	ਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੯੨੦੦੦੦
	ਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੫੮੦੦੦੦
	ਖ ਗਰੈਚੁਅਟੀ ਤੇ ਤਨ:ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੧੦੪੦੦੦੦੦
	ਗ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ	੫੮੦੦੦੦
	ਘ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੯੨੦੦੦੦
	ਙ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫ਼ੰਡ	੩੫੦੦੦੦
	ਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫ਼ੰਡ	੩੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਫੰਡਜ :-	**੮੪੮੨੨੦੮੬**
੨੯	**ਸਹਾਇਤਾ**	
	ੳ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੫੦੦੦੦੦੦
	ਅ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲਾ	
	ੲ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	

ਸ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	
ਹ ਸਹਾਇਤਾ ਹਾਕੀਵਿੰਗ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੫੦੦੦੦੦
ਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੀ: ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ	੬੦੦੦੦
ਜੋੜ	**੫੫੬੦੦੦੦**
੩੦ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	
ੳ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੧੪੦੦੦੦੦
ਅ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ (ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਗੁ. ਮੋਤੀ ਬਾਗ ਨਿਵਾਸ ਆਦਿ)	੦
ੲ ਨਵੇਂ ਬੋਰ, ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ, ਕੋਠੇ ਆਦਿ	੧੪੬੦੦੦੦
ਸ ਨਵੀ ਗੱਡੀ	੧੫੦੦੦੦੦
ਹ ਨਵੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	
ਕ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ.ਕੈਮਰੇ	੨੦੦੦੦੦
ਖ ਰੀਜਰਵ ਫੰਡ	
ਗ ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਫੰਡ	
ਘ ਸੋਲਰ ਸਿਸਟਮ	
ਜੋੜ	੪੫੬੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੩੨੮੦੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੭੯੨੯੬੧	ਤਨਖਾਹ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੨	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੧੯੫੦੪੭੫	ਵੱਟਕ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੪੩੯੬੦੦	ਬੁਕਿੰਗ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੪	ਸਫ਼ਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੮੭੦	ਕਿਰਾਇਆ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੫	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੩੯੧੬	ਸਮਾਨ ਦੇ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੬	ਫੁਟਕਲ	੯੪੯੪੨	ਸਮਾਨ ਵੱਧ ਖਰੀਦਣ ਕਰਕੇ
੭	ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੧੫੨੦੨	ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੮	ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੬੦੦੦੦	ਵੱਧ ਫੰਡ ਦੇਣ ਕਾਰਨ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ, ਪਟਿਆਲਾ

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੩੮੦੦੦੦੦	ਵੱਟਕ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ

੨	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦	ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੩	ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੭੫੦੦੦੦	ਧਾਮੋਮਾਜਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ
੪	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੧੫੦੦੦੦	ਸਟਾਫ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੫	ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ (ਰੰਗ-ਰੋਗਨ ਆਦਿ)	੮੦੦੦੦੦	ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਾਰਨ
੬	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੩੪੦੪੪	ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੭	ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧	ਮਾਮੂਲੀ ਵਾਧਾ
੮	ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ (ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਗੁ. ਮੋਤੀ ਬਾਗ ਨਿਵਾਸ ਆਦਿ)	੫੫੦੦੦੦੦	ਗੁ. ਮੋਤੀ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਵਾਸ ਕਾਰਨ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ੫. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ, ਠੱਠਾ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)

"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"

ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	੩੬੩੦੦੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਹਸਪਤਾਲ	-
ਜੋੜ ਆਮਦਨ	੩੬੩੦੦੦੦੦੦
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	੨੧੯੭੩੯੫੧੮
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਹਸਪਤਾਲ	-
ਫੰਡਜ	੯੧੧੧੦੪੮੨
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਤ	੫੨੧੫੦੦੦੦
ਸਹਾਇਤਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਠੱਠਾ	੪੫੦੦੦੦੦੦
ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੭੧੫੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	੦
ਕੁੱਲ ਬਜਟ	**੩੬੩੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

੫. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ, ਠੱਠਾ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ		**"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"**
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੧੭੧੦੦੦੦੦੦
੨	ਵੱਟਕ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੪੮੨੦੦੦੦੦
੩	ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੭੨੦੦੦੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੨੬੦੦੦੦੦੦

੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੧੬੦੦੦੦੦੦
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੧੦੦੦੦੦੦
੭	ਕਿਰਾਇਆ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੪੨੦੦੦੦੦
੮	ਕਿਰਾਇਆ ਆਰਜੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਥੜੇ ਆਦਿ	੧੩੦੫੦੦੦੦
੯	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੩੦੦੦੦੦੦
੧੦	ੳ ਆਮਦਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੫੬੦੦੦੦੦
	ਅ ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ	੦
੧੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੩੦੦੦੦੦
੧੨	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੧੦੦੦੦੦
੧੩	ਪਸ਼ੂ ਧੰਨ	੫੦੦੦੦੦
੧੪	ਫੁਟਕਲ	੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	**੩੬੩੦੦੦੦੦੦**
੧੫	**ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ**	
	ੳ ਆਮਦਨ ਟੈਸਟਾਂ (ਐਕਸਰੇ, ਈ.ਸੀ.ਜੀ., ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ, ਓ.ਪੀ.ਡੀ, ਇਨਡੋਰ, ਲੈਬੋਰਟਰੀ, ਓ.ਟੀ. ਆਦਿ)	
	ਅ ਠੇਕਾ ਸਕੂਟਰ/ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ	
	ੲ ਕਿਰਾਇਆ ਐਬੂਲੈਂਸ	
	ਸ ਠੇਕਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ/ਕੰਨਟੀਨ	
	ਹ ਕਿਰਾਇਆ ਮਕਾਨਾਂ/ਦੁਕਾਨਾਂ	
	ਕ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਹਸਪਤਾਲ	
	ਜੋੜ ਆਮਦਨ ਹਸਪਤਾਲ	੦
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ :-	**੩੬੩੦੦੦੦੦੦**

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੯੧੦੦੦੦੦੦
੨	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੧੮੦੦੦੦੦੦
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਖਰਚ	੫੧੦੦੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੩੪੩੦੦੦੦੦
੫	ਖਰਚ ਨਿਵਾਸ	੨੫੦੦੦੦੦
੬	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੪੪੦੦੦੦੦

੭ ਵਿਸ਼ੇਸ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੫੦੦੦੦
੮ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੬੩੦੦੦੦੦
੯ ਜਨਰੇਟਰ ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਆਦਿ	੧੯੦੦੦੦੦
੧੦ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮਰੁੰਮਤ ਤੇ ਬੀਮਾ ਆਦਿ)	੮੦੦੦੦੦
੧੧ ਸਫਰ ਖਰਚ	
ੳ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦
ਅ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੦
੧੨ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ	੫੦੦੦੦੦
੧੩ ਟੈਲੀਫੋਨ	੩੦੦੦੦
੧੪ ਡਾਕ ਖਰਚ	੫੧੮
੧੫ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੨੫੦੦੦੦
੧੬ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੭ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	
ੳ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ (ਕੱਪੜਾ)	੧੦੦੦੦੦੦
ਅ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ, ਮਖਾਣੇ, ਫੁੱਲੀਆਂ ਪਤਾਸੇ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦
ੲ ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨ- ਗਲੀਚੇ ਤੇ ਚਾਦਰਾਂ ਆਦਿ	੬੦੦੦੦੦
ਸ ਫੁਟਕਲ	੩੦੦੦੦੦
੧੮ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੬੦੦੦੦੦
੧੯ ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੬੦੦੦੦੦
੨੦ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੬੦੦੦੦੦
੨੧ ਮੁਰੰਮਤਾਂ	
ੳ ਮੁਰੰਮਤਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ	੧੦੦੦੦੦
ਅ ਮੁਰਮੰਤ ਸਮਾਨ	੨੫੦੦੦੦
੨੨ ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੯੦੦੦
੨੩ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੩੦੦੦੦੦੦
੨੪ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦੦੦
੨੫ ਸੰਭਾਲ ਪਸ਼ੂਆਂ	੧੦੦੦੦੦
ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ:-	**੨੧੯੭੩੯੫੧੮**
੨੬ ਫੰਡਜ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ	
ੳ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੩੮੨੭੫੨੪੧

ਅ ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੫੫੧੬੮੨੭
ੲ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੨੭੫੮੪੧੪
ਸ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੨੮੦੦੦੦
ਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੦੨੦੦੦੦
ਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੬੪੦੦੦੦
ਖ ਗਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	੯੨੦੦੦੦੦
ਗ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜਤਾ	੬੪੦੦੦੦
ਘ ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੦੨੦੦੦੦
ਙ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੩੮੦੦੦੦
ਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੩੮੦੦੦੦
ਜੋੜ ਫੰਡਜ:-	**੯੧੧੧੦੪੮੨**

੨੭ ਹਸਪਤਾਲ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ

ੳ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਹਸਪਤਾਲ	
ਅ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਐਬੂਲੈਂਸ ਆਦਿ	
ੲ ਜਨਰੇਟਰ ਅਤੇ ਤੇਲ ਆਦਿ	
ਸ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	
ਹ ਖਰਚ ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ	
ਕ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	
ਖ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ	
ਗ ਡਾਕ ਖਰਚ	
ਘ ਟੈਲੀਫੋਨ	
ਙ ਬਾਇਓ ਮੈਡੀਕਲ ਵੇਸਟ	
ਚ ਗਰੈਚੁਇਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	
ਛ ਫੁਟਕਲ	
ਜ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ	
ਝ ਖਰਚ ਕੈਂਪ ਆਦਿ	
ਞ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ	
ਟ ਖਰਚ ਲੈਬ (ਐਕਸੇਰ, ਈ.ਸੀ.ਜੀ., ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਆਦਿ)	
ਠ ਬੀਮਾਂ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	
ਡ ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	
ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਹਸਪਤਾਲ:-	**੦**

੨੮ ਸਹਾਇਤਾ	
ੳ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	
ਅ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲਾ	
ੲ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ	
ਸ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	
ਹ ਸਹਾਇਤਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ	
ਕ ਸਹਾਇਤਾ ਖਾਲਸਾ ਸੀ:ਸੈ: ਸਕੂਲ ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ	
ਖ ਸਹਾਇਤਾ ਯਾਤਰੂਆਂ	
ਗ ਸਹਾਇਤਾ ਹਸਪਤਾਲ (ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ, ਠੱਠਾ)	੪੫੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	**੪੫੦੦੦੦੦੦**
੨੯ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	
ੳ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੫੦੦੦੦੦
ਅ ਖਰੀਦ ਜਮੀਨ (ਜਾਇਦਾਦ)	
ੲ ਨਵੇਂ ਬੋਰ, ਕੁਨੇਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੋਠੇ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦੦
ਸ ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ	
ਹ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿਆਂ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ	
ਕ ਨਵਾਂ ਡੀਜ਼ਲ ਤੇਲ ਟੈਂਕਰ	
ਖ ਰੀਜਰਵ ਫੰਡ	੪੫੦੦੦੦੦
ਗ ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	੧੭੦੦੦੦੦
ਘ ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੧੫੦੦੦੦
ਙ ਨਵਾਂ ਟਰੈਕਟਰ	
ਚ ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ ਇਨੋਵਾ	
ਛ ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ ਬਲੈਰੋ	
੩੦ ਹਸਪਤਾਲ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ	
ੳ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ (ਹਸਪਤਾਲ)	
ਅ ਸਮਾਨ ਬਿਜਲੀ (ਹਸਪਤਾਲ)	
ੲ ਨਵੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਆਦਿ (ਹਸਪਤਾਲ)	
ਸ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	
ਜੋੜ	**੭੧੫੦੦੦੦**
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	**੩੬੩੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਠੱਠਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੬੧੭੦੩੨	ਸਟਾਫ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੨	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੭੨੫੪੨੪	ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਖਰਚ	੩੧੧੫੧੫੦	ਬੁਕਿੰਗ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੨੬੮੦੨੩੪	ਸੰਗਤ ਦੀ ਆਮਦ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੫	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮਰੰਮਤ ਤੇ ਬੀਮਾ ਆਦਿ)	੩੩੫੮੫	ਡੀਜ਼ਲ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੬	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ	੬੮੩੮੭	ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੭	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੬੫੦੭੯	ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੮	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖਰਚ	੫੦੪੫੬੧	ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੯	ਜਨਰੇਟਰ ਅਤੇ ਤੇਲ ਆਦਿ	੧੨੦੭੦	ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੧੦	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ	੪੪੭੨੩	ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਠੱਠਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੯੦੦੦੦੦	ਸਟਾਫ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੨	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੧੬੦੦੦੦੦	ਆਮਦਨ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਖਰਚ	੨੭੦੦੦੦੦	ਬੁਕਿੰਗ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੪	ਖਰਚ ਨਿਵਾਸ	੭੦੦੦੦	ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ ਕਰਵਾਉਣ ਕਰਕੇ
੫	ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੬੦੦੦੦੦	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੬	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ	੩੦੦੦੦੦	ਛਪਾਈ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੭	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੧੦੦੦੦੦	ਸੰਗਤ ਦੀ ਆਮਦ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੮	ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ, ਮਖਾਣੇ, ਫੁੱਲੀਆਂ ਪਤਾਸੇ ਆਦਿ	੧੨੦੦੦੦੦	ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੯	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੧੦੫੦੦੦	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ
੧੦	ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦	ਬੀਮਾ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੧੧	ਸਹਾਇਤਾ ਹਸਪਤਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੫੧੭੮੬੫੯੦	ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ
੧੨	ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿਆਂ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ	੭੧੦੦੦੦	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
੧੩	ਨਵਾਂ ਡੀਜ਼ਲ ਤੇਲ ਟੈਂਕਰ	੩੭੦੦੦੦	ਬਜਟ ਪ੍ਰੋਵੀਜਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਬਜਟ ੬. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ

ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਸਾਹਿਬ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) "ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"

ਕੁਲ ਆਮਦਨ	੩੬੦੦੦੦੦੦੦
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚੇ	੨੦੭੫੧੮੫੧੨
ਫੰਡਜ	੮੯੬੦੯੪੮੮
ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਅਤੇ ਫੰਡਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਤ	੬੨੮੭੨੦੦੦
ਸਹਾਇਤਾ	੩੪੦੧੨੦੦੦
ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੨੨੮੬੦੦੦੦

ਬੱਚਤ	੬000000
ਬੱਚਤ ਵਿਚੋਂ	-
ਕੁੱਲ ਬਜਟ	**੩੬0000000**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

੬. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਸਾਹਿਬ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੪-੨੦੨੫

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ		**"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੪-੨੦੨੫"**
ਭਾਗ ਆਮਦਨ		
੧	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	
	ੳ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ	੧੯੪੫00000
	ਅ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕਾਂ ਕਾਲੇਕੇ	੧000000
੨	ੳ ਵੱਟਕ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੩੮000000
	ਅ ਵੱਟਕ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਕਾਲੇਕੇ	੧00000
੩	ੳ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	੬੨000000
	ਅ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾਲੇਕੇ	੮00000
੪	ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੩0000000
੫	ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਨਸ (ਲੰਗਰ)	੧੯000000
੬	ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੨੨00000
੭	ਕਿਰਾਇਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਮਕਾਨਾਂ ਆਦਿ	੧੪੫0000
੮	ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਵਾਸ	੯00000
੯	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ	੪੧0000
੧੦	ਠੇਕਾਂ ਜਮੀਨਾਂ	੧00000
੧੧	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੯੩00000
੧੨	ਕਮਿਸ਼ਨ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ	੪੫000
੧੩	ਕੀਰਤਨ ਭੇਟਾ	੧੮0000
੧੪	ਫੁੱਟਕਲ	੧੫000
	ਜੋੜ	**੩੬0000000**
੧੫	**ਸਕੂਲ**	
	ੳ ਕਿਰਾਇਆ ਸਕੂਲ ਬੱਸ (ਲੜਕੀਆਂ)	
	ਅ ਫੀਸਾਂ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਕੰਨਿਆ ਸਕੂਲ/ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ	
	ਸ ਫੀਸਾਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ	
	ਜੋੜ	
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ :-	**੩੬0000000**

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਖਰਚੇ

੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੯੬੦੦੦੦੦੦
੨	ੳ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੧੯੫੦੦੦੦੦
	ਅ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਰਚ ਕਾਲੇਕੇ	੬੫੦੦੦
੩	ੳ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੪੫੦੦੦੦੦੦
	ਅ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਖਰਚ ਕਾਲੇਕੇ	੬੦੦੦੦੦
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੩੨੫੦੦੦੦੦
੫	ੳ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੧੩੫੦੦੦੦
	ਅ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਕਾਲੇਕੇ	੧੨੦੦੦੦
	ੲ ਵਿਸ਼ੇਸ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ	੪੫੦੦੦੦
੬	ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ	੯੦੦੦੦੦੦
੭	ਜਨਰੇਟਰ (ਤੇਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ)	੮੦੦੦੦੦
੮	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਡੀਜਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ)	੧੧੦੦੦੦੦
੯	ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦
੧੦	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੦੦੦੦
੧੧	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਆਦਿ	੫੫੦੦੦੦
੧੨	ਟੈਲੀਫੋਨ	੩੫੦੦੦
੧੩	ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੫੫੧੨
੧੪	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੫੦੦੦੦
੧੫	**ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ**	
	ੳ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰਪਾਉ (ਕੱਪੜਾ)	੩੬੦੦੦੦
	ਅ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ, ਮਖਾਣੇ, ਫੁੱਲੀਆਂ ਪਤਾਸੇ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦
	ੲ ਜਿਊਟ-ਮੈਟਿੰਗ ਪਾਏਦਾਨੇ ਚਾਦਰਾਂ ਆਦਿ	੬੦੦੦੦੦
	ਸ ਫੁੱਟਕਲ	੧੦੦੦੦੦੦
੧੬	ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ	੬੦੦੦੦੦
੧੭	ਮੁਕੱਦਮੇਂ	੧੦੦੦੦੦
੧੮	ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ	੭੦੦੦੦੦
੧੯	**ਮੁਰੰਮਤਾਂ**	
	ੳ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੫੦੦੦੦
	ਅ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ	੧੦੦੦੦੦
੨੦	ਨਿਵਾਸ ਖਰਚ	੨੫੦੦੦੦
੨੧	ਧਰਮ ਅਰਥ ਲੋਕਲ	੧੦੦੦੦

੨੨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੪੦੦੦੦੦
੨੩ ਬੀਮਾਂ	
ੳ ਬੀਮਾਂ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੩੫੦੦੦੦੦
ਅ ਬੀਮਾਂ ਕੈਸ਼	੫੦੦੦੦
੨੪ ਲਾਇਬਰੇਰੀ	੧੮੦੦੦
੨੫ ਖੇਤੀਬਾੜ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ	੮੫੦੦੦
੨੬ ਖਰਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੧੫੦੦੦੦
੨੭ ਖਰਚ ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ	
ਜੋੜ ਰੋਟੀਨ ਖਰਚ:-	**੨੦੭੫੧੮੫੧੨**
੨੮ ਫੰਡਜ਼	
ੳ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੩੭੬੬੪੭੪੪
ਅ ਦਸਵੰਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੨੫੧੦੯੮੨੯
ੲ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੨੫੫੪੯੧੫
ਸ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੨੬੦੦੦੦
ਹ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦੦
ਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੬੩੦੦੦੦
ਖ ਗਰੈਚੁਅਟੀ ਤੇ ਤਨ: ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ (ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ)	੯੦੦੦੦੦੦
ਗ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਪੀੜਤਾ	੬੩੦੦੦੦
ਘ ਧਰਮ ਅਰਥ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦੦
ਙ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੩੮੦੦੦੦
ਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ	੩੮੦੦੦੦
ਜੋੜ ਫੰਡਜ:-	**੮੯੬੦੯੪੮੮**
੨੯ ਸਹਾਇਤਾ	
ੳ ਵਿਸ਼ੇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਕਮੇਟੀ)	੩੨੦੦੦੦੦੦
ਅ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ਼ ਵੱਲਾ	
ੲ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ਼ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ	
ਸ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	
ਹ ਸਹਾਇਤਾ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੨੦੦੦੦੦੦
ਕ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੀਨੀਅਰ ਸੰਕੈਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ	
ਖ ਸਹਾਇਤਾ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਕੰਨਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੰਕੈਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ	
ਗ ਖਰਚ ਬੱਸਾਂ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਕੰਨਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੰਕੈਡਰੀ ਸਕੂਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ	
ਘ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ	੧੨੦੦੦
ਜੋੜ	**੩੪੦੧੨੦੦੦**
੩੦ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	
ੳ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ	੨੦੦੦੦੦੦

ਅ ਸਮਾਨ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ	
ੲ ਨਵੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ (ਲੰਗਰ ਹਾਲ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਇਮਾਰਤ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ)	੧੫੦੦੦੦੦
ਸ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ	
ਹ ਖਰੀਦ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ	
ਕ ਤਰੱਕੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ	੪੮੦੦੦੦੦
ਖ ਰੀਜਰਵ ਫੰਡ	੧੦੬੦੦੦੦
ਗ ਨਵਾਂ ਸੋਲਰ ਸਿਸਟਮ	੧੦੦੦੦੦੦੦
ਘ ਨਵੀਂ ਸਰਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ	੩੫੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੨੮੬੦੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	**੩੫੪੦੦੦੦੦੦**

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੨-੨੦੨੩

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੩੯੦੫੦੫	ਸਟਾਫ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੨	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ	੩੧੨੮੯੩	ਦੇਸੀ ਘਿਉ ਅਤੇ ਗੈਸ ਦੇ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੬੦੩੯੬੫	ਆਖੰਡ ਪਾਠੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਭੇਟਾ ਵਧੱਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੪	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਕਾਲੇਕੇ	੭੧੫੨੪	ਆਖੰਡ ਪਾਠੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਭੇਟਾ ਵਧੱਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੫	ਤੇਲ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੫੬੪੬੬	ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ
੬	ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ	੨੦੦੦੦	ਭਾ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖੇੜਾ (ਬੰਦ ਸਿੰਘ) ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਵੱਧ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ	ਵੱਧ ਖਰਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ
੧	ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦੦	ਦੇਸੀ ਘਿਉ, ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਦੇ ਰੇਟ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੨	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦੦	ਬੁਕਿੰਗ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਭੇਟਾ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੩	ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਖਰਚ ਕਾਲੇਕੇ	੧੦੦੦੦੦	ਬੁਕਿੰਗ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਭੇਟਾ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੪	ਲੰਗਰ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦੦੦	ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੫	ਤੇਲ ਗੱਡੀਆਂ	੩੦੦੦੦੦	ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ
੬	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੧੩੯੭੩੩	ਪਿਛਲਾ ਬਕਾਇਆ

ਚੱਲਦਾ...

English Section

Editor : Partap Singh
Associate Editor : Dr. Rajwinder Singh Joga

DAYS COMMEMORATING HISTORICAL EVENTS

(16th June to 15th July)

17 June		Kar Sewa of Sri Darbar Sahib's sarovar started.	(17-6-1923)
18 June	(a)	According to Gurdawara Act. First election of Central Board was held	(18-6-1926)
	(b)	Convention of All Parties held at Chandigarh and demanded that Chandigarh should be returned to Punjab.	(18-6-1968)
19 June		Judicial court delivered its verdict of Gurdwara Bhai Pheru in favour of Sikhs.	(19-6-1931)
22 June	(a)	Parkash Gurpurab Sri Guru Hargobind Sahib Ji.	(Harr Vadi 1)
	(b)	Birth Day of Bhagat Kabir Ji.	(9 Harr)
	(c)	Sikh decided to boycott the Cabinet Mission.	(22-6-1946)
24 June		Martyrdom Day Baba Banda Singh Bahadur.	(11 harr)
26 June		Establishment Day of Sri Akal Takhat Sahib.	(Harr Vadi 5)
28 June		Death anniversary of Maharaja Ranjit Singh.	(25 Harr, 1839)
8 July	(a)	Martyrdom day of Bhai Mani Singh.	(25 Harr)
	(b)	Tara Singh from Moga brought Gurdwara Bill in Punjab Legislative Council.	(8-7-1925)
9 July	(a)	Gurdwara Bill passed and became an Act.	(9-7-1925)
	(b)	Shiromani Akali Dal launched agitation agianst imposition of internal emergency by Indira Gandhi.	(9-7-1975)
12 July	(a)	The ban on slogan 'Punjabi Suba Zindabad' withdrawn.	(12-7-1955)
	(b)	Master Tara Singh demanded referendum on the issue of Punjabi Suba.	(12-7-1961)
15 July	(a)	Delegation of Khalsa Darbar met Gandhi at Lahore. Gandhi assured Sikhs that Congress will not accept any constitution that does not satisfy Sikhs.	(15-7-1934)
	(b)	Master Tara Singh demanding Sikh State gave logical reason that if Isreal can be created for 10% Jews then why not separate country can be created for Sikhs?	(15-7-1945)

Sikhism: Marriage & Divorce

*-S. Manpreet Singh Baaz**

There is no reference whatsoever to any divorce-related matters in Shabad-Guru Sahib'Sri Guru Granth Sahib' and Panth-approved 'Sikh Rehat Marayada' (The code of conduct and conventions) by Sri Akal Takht Sahib. It is clear from this that divorce has no place in Sikhism. The special feature of Sikhism compared to other religions is that its founders i.e. the Sikh Guru Sahibs compiled the holy Sri Guru Granth Sahib by composing and collecting Bani with their own hands. Therefore, there can be no doubt about the absence of any sermon (updesh) regarding divorce in Gurbani. Apart from Gurbani, there is no mention of divorce in Gur-history and Sikh-history. This clearly means that the Guru Sahibs did not accept the social evil of divorce among the Sikhs. Rather, the marriage ceremony is kept in the fort of religion, No true Sikh can kill this sacred relationship. Let's try to understand this in detail.

It is clear from many Gurbani sermons that the welfare of Sikhs comes by following the teachings of Guru Sahib. A Sikh should not do anything in life that is contrary to Gurmat principles. There should be love and respect for the Guru as well as the fear of Guru Sahib in the heart of every Sikh. Obedience to Guru Sahib is the supreme duty of a Sikh.

According to Gurbani, Guru Sahib lives (Ang-Sang) with the Sikhs who practise Sikhi, and the Sikh who is separated from the Guru continues to suffer a lot throughout life. Gurbani's teachings are-

ਹਉਮੈ ਕਰਤਾ ਜਗੁ ਮੁਆ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰੁ॥ (ਪੰਨਾ ੩੪)

(Engrossed in egotism, the world perishes. Without the Guru, there is utter darkness.)

ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਫਿਰਦੇ ਰਹੇ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ॥ (ਪੰਨਾ ੭੦)

(People continue wandering through the cycle of 8.4 million incarnations; without the True Guru, liberation is not obtained.)

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮੂੜ ਭਏ ਹੈ ਮਨਮੁਖ ਤੇ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਨਿਤ ਫਾਥਾ॥ (ਪੰਨਾ ੬੯੬)

(Without the Guru, the self-willed manmukhs are foolish and ignorant; they are forever entangled in emotional attachment to Maya.)

* Email: baaz332211@gmail.com Mob: +91 9530744177

ਜਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਨ ਸੇਵਿਓ ਸਬਦਿ ਨ ਕੀਤੋ ਵੀਚਾਰੁ॥
ਓਇ ਮਾਣਸ ਜੂਨਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ ਪਸੂ ਢੋਰ ਗਾਵਾਰ॥ (ਪੰਨਾ ੧੪੧੮)

(Those who do not serve the True Guru, the Primal Being, and do not reflect upon the Word of the Shabad - do not call them human beings; they are just animals and stupid beasts.)

According to the Sikh Rehat Maryada, the marriage ceremony is performed in the holy presence of the Sri Guru Granth Sahib through 'Anand Sanskar' in Sikhism, which is called Anand Karaj. The meaning of Anand is very deep and broad, in short it means - spiritual bliss or state of Sehaj (a state of spiritual stability and spiritual awareness). A person with a Sehaj nature means one who possesses the virtues of patience, contentment and calmness (it is necessary to have a virtue of Sehaj to practise religion). It means that by adopting the virtue of sehaj, one attains the state of Sehaj, i.e. the state of spiritual stability and spiritual awareness. The husband and wife are taught through the Anand Karaj that they have to walk together towards attaining the state of Sehaj while dwelling in married life.

Husband and wife are taught during the Anand Karaj that they have to move together towards attaining the state of sahaj by meditating in married life. In Lawaan's Bani, the decree is recorded explaining about the importance of the state of Sehaj and the motivation to attain it-

ਸਹਜ ਅਨੰਦੁ ਹੋਆ ਵਡਭਾਗੀ ਮਨਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮੀਠਾ ਲਾਇਆ॥ (ਪੰਨਾ ੭੭੩-੭੪)

(By great good fortune, celestial bliss is attained, and the Lord, Har, Har, seems sweet to the mind.)

ਹਰਿ ਚਉਥੜੀ ਲਾਵ ਮਨਿ ਸਹਜੁ ਭਇਆ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਬਲਿ ਰਾਮ ਜੀਉ॥ (ਪੰਨਾ ੭੭੪)

(In the fourth round of the marriage ceremony, my mind has become peaceful; I have found the Lord.)

Sri Guru Granth Sahib is the living Guru of Sikhs. Sikhs have the privilege of entering into married life in the holy presence of their Guru Sahib. In the presence of Sri Guru Granth Sahib, making someone as life-partner through Anand Karaj means to make a promise to maintain the relationship of husband and wife till their last breath.

That is why a Sikh should perform Anand Karaj only after surrendering his Matt (intellect, intelligence) to Guru Sahib and being ready to accept Guru Sahib's Matt (teachings). It is explained to the husband and wife through the Bani of Lavaan that married life is to be maintained while worshiping God and to make the spiritual path their common life purpose. In this way, Guru Sahib has kept marriage ceremony

and married life in the boundary of religion. The relationship between husband and wife becomes religiously important because of Anand Karaj ceremony being held in the holy presence of Sri Guru Granth Sahib. Therefore, dishonesty, lying, cheating or deceiving in this sacred relationship of husband-wife, is equal to deceiving Sri Guru Granth Sahib. The mere contemplation of deceiving the Guru is considered a sin in Sikhism. Any Sikh who commits such an act cannot avoid the resulting suffering. Gurbani's decree is-

ਜੇ ਕੋ ਗੁਰ ਤੇ ਵੇਮੁਖੁ ਹੋਵੈ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਵੈ॥
ਪਾਵੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਰ ਥੈ ਕੋਈ ਪੁਛਹੁ ਬਿਬੇਕੀਆ ਜਾਏ॥
ਅਨੇਕ ਜੂਨੀ ਭਰਮਿ ਆਵੈ ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਏ॥ (ਅੰਗ ੯੨੦)

(One who turns away from the Guru, and becomes baymukh - without the True Guru, he shall not find liberation. He shall not find liberation anywhere else either; go and ask the wise ones about this. He shall wander through countless incarnations; without the True Guru, he shall not find liberation.)

The situation of divorce arises when the husband and wife makes the mistake of underestimating each other's wisdom or intellect. As a result, lack of mutual understanding and agreement becomes the main reason behind divorce. That is why Guru Sahib has blessed the Sikhs with the religious method (Anand Karaj) to complete their marriage ceremony. In the presence of Sri Guru Granth Sahib at the time of Anand Karaj, both the husband and wife are taught that the married life is to be lived according to the Matt of the Guru, i.e. according to the Gurbani teachings and Gurmat principles. Sri Guru Granth Sahib contains the best life-teachings that is an eternal guide for the Sikhs.

When the life of husband and wife is based on the teachings of Sri Guru Granth Sahib then it is natural that their life purpose will be the same, the lifestyle will be the same and the path to achieve the spiritual goal while living their married life will also be the same. In this way, every decision in life would be made according to Gurmat principles, leaving no room for disagreement or dispute between husband and wife. The purpose of Gurbani is to make the life-ideology of husband and wife to be 'one' from two i.e. according to Gurmat-

ਧਨ ਪਿਰੁ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ ਬਹਨਿ ਇਕਠੇ ਹੋਇ॥
ਏਕ ਜੋਤਿ ਦੁਇ ਮੂਰਤੀ ਧਨ ਪਿਰੁ ਕਹੀਐ ਸੋਇ॥੩॥ (ਪੰਨਾ ੭੮੮)

(They are not said to be husband and wife, who merely sit together. They alone are called husband and wife, who have one light in two bodies.)

Nowadays, divorce has become a common phenomenon in the Sikh community,

and religiously significant marriage is considered as a trivial ceremony. A rift in a relationship due to mistakes leads to mental anguish. A person can become a prey of mental illness due to lack of mutual understanding with lifepartner. It is human nature to make a mistake and try to hide it, but the understanding, admitting and amending of own mistake is a big need to save marriage relationship. A common mistake that can occur after some time in a marriage is a decline in mutual respect between husband and wife compared to earlier stages of their relationship. In this way, mutual understanding starts getting lost. Then gradually they stop caring about each-other, and trust in the relationship begins to diminish. Eventually, abusive language and taunts begin which escalates into verbal abuse over time. When these issues culminate in physical altercations or abuse, it often marks the end of the relationship.

Remember, that divorce not only leaves a negative impact on the couple, but it also affects their child's mental health terribly. After divorce, the couple and their child will have to experience emotional break down, grief, anger, depression and loneliness in many ways, which affects the mental health frightfully. Due to the fear of losing their parents, pessimistic thinking can be developed in some children's minds as a permanant mental disorder, which is enormously dangerous for the Sikh community too. Such mental state can take children away from Sikhi.

In such circumstances of Sikh society it is extremely difficult for a woman and her family to bear the divorce. It is not easy for a woman to get married again after the divorce, especially after having a child. In many cases, it has been noticed that a Sikh woman who suffers mentally due to such circumstances prefers to marry or have relationship with a non-Sikh man.

Along with this, some such cases have also come to light in the Sikh society that Sikh women from abroad prefer to get married to Sikh men from Punjab (India). They made their mind for it under the positive effect of teachings of Sikhism and they thought with Sikh men they would have a successful married life, that's why they also ignored men's poverty or lack of education. But Divorces stemming from Sikh men seeking marriage solely for immigration purposes or other misguided reasons deeply wounded the religious sentiments of Sikh women involved. Due to the painful divorces and miserable circumstances of their daughters, many Sikh parents had to give consent to their daughters for inter-faith marriages.

Such serious circumstancescan push away some victimized Sikh women from Sikhism and at the same time, it becomes one of the main reasons for reduction in

Sikh population. If a Sikh woman gets married to a non-Sikh, the Sikh population decreases by 2 to 3 numbers. The phenomenon of decreasing Sikh population is a matter of deep concern for the entire Sikh community, which should be investigated at the Kaumi level.

It is worth mentioning that some Sikh men have also been cheated by some Sikh women. Sikh men or women who created such situation by deceiving in their marriage will get punished for their bad deeds (Karam) because cheating on their spouse is equal to cheating on the holy Sri Guru Granth Sahib.

It is recorded in Gurbani regarding reaping the fruits of bad deeds done by human:

ਦਦੈ ਦੋਸੁ ਨ ਦੇਊ ਕਿਸੈ ਦੋਸੁ ਕਰੰਮਾ ਆਪਣਿਆ॥
ਜੋ ਮੈ ਕੀਆ ਸੋ ਮੈ ਪਾਇਆ ਦੋਸੁ ਨ ਦੀਜੈ ਅਵਰ ਜਨਾ॥ (ਅੰਗ ੪੩੩)

(Dadda: Do not blame anyone else; blame instead your own actions. Whatever I did, for that I have suffered; I do not blame anyone else.)

Apart from this, another reason has also come to light that in the olden days women were economically dependent on their husbands. But now the divorce rate has increased because the working woman is not afraid of economic crisis. Being economically self-reliant has proven to be beneficial in many ways for women. But here it is worth considering whether the self-reliance has not destroyed the virtue of Sehaj in Sikh women. It is not a matter of diminishing the status of women, but it's crucial to engage in discussions to caution them against hastily seeking divorce.

In ancient times, men would earn while women undertook household chores and cared for the family. Today, women are increasingly entering the workforce due to their education, resulting in a shift where they, like men, contribute to household expenses with their earnings. However, even with these changes, many men nowadays still tend to avoid assisting their wives with household chores When a working woman raises this issue, men often perceive it as an affront to their dignity, reflecting a male-dominated mindset. Conversely, women may feel that they don't receive the same level of respect as men do for their centuries-long role as earners, a sentiment grounded in valid concerns.

Such disputes invariably take a toll on a woman's mental well-being, as they feel deeply unsettled by the perceived lack of respect both within their homes and in society, especially in comparison to the recognition afforded to earning men. This dynamic often exacerbates tensions, particularly in cases of divorce, further fueling the emotional turmoil experienced by both parties involved.

So, this phenomenon is clearly associated with male dominance, because male-dominated thinking is still exist in this era. Sikh religion completely rejects such thinking because the Guru Sahibs have established the respect of women for eternity by providing equal rights to women in every field by recording the serman in the holy Sri Guru Granth Sahib -

ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ॥ (ਪੰਨਾ ੪੭੩)

(why call her bad? From her, kings are born.)

Even in Sikhism, women are considered to be the authorised to worship and attain salvation. Therefore, Sikh men should form their thinking towards women according to the teachings given in the Holy Gurbani. With this, while family life will bring comfort and peace, at the same time the ancient Sikh male character will be revived which people used to talk about.

Developing mutual understanding is the primary duty of both the husband and wife for the success of their marriage and therefore the virtue of Sehaj in the couple is necessary. The virtue of Sehaj is helpful for the couple in every step of life as it develops wisdom and avoids making wrong decisions in haste. It is mandatory to develop the virtue of Sehaj in the husband and wife who walk on the path of devotion. According to Gurbani, God's grace is obtained through the virtue of Sehaj and whoever receives God's grace, his life becomes blissful-

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿਐ ਸਹਜੁ ਊਪਜੈ ਹਉਮੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮਾਰਿ॥
ਹਰਿ ਗੁਣਦਾਤਾ ਸਦ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਚੁ ਰਖਿਆ ਉਰ ਧਾਰਿ ॥੬॥
ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਸਦਾ ਨਿਰਮਲਾ ਮਨਿ ਨਿਰਮਲਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ॥
ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਦੁਖੁ ਸਭੁ ਜਾਇ॥ (ਪੰਨਾ ੬੫)

(Bestowing His Glance of Grace, He gives us His Love, and we contemplate the Word of the Guru's Shabad. Serving the True Guru, intuitive peace wells up, and ego and desire die. The Lord, the Giver of Virtue, dwells forever within the minds of those who keep Truth enshrined within their hearts. 6. My God is forever Immaculate and Pure; with a pure mind, He can be found. If the Treasure of the Name of the Lord abides within the mind, egotism and pain are totally eliminated.)

In the Sikh society, the marriage of a single person to a widow/divorcee is considered shameful or inferior, which is contrary to Gurmat principles. If we look at the basic principles of the origin of Sikhism, it becomes evident that Sikhism is a revolutionary religion that emerges in direct opposition to prevailing social injustices and evils. The Sikh Gurus opposed the practice of Sati Pratha (burning of wife alive with her dead husband) and granted the widow the right to remarry. Therefore, Sikh

youths should also consider marrying a widow/divorcee in the light of Sikh principles. Apart from this, widowed/divorced man or woman who have already suffered the loss of a spouse, have a greater understanding of the importance of a spouse and married life. For a Sikh, Anand Karaj is to embark on a spiritual journey. So for the spiritual journey, if one gets a spouse who understands deeply about life and relationship, it proves beneficial.

No human being is perfect, but any couple can make marital relationship perfect by establishing mutual understanding through Gurbani teachings. Husband and wife need each other equally in life, so it is necessary for the couple to follow some basic rules for a happy married life. Like- it is important to respect each other throughout their life. Any decision should be made with mutual consent and mutual support. Both should take care of each other's likes and dislikes. Your spouse may not be as sharp-minded as you. If he/she does not understand something quickly, it is your duty to explain again. Avoid arguing in front of third parties and strive to resolve every matter within the privacy of your home. Always remember one cannot live a peaceful married life without the support of his/her partner and the absence of peaceful married life proves to be a big obstacle in the path of devotion for the common man.

The above rules are actually part of the Sikhi life style. According to the Sikh principles, inculcating virtues of social service, humility, spirituality, tolerance, kindness, philanthropic life and following the method of Gurmata (common opinion of the couple) forms the foundation of happiness and peace in the family. If the husband and wife make sure to follow Gurmat principles in their lives, they will easily overcome all kinds of difficult situations.

Stopping the social evil of divorce is important for the safety of Sikh men, women and their children, and to preserve the unique ideals of Sikh religion in the society. Sikh should live an honest life with whomever he/she wants to makelife partner because it is done through Anand Karaj so Sikh marriage becomes a religious relationship.

Apart from this, if there is anything kept hidden about the character of a person before marriage (anything contrary to Gurbani and Sikh Rehat Maryada like- druggist, thief, dishonest, characterless, etc.) and cheating is done with a Gursikh woman or a man then it does not meet the purpose of the Anand Karaj. Because the Anand Karaj ceremony is made for Gursikhs, not for the Manmukhs (deceivers). One of the spouse establishes extra marital affair or there is domestic violence or emotional abuse happening etc., then it is a clear violation of the Sikh Rehat Maryada. In such

circumstances there should be no hesitation to get rid of such fraudulent relationship because in this situation, one of the spouse has violated the Guru's Hukam (divine order) and Sikh Rehat Maryada (The code of conduct and conventions).

It's notable that within Sikhism, widows are permitted to remarry, reflecting the progressive and compassionate approach of the religion towards individuals experiencing the loss of a spouse. Death is an inevitable aspect of life, and while one person's journey may come to an end, life continues for those left behind. Considering this, the Panth-approved 'Sikh Rehit Mariyada' affirms that a woman who loses her husband has the option to remarry a suitable and eligible man. If a Sikh's wife passes away, the same principle applies to him.

Lastly, it is a plea to the Sikh community to ensure that the 'Anand Karaj' ceremony should be conducted in accordance with the guidelines outlined in the 'Anand Sanskar' on page no. 22 of the 'Sikh Rehat Maryada'. During the Anand Karaj, if anti-Gurmat rituals or Manmat practices are performed, it becomes challenging for the marriage relationship to thrive and find happiness and success. The grace of Guru Sahib is attained solely through adherence to Guru Sahib's teachings and directives.

Today, it is imperative for the entire Sikh community to engage in deep reflection aiming to eradicate the issue of divorce from Sikh society by ensuring strict adherence to Sikh Rehat Maryada during the solemnization of Anand Karaj.

RELIGIOUS EDUCATION IN EARLY 20TH CENTURY SIKH REVIVALISM: IN CONTEXT OF THE SIKH EDUCATIONAL CONFERENCES (1908-1915)

-S. Tejinder Singh*

ABSTRACT: With the consolidation of the British Empire in the mid 19th century, the political, administrative, economic and social spheres of India witnessed watershed transformations. Religiouseducation emerged as fundamental tool for revivalist movements to rejuvenate traditional values and beliefs in socio-religious challenges of early 20th century British India. The presidential addresses of Sikh Educational Conferences are important source to study the then conditions and challenges of the Sikh community. Community leaders emphasized that tenets and teachings of Sikhism should be inculcated to young generation along with modern education. This paper focuses on the religious education and its importance as stated in presidential addresses of Sikh Educational Conferences held from 1908 to 1915.

INTRODUCTION

Throughout the nineteenth century, Indian territories under the control of East India Company and British crown witnessed transformation of education system. The introduction of English Education Act of 1835 was significant, English as language of instruction was introduced with western curriculum in government schools. Western thought and modern science were introduced. When British took control of Indian affairs, education system was profoundly embedded with Religion. Education played an important part for British rule to accomplish imperialistic goals in India. In the socio-political conundrum of the last quarter of 19th century in India, religious communities witnessed fundamentalism and conservatism. Proselytizing activities of Christian missionaries and western education challenged age old religious

**Research Scholar, Guru Nanak Studies Department, Guru Nanak Dev University Amritsar*

traditions in second half of nineteenth century. The social and political developments on communal lines and battle of ideologies among religious leaders and believers of different faiths gave rise to revivalism and reformism among religious traditions. In reaction to the Christian missionaries and reform movements of Hindus and Muslims, Sikh leaders started Singh Sabha movement in 1872 continuing the resurgence initiated by Namdhari and Nirankari movement. Over the time, many Singh Sabhas came into existence establishing schools for Sikh students to learn about religion, language and modern science. The Singh Sabhas were associated with different Khalsa Diwans. In 1902 was founded the Chief Khalsa Diwan which replaced the earlier parallel bodies of the Lahore and Amritsar Khalsa Diwans.

SIKH EDUCATIONAL CONFERENCE

The Sikh Educational Conference founded in 1908 was a logical outcome of the re-awakening that had come upon the Sikhs during the closing decades of the 19th and the opening decade of the 20th century. The intelligentsia and leaders of community gathered annually to discuss the state of educational affairs of community and form a policy for future. It aimed at enlightening the people and making the synthesis of the best of the western education and the best of Indian education with religious flavor in it, apart from stressing the importance of Primary education the conference explored the defects and shortcomings of the secondary, collegiate and University education and aimed at its amelioration. It played a critical role in spreading modern education among Sikh men and women and provided a forum for debate and discussion on the various social and cultural issues confronting the community. It was a significant factor in stimulating awareness among the Sikhs of India and laid the foundation for the progress and prosperity of the community through education, social enlightenment and political awareness. This paper would delve into the Presidential addresses of initial conferences to highlight the religious education as nucleus in plan and policies of the Sikh Educational Conferences. Religious education was at the core of reformist and revivalist movements.

RELIGIOUS EDUCATION

The Presidential addresses of Sikh Educational Conferences referred to Sikh scriptures and philosophy in context of education. ? They cited Sikh principles and history to explain importance of education among the masses. It was observed that dearth of Sikh tutors is one among many causes for waning traditional faith-based knowledge in community. Among the aims and objectives of Sikh Educational Conferences was to educate community about rich religious and spiritual heritage

which characterizes Sikhs with a unique identity and pride. Community welfare through western education was suggested but the foundation of learning was stressed to be on religious education. The schools and colleges run by the Government made no provision for religious education of any kind because it pursued a policy of neutrality in such matters. Importance of education as enshrined in Gurbani was highlighted as divine truth that Gurus revealed to Sikhs for real purpose of human life. Presidents stated the importance of education in human life and that how Sikhism advocates the education for an ideal living. Sikh ethos and their benefits to society, especially to downtrodden were discussed. Sikh Philosophy and way of life was emphasized for brighter future of individuals and society in subcontinent. Characteristic principles of Sikhism such as wellbeing of all humans, universal brotherhood, spiritual life, ray of hope for deprived and destitute, unifier of various sects, monotheism, secularism etc. were presented as panacea to malaise in society.

Sikh history and principles were recalled by Presidents of the Sikh Educational Conferences. It was said that Sikhs are enough fortunate that their great Gurus have imbibed in them the perfect sense of life conduct, both practical and spiritual. Sikhs were in religious bankruptcy only because they have deviated from the path shown by great Gurus and the impact of socio-political circumstances. Sikh intellectuals and leaders who acted as Presidents of conferences specified importance of education underlining religious connotations with references from Sikh scriptures. Object of all education is to attain knowledge and its use and create power to progress. (R) They believed that the first practice of mass education was done by Sikh Gurus which revolutionized the social outlook and masses began to get educated about ideals of life as defined by philosophy of Sikhism. Many dharmshalas came up in villages where people, especially youth congregated to get lessons on Gurmat. Importance of "sewa"(service), an integral principle of Sikhism, was also mentioned that it is with great fortunes that Sikh receives the opportunity to serve his community and Guru. Presidents expressed gratitude and humbleness to Guru and community that they received responsibility to serve the community. The attitude, optimism and confidence reflected in addresses of Presidents reflected the spirit of Sikhism that advocates Sewa and welfare of community. Religious education was described as fundamental and primary for building a strong human character, one who can withstand the challenges of time but remains attached and determined to live on principles of religion.

In the first Sikh Educational Conference held at Gujranwala in 1908, President

Sardar Baghel Singh Raees Kulla expressed that Gurus have ordered Sikhs to achieve 'true education' which we read daily in Gurbani but such awareness is still not evoking the sense of religiosity among Sikhs. President stated that lack of religious education in government schools is reason for waning Sikh values in pupils. He said that destitution among Sikhs is due to lack of education about religion and traditions and they are becoming apostates due to absence of religious education in government schools. He emphasized that Sikh students enrolled at schools of Arya Samajis, Christian missions, Muslims and Brahmo Samaj are gradually renouncing religious principles. President narrated the relevant events from Sikh history depicting values and importance of education for spiritual and social upliftment. Discussing the objects of education from Sikh perspective, President said that first object of education should be to inspire disciple to love and remember God and secondly to serve the world selflessly. He stated that:

"Sikhan nu tan eh apnepanthakjiwanlayidarkarhaikesikhiasoolan par vidya failey"

In the second Sikh Educational Conference (SEC) held at Gujranwala in 1909, President Sardar Joginder Singh started his address with stating the importance of education in human life and Sikh perspective advocating education for an ideal living. He mentioned the degradation of character among Sikhs under the influence of money and power which led to decay in their social and political life. 'Panthic' life among the Sikhs downgraded as many got indulged in worldly affairs so deeply that they began to forget the teachings of 'Satguru' and live a self-centered life. Sikh ethos of social service and their benefit to society, especially downtrodden was discussed. Unique identity of Sikh Philosophy and way of life is emphasized for brighter future of individuals and society in subcontinent. Importance of mother tongue Punjabi as a medium of instruction in public educational institutions was emphasized, so that young scholars of community would be able to read and interpret scriptures. To send the message of peaceful co-existence as the only hope for pluralist society, it was emphasized by President of second Sikh Educational Conference that the different factions can resolve their issues by mutual understanding in light of Gurbani (Sikh Religious Scriptures). It was understood that rather than depending upon someone's interpretation of scriptures, one should himself be able to read and understand the true meaning of religious writings and implement in his life. Superstitions and fake rituals could be identified and eliminated from the true sense of religiosity if one comprehends the holy book by own efforts. It was concluded

that education can enlighten masses about the universal brotherhood despite their different faiths. Religious education was highlighted as serious concern of community. President claimed that the first practice of mass education was initiated by Sikh Gurus which revolutionized the society. Subsequently many dharamshalas were established in villages where people congregated to get lessons on Gurmat(Guru's wisdom). Importance of mother tongue for medium of instruction to impart education was recognized and emphasized as treasure of religious education can be accessed only with mother tongue. The president of second Sikh Educational Conference claimed that first practice of mass education is done by Sikh Gurus which revolutionized the social outlook:

"Sab ton pehli aur ikkokoshishaamparchar vidya di sadesatguranvalon hi hoi hai. Jadon kehareksikh admi teistri Guru Granth Sahib di taleem ton janu hon layivangareyajandasi."

Sikh leaders presented role of religion as central in human life as it impacts all aspects of life. President stated that teachings of Sikhism about spirituality are straightforward and discounts the complexity of earlier religious traditions. He stated that education is important in human life for progress, self-sustenance, mental health, to achieve goal of life, improving life standards for future generations, to be good responsible citizens and develop ethical ideals. Sikh community leaders were well aware that British education system is developed for furthering the imperialistic interests of colonial state. President mentioned that intentions of British government for introducing education in India was to prepare Indians for clerical jobs and instilling loyalty for colonial rule. British government considered backward and superstitious mindset of Indians as threat for their rule, so education was necessary for knowledge and new perspectives among Indians. Educated Indian were expected to be loyal to British government and can serve the society by eliminating inhuman practices and social evils which were debilitating Indian society and culture. It was said that Sikh community has become superstitious as it has departed from true message of Gurus. Criticizing the education system, president said that new generation lacks good character as inspired by teachings of religion. Graduates were said to have amateur political understanding and bad arguments on religious and community matters.

The President of fourth Sikh Educational Conference quoted Gurbani to present the solution to Sikh issues. He defines education in very impactfully citing its relevance for community to progress and prosper. Introduction of presidential address presented the Sikh ethos quoting Gurbani and other religious connotations. He

discussed the intrinsic religious values in life of a Sikh. The address of President reflects that inspiration for community reformation is also derived from Sikh ideals and history and the object of conferences was to educate the young Sikh generation for both material benefit and spiritual life. President stated that Braham vidya (Divine education) is imparted by Satguru, which gives eternal happiness and solace making one content physically and mentally. Importance of spiritual education was mentioned that it uplifts intellect and understanding of learner:

"So sanusatgur ji ne jo vidya da jananharhaidassdittahai ki vidya ohhhai jo apne fall vichsukhdeve aur oh sukhatma da sukhhai, jis de sukhihoyeandil, dimagtesareersareysukhi ho jandey han."

President said that Sikhs lack their original character and conduct of life as they were in history because they had departed from fundamental values and principles of Sikhism. President criticized the society that hearts which were filled with love and respect got engrossed in ego having competitive spirit and intolerance for success of others. Sikhs are no more scholars and thinkers as words and pens of Sikhs are now creating discomforts and hate for each other. The Sikh principle of 'wand shako' (sharing) was presented in context of sharing education or skills among community. President criticized the parents, especially mothers for not inculcating the religious values in their children as for most of the time in day, children remain in household with them. Mentioning the traditional 'Dharamsala' system of education initiated by Guru Nanak, President highlighted the importance of knowledge of script of language for young pupils to comprehend scriptures. It was stressed that old system of Dharamshalas, which was in shambles must be revived to spread education among community, irrespective of caste and class. To further the cause of education among Sikhs, majority of whom were still very poor, Sunday schools were proposed to be organized by learned Sikhs. Education for poor was deliberated deeply by President by proposing different social and philanthropic ways and means. As president of fourth conference mentions that to ameliorate the community from socio-religious challenges, parents have to take responsibility and impart religious education at home to children rather than relying on their school education only. He stated that:

"Sadey satgur Nanak dev ji da kaisa sunder parbandhaikejadon kaka sikhyalayigharonbaharnikle tan dharamsalvich javey."

President of sixth Sikh Educational Conference, Diwan Leela Ram Ji began his address by expressing gratitude and humbleness to Guru and Sangat for selecting

him as president and mentions that Sikhism does not teach to differentiate between people based on caste. He stated that no methodology of imparting education is complete until it contains education of pure sentiments of soul and heart. The devotion towards Akal Purakh, fidelity, sacrifice and eternal love is taught by Satguru's Sikhi and the gratitude for Waheguru's blessing have made Sikhs innocent, loyal, brave and fearless. As religious education was not imparted in schools, it was considered as responsibility of parents and elder siblings of Sikh children that rich values of Sikhism should be imparted to young generation in Sikh households. Historical accounts of Sikhism glorifying devotion towardsGuru were narrated to spark enthusiasm among Sikhs for contribution in community welfare. President suggested to open a library in Amritsar where religious books in different languages should be placed. The President stated that the foremost object of our education is to achieve religion based moral education as propagated by our forefathers:

"....sadi vidya da sab ton pehlatevaddaparyojanapnebazurgan di naroldharamanusaridil di sikhya da honachahida hai."

An opinion was expressed by President that a revised edition of Sri Guru Granth Sahib Ji should be re-published so that like the Anjeel (Holy Bible) of Christians, the religious teachings could reach maximum Sikhs. To build the character of Sikh students as per the teachings of Gurus was the major object of Sikh Educational Conference. Educational committee of Chief Khalsa Diwan took special care that ashrams which seeks aid, do impart religious education. President praised the Sikh religion and its characteristics of equality and universality by mentioning that Guru Granth Sahib contains the scriptures of holy men of all so-called lower castes. He stated that all community leaders involved in affairs of Sikh Educational Conferences are committed to Sikh principles as Sikh code of conduct is followed in affairs of Conference. He said this in response to letters written to him alleging that conference have separated itself from cause of religious education.

The President of seventh Sikh Educational Conference expressed gratitude to God and fellow community members for providing him with presidentship of conference and cited hymns of Gurbani to express his humbleness and blessing. It is evident from the addresses of presidents of Sikh Educational Conference that the humbleness and gratitude that they expressed for community (sangat) and 'Guru' while beginning their addresses represented it as inherent virtue of Sikhism. Such emotional and pure expressions for the service of religious community signifies the dedication and determination for the purpose of community welfare. President

highlighted the important events of Sikh history to underline importance of Guru's teachings in life of a Sikh. He stated that it is Guru's blessing, that is keeping community in high spirits, though the circumstances are quite inimical and unwelcome but Guru's Khalsa is in eternal happiness and solace. Sikh thought, history, principles were well represented to make the audience proud about their rich history and spiritual philosophy. They are enough fortunate that their great Gurus have imbibed in them the perfect sense of life conduct, both practical and spiritual:

"Aap de vidya mandir di neehakhandpyar, samadhi akhand kirtan, akhand naam, rasakhandishnan, akhanddaan par rakhijaachuki hai."

They are in religious bankruptcy only because they have deviated from the path shown by great Gurus though responsibility of this largely falls on socio-political circumstances. President presented the Sikh history symbolically with the related values they impart to Sikhs. The spiritual Sikh teachings and the concepts of sewa(service), sacrifice and courage were discussed from Sikh history. President stated the importance of educated minds very meticulously in light of Gurmat and history. President very eloquently invokes the spirit of unity among Sikhs for the community welfare and progress. It was stated that Sikhs should never forget that brotherhood is very fundamental virtue of their faith and being united under the guidance of Guru is the only savior of community in challenging times. President said that Sikh should consider his wealth, intellect, power, money, courage etc. as a community asset rather than his own as this will be his true dedication for community. Sikhs should regard whole community as a family and Guru as their parents. President said that Sikhs have treasure of Guru's teachings to be well educated but they have deviated from their real path in the socio-political conundrum.

Discussing two types of education: pure and applied, President of the seventh Sikh Educational Conference, Sardar Balwant Singh condemned the education standards of India by stating that the applied education and vocational skills are absent in India. He mentioned that Japan and Germany are making great strides in science and technology and becoming advanced economies as they are concentrating on applied education. He said that Sikh children would have to be financially independent like in western countries to be conscious about the pure education. Presenting views about material wellbeing of Sikhs, President said that they should be wealth constructive and not wealth destructive. Observing that India has applied education but in very bad condition and low in quality, President condemned the

education standards of India mentioning the absence of practical dimensions of applied education. Japan and Germany are making many strides in development as they are concentrating on applied education. President purposed to establish the university for Sikh community for applied and vocational education on the lines of universities in Japan and Germany. Both countries have proved to be experts in science and technology and subsequently became most advanced nations. President made an important remark underlining communal conscious that no matter if any community is valorous, powerful and conscientious but if education is not present in its affairs, people might have to work submissively under sister community members.

President of eighth Sikh Educational Conference, Sant Attar Singh Ji Mastuana, held in 1915 at Firozpur, emphasized on the importance of education in community. He cited Gurbani quotes to present the Sikhism's viewpoint of education that education is complete if it takes one towards the true Lord. Educational element in traditional society was much defined by faith-based ethos. Sikh Gurus advocated that education have no value if it does not take one to the ultimate reality of life. He stated that:

"Dharmik schoolanvichbacheyan di arambakavasthavichapnedharam de sanskardhridh ho jandehan jo ke sari umarona de dilanvichukkrerehandehan. Dharam ton hi sariyannekiyanprapathundiyan han."

Sikh educational policy of early nineteenth century presents a unique amalgamation of western and eastern educational traditions in which modern scientific education was being taught along with the traditional eastern faith based educational wisdom. The circumstances were pushing community leaders to be practical about the material advancement of community as without it penury was causing economic backwardness. The competitive ambience of colonial regime was challenge for different communities to be active in reformist and revivalist measures. Apart from the administrative needs, cheap skilled Indian labor was needed for the industry brought by colonists in India. Vocational and industry-based education became important for Indians to get jobs in factories and business centers. This exposure of large-scale industrialization as compared to non-colonial Indian industry was fundamental in ushering India into Industrial era where imperialistic interests were being served by Indian people in all capacities. The curriculum of education for all classes in government schools were dominated by scientific and rational contents. This brought challenges for propagators of traditional education as its relevance was reduced significantly by government education system. Community leaders put great efforts in establishing educational institutes where children would

be imparted with religious and scientific education, former to safeguard unique religious identity and ideology and latter for securing jobs and material advancement. The changed administrative and industrial scenario under colonial regime brought more inclusive professional prospects for Indian people contrary to traditional hereditary occupational roles. Though education was still limited to upper and middle class people who generally belonged to feudal and landlord class, large section of society was still engulfed in traditional chores. President of eighth Sikh Educational Conference said that religious and moral education is must in schools as children can learn well about their religions at young age. He mentioned that mother tongue is best medium of instruction to educate masses as only few can understand foreign language. He presented the Sikh principle of 'daswand', one tenth of income, as most beneficial for funding educational initiatives of Sikh Educational Conference. He suggested for purposefulness of 'Dasvandh' stating that even if one fourth of Dasvandh is used for educational purpose, it would be more than enough to sustain the running institutes and open new ones. Sikhs are courageous but we can't serve nation and government if we are unhealthy.

CONCLUSION

The activities of government backed Christian missionaries and reformist movements among Hindus and Muslims in last quarter of nineteenth century made the Sikh leaders concerned about the existential threat posed by proselytization and assimilation of Sikhs by other communities. Educating the young generation about the teachings and ideals of Sikhism was imperative to arrest the wave of apostasy among Sikhs induced by inimical socio-political circumstances. The challenge was not only to secure the Sikh identity but also to enable community members to compete for government jobs and business prospects to make the community more influential in British colonial rule. Sikhs were already serving British army in significant numbers and courageously secured the territories of the British rule, earning respect and honor from colonial masters. Community leaders observed that illiteracy was real culprit in increased detachment of community from beliefs and practices enshrined by Sikhism. Religious education was fundamental in foundation of revivalist movements among Sikhs. Presidential addresses of the Sikh Educational Conferences present concerns and efforts of community leaders for spread of education among co-religionists. The history and philosophy of Sikhism recalled at annual meetings of the Sikh Educational Conferences reflects the resolve of Sikh leaders to educate community about the religious heritage.

REFERENCES

1 Fauja Singh, Sikh Educational Conference, The Panjab Past and Present, Punjabi University, Patiala, October 1982, p.371.

2 Ibid.

3 Amrit Walia, Achievements of Sikh Educational Conference, Proceedings of Punjab History Conference April 1975, p.206.

4 Fauja Singh, Sikh Educational Conference, The Panjab Past and Present, Punjabi University, Patiala, October 1982, p.377.

5 Ibid.

6 Pardhangi Bhashan, Sikh Educational Conference, Pehla Bhag (Gurmukhi), Educational Committee, Chief Khalsa Diwan, Amritsar, p.13.

7 Ibid.p.23.

8 Ibid.p.66-67.

9 Ibid.p.80.

10 Ibid.p.3/6

11 Ibid.p.7/7

12 Ibid.p.5/8

■

Appeal

The devotees are requested to bring the Pavan Birs of Sri Guru Granth Sahib (Old ones for Sanskar) to Sri Guru Granth Sahib Bhawan, Gurdwara Ramsar Sahib complex near Gurdwara Shaheed Ganj Baba Deep Singh Ji 'Shaheed' Sri Amritsar Sahib only instead of Sri Akal Takhat Sahib. This has been decided to facilitate the Sangat for the Holy Sri Guru Granth Sahib (Newly published) are available at the same venue.

-Guru Panth Da Das-

Secretary,

Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee,

Sri Amritsar Sahib

SGPC NEWS

SGPC President condoles demise of Iranian President Dr. Raisi and Foreign Minister Mr. Amir-Abdollahian

-Expressed his grief by sending a condolence message to Supreme Leader of Iran, Mr. Hojatoleslam Seyed Ali Khamenei

Amritsar- Advocate Harjinder Singh Dhami, President of representative Sikh organization, Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) has expressed deep grief over the demise of Iranian President Seyyed Ibrahim Raisi and Iran's Foreign Minister Mr. Hossein Amir Abdollahian in a helicopter crash.

Expressing condolence over the demise of Dr Raisi, Mr. Abdollahian and others on board in the tragic crash, Harjinder Singh Dhami has sent a condolence message to the Supreme Leader of Iran, Mr. Hojatoleslam Seyed Ali Khamenei, Government of Iran and the bereaved families. He also prayed to the Akal Purakh for the peace of the departed souls.

Harjinder Singh Dhami, as the president of SGPC, the representative organization of Sikhs, said in his condolence message that the relationship of Sikhs with the land of Iran has been connected since the time of Sri Guru Nanak Dev Ji's travel and many Sikh families live there. He said that the demise of Iranian President Dr. Raisi, Foreign Minister Mr. Abdollahian and others in a helicopter crash are extremely sad. On behalf of the entire Sikh community, the SGPC President paid tribute to the departed souls by expressing his condolences to the Supreme Leader of Iranian Government Mr.

It is extremely sad that Raisi and Foreign Minister Mr. Amir and other passengers died in a helicopter accident. On behalf of the entire Sikh community, he paid tribute to the departed souls by expressing his condolences the Supreme Leader

of Iranian Government Mr. Hojatoleslam Syed Ali Khamenei, the bereaved families and the Iranian brotherhood. He further said that we recognize the seriousness of the Iranian Government towards the Sikh community of Iran with its 100 years of history and pray for further strengthening of mutual relationships. May 22

40th annual commemoration of June 1984 Ghallughara will be observed at Qaumi level: Harjinder Singh Dhami

Amritsar- Every Sikh should observe the Martyrdom Week from June 1 to June 6 on the occasion of 40th annual commemoration of the June 1984 Ghallughara (massacre) following the direction of Sri Akal Takht Sahib and to protest against the non-punishment of the perpetrators of the Sikh genocide, the Sikh men should wear black turbans and the Sikh women should take black dupattas.

Expressing these words, the Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Advocate Harjinder Singh Dhami said that in June 1984, the marks of the military attack on Sachkhand Sri Harmandar Sahib, Sri Akal Takht Sahib and about 37 more Gurdwaras by the then Congress Government of India, can never be erased from the Sikh psyche and every year the Sikh community remembers the June 1984 military attack as third Ghallughara.

He said that the then Congress government attacked the holy Sikh shrines and martyred thousands of devotees who had congregated on the martyrdom of Sri Guru Arjan Dev, by launching brutal attacks with tanks, guns and bullets. The suffering of this cruel action of killing humanity by the government will always rise from the Sikh minds.

The SGPC President said that the abuse of government machinery by the then Congress government in this oppression against the Sikhs is a black mark on democracy and the Constitution of India. He said that the government should have apologized for this heinous act, but the story of injustice with the Sikhs is continuing. Even today, justice is not being done in the cases of Sikh prisoners. Even after serving more than three decades of punishment, Sikhs are not being released, which is a great injustice to the Sikh community and a serious violation of human rights.

Harjinder Singh Dhami appealed to all the Gurdwara Management Committees and the Sikh community to observe the 40th anniversary of the third Ghallughara in accordance with the community's spirit as per the order of the five Sikh leaders from Sri Akal Takht Sahib. He said that as per the orders of Sri Akal Takht Sahib,

the entire Sikh community should become part of the Martyrdom Week by remembering the government atrocities.

He said national protest should be expressed by wearing black turbans and taking black dupattas from June 4 to June 6. The SGPC President said that on the occasion of this 40th annual commemoration of third Ghallughara, along with the martyrdom ceremony at Sri Akal Takht Sahib, ceremonies will also be held in Gurdwaras managed by SGPC and these atrocities on the community will be remembered. May 22

Acquitting Ram Rahim in murder case is an unsatisfactory decision: Harjinder Singh Dhami

Amritsar- The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Advocate Harjinder Singh Dhami terming the acquittal of Dera Sirsa head Gurmeet Ram Rahim by the Punjab and Haryana High Court in the murder case of Dera manager Ranjit Singh as unfortunate, said that this person with immoral character and accused of hurting religious sentiments of Sikhs should not get any kind of relief.

Harjinder Singh Dhami said that the Haryana government led by the Bharatiya Janata Party ignoring the norms, has already favoured Gurmeet Ram Rahim, the main accused in the 2015 case of sacrilege of Sri Guru Granth Sahib and now this verdict in the Ranjit Singh murder case is also unsatisfactory.

The SGPC President said that we respect the courts. He said that Ram Rahim is serving the sentence for many heinous crimes and it is the duty of the Central Bureau of India (CBI) to ensure a solid follow-up in the Ranjit Singh murder case so that public confidence in its investigation system is not lost. Harjinder Singh Dhami also said that the SGPC, being a representative body of Sikhs, is also ready to provide possible support to the family of Ranjit Singh in this murder case against Gurmeet Ram Rahim, a culprit of Sikh community. May 28

40th anniversary of June 1984 Ghallughara marked at Sri Akal Takht Sahib

Instead of pleading to Delhi for Qaumi rights, need to flourish Khalsa's humility based rule's Sikh politics - Giani Raghbir Singh

Amritsar- The 40th anniversary of June 1984 Ghallughara (massacre) by the

then Congress government of India on Sachkhand Sri Harmandar Sahib and Sri Akal Takht Sahib was marked at Sri Akal Takht Sahib today. After the bhog (concluding ceremony) of Sri Akhand Path Sahib (uninterrupted recitation of Guru Granth Sahib), the raagi jatha engaged the congregation with Gurbani Kirtan.

On this occasion, while giving a message to the Sikh community, Jathedar of Sri Akal Takht Sahib Giani Raghbir Singh expressed Qaumi (community's) sentiment towards all the martyrs of June 1984 Ghallughara including Sant Giani Jarnail Singh Khalsa Bhindranwale, Bhai Amrik Singh, General Shabeg Singh, Bhai Thara Singh and others and called the Sikh community to move forward by making the wounds of this Ghallughara a strength. He said that not releasing the Sikh prisoners and not punishing the perpetrators of the November 1984 Sikh genocide even after 40 years is an unfair treatment of the Indian government towards the Sikhs. Therefore, instead of repeatedly pleading to Delhi for the political, geographical and economic rights of Panth and Punjab, there is a need to flourish Khalsa's humility based rule's Sikh politics.

Jathedar of Sri Akal Takht Sahib, referring to Sikh history, said that Sikhs played a leading role in the country's freedom struggle against the British, but the promises made by the leaders of our own country were forgotten after independence. Even the government officials were issued orders to keep a suspicious eye on the Sikhs, terming them as a 'criminal tribe'.

Jathedar of Sri Akal Takht Sahib said that after a fierce struggle, the Sikhs got the Punjabi state, but Punjab was deprived of the rightful river waters, the capital Chandigarh and many Punjabi speaking areas. The Sikhs were forced to start the Dharam Yudh Morcha on these issues of Punjab and the Anandpur Sahib Resolution to strengthen the federal structure of state. The Jathedar said this effort of Sikhs was crushed by the policy of repression and to avenge the opposition of the Akali Dal during the Emergency, the egoistic and tyrannical Prime Minister Indira Gandhi made the military enter Sri Harmandar Sahib on June 1, 1984, on the occasion when the Sikh Sangat was observing martyrdom day of Sri Guru Arjan Dev and brutally killed Sikh men, women, children and elderly by firing bullets. He said that this attack of June 1984 is the third Ghallughara for the Sikh community and its pain and wounds will never be erased from the Sikh subconscious.

Giani Raghbir Singh also remembered the martyrs of June 1984 Ghallughara and the sacrifices of the Dharmi Faujis (soldiers who left barracks in protest against military action at Central Sikh shrine) who left the barracks. He said that the secret

plan of Indira Gandhi to commit the genocide of Sikh youth under 'Operation Woodrose' could not succeed due to the rebellion of Dharmi Faujis.

Marking the current crises of the Sikh community, the Jathedar emphasized the need to set a community agenda based on the welfare-of-all philosophy of Sri Guru Nanak Dev. The Jathedar said that collective efforts should be made to give a positive direction to the politics which is void of true values of righteousness and hard-working honest earning culture and to tackle the challenges like loss of Sikh values, environment, health, mother tongue and education from Punjab, the birthplace and homeland of Sikhs. He appealed to Sikhs to be bearers of high character taking guidance from proud Sikh history and said that serious efforts should be made to protect the future generations of the Sikh community from drugs.

On this occasion, family members of martyrs Bhai Ishar Singh, Bibi Satwant Kaur, Bhai Manjit Singh, Beant Singh, Bhupinder Singh Bhalwan and others were honoured by Sri Akal Takht Sahib.

During the congregation, SGPC President Harjinder Singh Dhami, Jathedar of Takht Sri Kesgarh Sahib Giani Sultan Singh, additional head granthi Giani Amarjit Singh, heads of Nihang bodies Baba Nihal Singh Harian Velan, Baba Balbir Singh and Baba Avtar Singh Sursingh, SGPC general secretary Bhai Rajinder Singh Mehta, SGPC members Bhai Amarjit Singh Chawla, Bhai Gurcharan Singh Grewal, Gurmeet Singh Booh, Harpal Singh Jalla, Amrik Singh Vichhoa, Bhai Ajaib Singh Singh Abhyasi, Amrik Singh Shahpur, Baba Charanjit Singh Jassowal, head granthi Giani Malkit Singh, former Jathedars Giani Gurbachan Singh, Bhai Jasbir Singh Rode, Giani Kewal Singh, Simranjeet Singh Mann, Baba Baljit Singh Daduwal, Jasbir Singh Ghuman, Manjit Singh GK, Amarbir Singh Dhot, Kanwar Charhat Singh, Sarabjeet Singh Khalsa, Bhai Sukhwinder Singh Agwan, Mata Balwinder Kaur, Emaan Singh Mann, Kanwarpal Singh Bittu, Paramjit Singh Mand, Balwant Singh Gopala, Talwinder Singh Buttar, SGPC secretary Partap Singh, additional secretaries Sukhminder Singh, Balwinder Singh Kahlwan, Gurinder Singh Mathrewal, Tejinder Singh Padda, Preetpal Singh, Manager of Sri Darbar Sahib Bhagwant Singh Dhangera and others were present.

Sikh community can never forget June 1984 Ghallughara: Harjinder Singh Dhami- The SGPC President Advocate Harjinder Singh Dhami, who attended the annual congregation of June 1984 Ghallughara, said that the oppression of the Sikh community by the Congress government in the month of June 1984 can never be forgotten. He said that Sikh history is a witness to the fact that the Sikh community

has always responded to the oppression of opposing forces and tyrannical governments. He said that the martyrs of June 1984 are the wealth of the community. In response to a question, the SGPC President said that the government instead of apologising in the Indian Parliament for the Ghallughara, conspiracies are being hatched to weaken the community's institutions. He said that the Sikhs are always targeted deliberately by governments, while the contribution of Sikhs to save the country's culture is a part of history. He also said that the perpetrators of the June 1984 attack and the Sikh genocide of November 1984 were not punished, due to which there is resentment in the community. June 6

Kangana Ranaut's hateful comments against Punjab and Punjabis, not in country's interest: Harjinder Singh Dhami

Amritsar- The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Advocate Harjinder Singh Dhami said that Kangana Ranaut's continuous targeting of Punjab and Punjabis is extremely unfortunate and painful. He said that Kangana Ranaut's hateful comments against Punjabis regarding the matter after the argument with a Punjabi security personnel of CISF at the Chandigarh airport is an expression of her anti-Punjab mentality.

The SGPC President said that Kangana Ranaut's saying that terrorism is increasing in Punjab is an expression of her sick mentality, while the truth is that the terrorism being spread through her own tongue is polluting the atmosphere of the country.

Advocate Dhami said that Kangana Ranaut should never forget that if the multi-ethnic and multi-lingual culture of the country is alive today, it is because of the sacrifices made by Punjabis for the country. He said that it is not good for the country to ignore the mutual harmony and social relations of the people in the country just to be popular by forgetting the history. But Kangana Ranaut is deliberately walking on this path. Advocate Dhami appealed to the leading leaders of the Bharatiya Janata Party to teach Kangana Ranaut a lesson of self-control and moral values.

He also demanded that there should be an in-depth investigation into the causes of the incident at the Chandigarh airport to see if Kangana Ranaut made any mischievous arguments to create an atmosphere of hatred against Punjab. He said that the investigation conducted by the CISF should be done without any political or personal influence so that injustice is not done. June 6 ■

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਨਾਈ ਜੂਨ 1984 ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ 40ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਯਾਦ ਸਮੇਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਲਵਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ।

Regd. with the Registrar of Newspapers of India at No. 88/57.
Postal Registration No. L-1/PB-ASR/0323/2024-26
License No. PB/R-002/2024-26 Vaild upto 31-12-2026 Licensed to post without prepayment

Monthly GURDWARA GAZETTE June 2024

Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Sri Amritsar.

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਨਾਈ ਜੂਨ 1984 ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ 40ਵੀਂ ਸਾਲਾਨਾ ਯਾਦ ਸਮੇਂ
ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ,
ਨਾਲ ਹਨ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ,
ਹਾਜ਼ਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ।

Owner: Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Sri Amritsar. Publisher & Printer : Partap Singh. Printed at Golden Offset Press, Gurdwara Ramsar Sahib, Sri Amritsar. Published from SGPC office, Teja Singh Samundri hall, Sri Amritsar. Editor: Partap Singh.
Date: 15-06-2024